

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

GOTT
NYTT ÅR!

I detta n:r bl.a.

ALICE TEGNER BLEV
IDUNPRISTAGARINNA 1929

+

EINAR NERMAN
BÖRJAR SKILDNINGEN AV
SINA UNGDOMSMINNE
FÖR IDUN

+

**LOTTEN DAHL-
GREN** GÖR VISIT
PÅ VÄRMLÄNDSKA
HERRGÅRDAR

JAEGER
HOVFOTO.

K R Ö N I K A

OM MORALISKT MOD

SÅ HÄR ÅRS SKALL MAN ÖNSKA alla välartade människor God fortsättning. (Skurkarna och bovarna bör man istället önska Snabb ändring på det nya året.)

När gossen Shelley, ansatt av sina unga plågoandar i Eton College äntligen lyckades slita sig loss och komma undan dem för en stund, gick han utmed flodstranden gråtande. Man hade pinat och hånat honom, slagit honom och kastat smuts på honom. Han sträckte sina späda armar mot himlen och svor en högtidlig ed. »Jag svär att ej ens genom min tystnad göra mig till de själviskas och mäktigas medbrottsling!»

Ett sådant Brage-löfte kunde passa oss, litet var, om vi nu orkade hålla det.

Den som stillatigande bevittnar hur Den Onde gör sig bred är inte långt ifrån att vara denna fule herres vapendragare.

Tillåt mig alltså att önska mig själv och herrskapet samtliga en smula mera mod på det nya året.

Att ha le courage de son opinion är det verkliga modet, i jämförelse med vilket det fysiska modet ter sig ganska enkelt. Det första sitter i själen, det andra i nerverna. Inte sant?

*

Julnatten avled Mathilda Wrede, hon som kallades »fångarnas vän».

Finlands mest frejdade kvinna har gått bort. Hon var bara tjugu år, då hon började sin vandring från fångelse till fångelse och hon svek aldrig sina vänner fångarna. Hela sitt liv ägnade hon dem. Otaliga äro berättelserna om hennes mod, kloket, tålamod och kärlek.

De ruskigaste förbrytare, de smutsigaste människovrak tog hon sig an, hopploshet vände hennes kärlek till tro och de mest övergivna, de djupast sjunkna kände, att de icke voro alldeles utstötta. Hon, den barnlösa, var moder för tusentals vilsegångna barn. En riktig mor, som aldrig upphörde att hoppas, som aldrig svek, som alltid trodde.

Det berättas att när Mathilda Wrede under djup rörelse, efter att ha bevisat ett frikyrkligt möte, bekände för sina släktingar och vänner sitt beslut att ägna sitt liv åt de utstötta och olyckliga, uppväckte hennes ord misstänning och allmän förlägenhet. Säkert viskade man om överspändhet och hysteri. Men den 19-åriga flickan ägde det sällsyntaste av allt: modet att stå för sina åsikter. I den svåraste påfrestning som finnes: förlöjligandets.

*

Ibland kan man i alla fall inte låta bli att tycka att det ändå ska vara mätta på ens åsikters mod.

Det är inte fullt lika upplyftande att se någon stå oböjlig som en klippa och vakta sina åsikter, när vi tycka att dessa åsikter icke äro värda så mycket envetet hjältemod.

Här läser jag nu, om en Västgötapräst som nekat att konfirmera en flicka. Inte

därför att flickan saknat erforderliga kunskaper eller burit sig illa åt under konfirmeringsundervisningen, utan därför, att hon för två år sedan gjort sig skyldig till ett par förseelser i skolan. För vilka förseelser pastorns samvete nu förbjuder honom att konfirmera henne!

Vilka förseelserna än varit — det påstås att de inskränkt sig till att flickan vid en skolexamen underlåtit att svara på en fråga och dessutom en gång viskat till en — kamrat — har hon straffats för dem med nedsänkt sedebetyg i skolan. Nu anser prästen, att han ej kan konfirmera flickan förrän hon dessutom, (två år senare!) ber om förlåtelse för sitt brott. (Som väl redan är sonat med det nedsatta sedebetyget!)

Ursäkta om det låter rätt, men jag tycker att hela bråket är hejdlöst dumt. Då väl straff är till för att förbättra, böra de väl i all rimlighets namn, vara lagda så, att de kunna åstadkomma förbättring. Men hur skammen att bli nekad konfirmation, ska kunna verka så, att ett barn därav tar varning så hon icke längre viskar till skolkamraterna, som hon, eftersom hon slutat skolan icke längre är i stånd att viska till, det begriper inte jag.

Det otäcka i en sån här sak är, att straffet icke står i minsta proportion till brottet. Vad skall barnet få för begrepp om rätt och orätt? När sådant där lappr är största orätt, vad är då lögn och bedrägeri och alla brotten mot tio guds bud? Vad skall prästen i fråga tillgripa vid en verklig, om rähets och ondska vittnande förseelse??

Alltihop är så dumt att jag hoppas det hela är en tidningsanka. Trots att där stod både namnen och församlingen.

*

Nyårsfunderingar.

Nästa nya år kanhända
att jag icke mer är här,
kanske jag från annan sfär
skådar Jordens stjärna stå
på en himmel, skymningsblå.

Och då undrar jag mähända
vad dess flamma innebär,
vilka folkslag dväljas där,
vad dess vida famntag rymmer
utav sorger och bekymmer.

Eller om den vänligt vinkar
och på stjärnors milda vis
lockar mig med Paradis,
kanske att jag sörjer då
att jag stjärnan ej kan nå.

DAGMAR STENBERG.

Ju mer jag tänker på det, dess mer märker jag, att det visst inte är så ovanligt med le courage de son opinion, som jag lättsinnigt påstod i början på denna krönika.

Den stackars teaterchefen — hur kan, inom parentes, någon människa som har sin fria vilja och ännu på något sätt är fäst vid livsens glädje, åta sig direktörskapet vid Dramaten? — ber och besvärjer och skriver långa, onödigt långa, och hövliga brev. Fåfångt. En kan inte spela, därför att julen nalkas, en annan inte därför att hon vill ha julferier. Punkt, slut. Ingen återvändo. Man är väl för höge Fra Diavolo en stor konstnär, den största i landet? Spelplaner och överenskommelser är till för de små talangerna, geniet sätter sig över dylika futtigheter.

Förr än man ger sig en tum, så må hela konsttemplet ramla, begravades den stackars fru Thalia i rök och damm.

*

Man skriver till mig och man ringer till mig i telefon.

— Skriv en rad om den vanvettiga lyxen vid julgransplundringarna, ropar man.

— Min Elsa blir naturligtvis alldeles slut i jul som alla jular. Kalas nästan varanda kväll. Om de åtminstone slutade tidigt, som i vår barndom, då jungfrurna kommo och hämtade klockan nio. Men nu ska det hållas på till både tolv och ett. Det är förfärligt.

— Snälla ni, vi ha faktiskt inte råd med dessa dyrbara barnbjudningar, skriv något om, hur dåraktiga de äro, och hur litet roliga.

Mitt herrskap! Med risk att verka pedagogisk får jag verkligen uppmana er att lägga er till med litet mera moraliskt mod. Säg åt

ett, era ungar: »pappa och mamma gilla inte (eventuellt ha inte råd med) dyrbara barnbjudningar»;

två, era vänner: »ni gör inga stora bjudningar för barnen, då vi anse det olämpligt, men er Carl-Adolf är mycket välkommen på en liten enkel julgransplundring, hämtning kl. 9.»

Om era barn är illa uppfostrade och visa sura miner, så säger ni: »vet skäms ungar! Är ni inte snälla blir det ingen bjudning alls.»

Och om Carl-Adolfs mamma rynkar på näsan och säger att Carl-Adolf tyvärr är upptagen just den kvällen, så svarar ni: O, så tråkigt, men menar, så väl att mina barn slipper umgås med denna pretentiösa familj.

Se f. ö. vad några andra mammor säga i detta ämne på annat ställe i detta n:r.

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

IDUNS PRISTAGARINNA 1929

IDUNS KVINNLIGA AKADEMI GER PRISET TILL ALICE TEGNÉR, DEN FRAMSTÅENDE KOMPOSITÖREN

DET VAR EN GÅNG EN LITEN tös — hon var väl då i sju-åttaårsåldern — som satt vid pianot och fantiserade. Alltsedan hon som fyraåring suttit på sin pappas knä och lärt sig känna igen de olika tonerna, hade musiken blivit hennes närmaste förtrogna, den med vilken hon bäst kunde meddela sig, vare sig tillvaron syntes henne ljus eller mörk. Att på det sättet ge uttryck åt sin egen stämning kallade hon att spela »finn-opp». Nu hade det i hemmet först rått en stor ångest och sedan kommit en stor glädje. Familjefadern var sjökaptten, och man hade haft anledning tro att hans fartyg förlist och besättningen gått under. Men så hade telegram om hans räddning kommit. »Spela nu hur orolig mamma varit och hur glad hon nu är», sade till den lilla vid pianot en av familjens vänner. »Ja, det ska först vara i moll, och så i dur — men se'n i moll igen», sade hon och så brast hon i gråt. Hon visste att det ej var sista gången det i hemmet skulle kännas ångest för faderns öde. Den lilla flickan hette Alice och hon var dotter till sjökaptten Edouard Sandström och hans maka, Sophie Brobeck. De bodde i Karlshamn, och så långt Alice kan minnas tillbaka hade hennes öra uppfångat sången från Östersjöns böljor. Och det är minnen från hemstaden som hon berättar om i visan Ett skepp kommer lastat:

Ett skepp kommer lastat i hamnen in
å hej-i-å,
har segel i topp och förlig vind å hej-i-å,
och ankaret hugger i botten fast å hej-i-å,
och nu få vi se vad det har för last å
hej-i-å.

Och så räknas upp alla de söderns håvror skeppet för till vår karga nord, bl. a. druvor, från Spanien, sköna blå, som kaptenen har med till sin fru och de små.

Kapten Sandström var mycket musikalisk och spelade piano, mandolin, flöjt och flera andra instrument. Han var även god sångare. Det var han som först ledde sin lilla dotter in i musikens värld.

Hennes nästa lärare hette Ullman, känd som kompositör till den på den tiden så mycket sjungna Brudens fråga:

Älskar du för skönhets skull?
Älska mig ej då!
Älska solen! Se i gull
ypigt hennes lockar glänsa i det blå.

Slutligen var stadens organist, Th. Söderberg, hennes lärare i spelning och komposition.

När Alice Sandström blivit tretton år hade Karlshamn ej mera att lära henne vare sig i musik eller bokliga kunskaper. Hon kom till Stockholm, där hon fick sitt hem hos sin syster och svåger, bokförläggare Skoglund, och blev elev i Åhlinska skolan. Där ansågs hon först mogen för tredje klassen, men efter en månad hade hon undan för undan åkt upp i sjunde. Där först passade den lilla trettonåringen.

Att Alice skulle söka in till Musikaliska akademien ansågs i familjen för självklart.

Alice Tegnér i sitt hem. (Holmén, foto.)

Till Iduns pristagarinna år 1929 har av Iduns kvinnliga akademi utsetts Alice Tegnér, som därmed hyllas för den betydelsefulla insats hon gjort för musiklivet i vårt land, för att på ett högre plan lyfta sången i hemmet, framförallt barnens sång, samt för att väcka intresse för detta bildningsmedel och glädjeämne. Alice Tegnér, hennes hem och verk, skildras här av hennes vän från ungdomsåren, skriftställarinnan Gurli Linder.

Men kapten Sandströms alltför tidiga död gjorde slut på den drömmen. Det gällde för henne att få en utbildning för en bana på vilken hon hastigare skulle få sitt levebröd. Så blev hon, ett år före den lagstadgade åldern, antagen som elev vid Kungl. lärarinneseminarium. Där blev hon snart både lärares och kamraters särskilda gunstling. Orsaken var icke främst hennes stora, rörliga och mångsidiga begåvning, utan värmen, glädjen och godheten i hennes väsende, vilka gävo sin färg åt all hennes umgängelse med människor — liksom den gör än i dag. Visst spred hon också glädje med sin musik. När det ropades: »Lisa sitter vid pianot», så rusade alla dit. Ibland när hon ansåg sig icke kunna sin läxa satta hon upp boken på notstället och improviserade ackompanjémang till texten. Tack vare henne glömmar jag aldrig att turkarna »under stort buller», intogo Konstantinopel år fjortonhundra och femtiotre. Ibland var det en opera som hon hört kvällen förut och gav oss i sammandrag, och ibland fingo vi själva begära vad vi ville höra. Hennes musikminne var fenomenalt, liksom hennes förmåga att lära sig musik utantill.

Under hela studietiden tog Alice Sandström musiklektioner, först för Herman Behrens och sedan för Ludvig Norman, men utan men för hennes bokstudier, ty på

hennes diplom stå nio laudatur och intet betyg lägre än cum laude. Efter avslutade studier tog hon anställning som guvernant, och det långt bort i Finland, nämligen hos familjen Grotenfelt på Järvikylä egendom i Savolaks. Det år hon vistades där blev för henne rikt utvecklande både musikaliskt och i flera andra avseenden. Vid återkomsten till Sverige fortsatte hon som guvernant, nämligen hos bokförläggaren Frans Beijer. Hans fru var Anna Tegnér, dotter till den store Esaias' äldste son, Christoffer, och syster till Esaias, Elof och Jacob Tegnér. Den sistnämnde, en intelligent och musikalisk, nobel och hjärtegod man blev inom två år Alice Sandströms make. Hon kom därigenom in i en släkt med gammal fin kultur, en släkt som tog emot henne med öppna armar, där »hon passade» och vars stolta och förpliktande namn även hon gjort heder. Professor Schück sade i sitt minnestal i Svenska akademien över Esaias Tegnér d. y., att det svenska språket kanske aldrig blivit så skönt och så fulltonigt behandlat som i hans översättning av Jobs bok. En del av denna översättning gjordes i brodern Jacobs hem, där han under många år tillbringade sin julferie och då brukade läsa upp ur sin översättning för sin intelligenta svägerska.

Protokollssekreterare Tegnér hörde till de allra äldsta Djursholmsfamiljerna, och de och Mittag-Lefflers voro de första som där uppförde stenhus. Kommunikationerna voro då sådana, att gäster som kommo på ett förmiddagsbesök måste värdfolket behålla i fem timmar, ett förhållande som vållade bl. a. Viktor Rydberg åtskilligt bekymmer. Och lika besvärligt var det förstas med stadsbesöken. Bland mycket annat gjorde detta att de första Djursholmsfamiljerna slöto sig nära tillsammans. Snart bildades ett musiksällskap, i vilket Alice Tegnér blev själen. Hon dirigerade och ackompanjerade, hon komponerade körer, trior och kvartetter, och hon undervisade »de små sångfåglarna i Djursholms skola».

Bland hennes elever på Djursholm voro Astrid och Valborg Svärdström, Maria Falkman och Lillemor Gagge. Både dessa och många andra vittna: »Hon gjorde sången till en hjärtans fröjd för oss, så att det blev en glädje att arbeta. Med vederhäftig kunskap och musikalisk känsla förde hon oss in i musikens värld. Och inte minst värdera vi henne för den omsorg hon tvang oss att ägna textuttalet.» Slutligen var Alice Tegnér under tjuguar organist i det lilla kapellet, där Natanael Beskow var och ännu är ordets förkunnare. Två sexstämmiga körverk, nyårshymnen Saliga äro de som höra Guds ord och gömma det och påskhymnen Krist är uppstånden, samt musiken till den trosbekännelse som alltid sjunges i Djursholms kapell äro några av de insatser fru Tegnér gjort i det musikalisk-reli- (Forts. sid. 19.)

MINIATYRERNA SLÅ UPP SPRÅKLÅDAN

ETT STICKPROV UR KONSUL WICANDERS BERÖMDA SAMLING PÅ NATIONALMUSEUM.

Kvinnoporträtten i Nationalmusei nyförvärvade miniatyrsamling, visa så mycken skönhet från flydda tider, att åskådaren måste tänka med Leverin: "På nytt allt blodet i min kropp, mitt blod det röda och rebelska, sin bitterljuva sång stämt öpp om kvinnor, som jag ej fått älska." Här nedan få vi en glimt ej av modellernas öden, men av konstnärernas.

Friherrinnan Elsa Maria Munck av G. D. Bossi omkr. 1800.

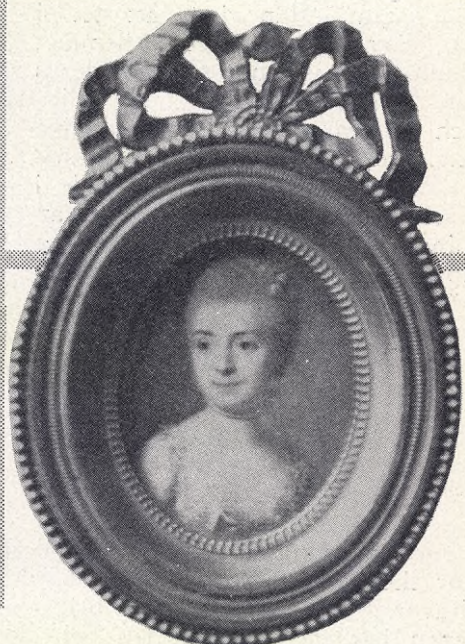
Lucie Hall vid 17 år, målad av sin far P. A. Hall.

Kronprinsessan Josephine av Sverige av J. W. C. Way.

Okänd ung engelska av A. Plimer omkr. 1800.

Suzanne Giroust gift 1759 med Alexander Roslin, som här målat henne.

I ETT AV SMÄRUMMEN, SOM GRÄNSAR intill Franska salen på Nationalmuseum, finns sedan några veckor en sevärdhet, som kan mäta sig med den berömda samlingen fransk 1700-talskonst i det större rummet. Det är den miniatyrsamling på bortåt 700 nummer och spännande över fyra århundraden, som konsul Hjalmar Wicander skänkt till Nationalmuseum. En storartad gåva, som kommer att utgöra en dragningskraft till i vårt museum.

Moderna människor ha förlorat sinnet för miniatyren. När vi säga porträtt, menar vi fotografi. Men i hur många hundra år var inte miniatyren så gott som det enda slags porträtt, som fanns. Litografien och daguerrotypin togo döden på den, men det var ju först på 1800-talet. Då populariserades porträttet. Men samma tjuvning som en miniatyr, kan aldrig en reproduktion få. Och knappast heller de romantiska öden, som äro förknippade med dessa miniatyren. Men som vi inte ha divinatorisk

förmåga, överlättes utan vidare den romantiken till besökarnas spelande fantasi. De konstnärsoöden, som skymta bakom verket bara i de få kvinnoporträtt från skilda århundraden vi här återge, bjuda för resten på minst lika mycket romantik.

Det finns miniatyren ända från 1500-talet, men vi ha valt att till att börja med ge prov på 1700-talets konst.

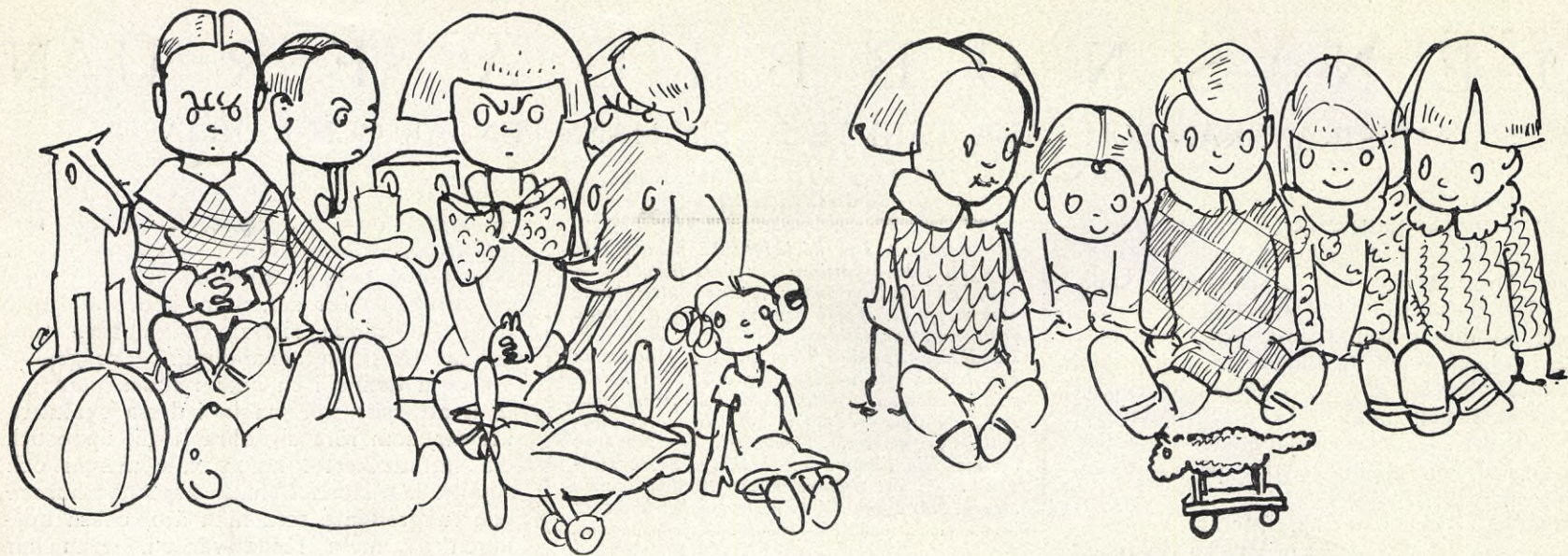
Roslin och Hall äro två svenska konstnärer, som ha världsrykte och som redan under Gustaf III:s tid, då de båda levde och solade sig i kunglighetens nåd, hade förvärvat detta.

Roslin har målat sin hustru, inte en utan flera gånger. Här förekommer hennes bild i mycket litet format, men hela miniatyren med sin utsökta infattning av en skulpterad och ornamenterad guldrum, lyser som en ädelsten. Fru Roslin var fransyska, hette Marie Giroust och var själv framstående målarinna. Hon var en av de fyra damer, som fått äran att väljas till ledamot

av franska målarakademin. Hon dog redan vid 37 års ålder i Paris, där makarna Roslin då bodde. Efter hennes död fick Roslin hemlängtan och drog också mycket riktigt mot Norden.

Ur den lilla cirkelrunda medaljongen med pärlkant tittar ett friskt och ljusst flickansikte fram. Det är den 17-åriga Lucie Hall, dotter till den berömde svensken Peter Adolf Hall, som tillbringade så många år av sitt liv i Paris. Hall har kallats miniatyristernas van Dyck, och hans ryktbarhet under denna tid som porträttör var sådan, att de förnäma damerna stodo i kö för att bli målade av honom. Men han tog aldrig en modell, som inte behagade honom. För resten ägde han i hög grad vad man kallar en konstnärnatur. Han ville drömma, försjunka i landskap och stämningar, spela flöjt, när det behagade honom och gå på raphönsjakt i Chantilly-skogen, när det så föll honom in.

(Forts. sid. 19.)

STACKARS BARN — OM JULEN

HUR ORDNA LÄMPLIGA OCH TREVLIGA JULBJUDNINGAR? ETT PAR FÖRSLAG.

DET VAR EN STOR, RYMLIG BARNKammare i en villa. Solida möbler, omålat, stadigt bord, invånare: fyra ungar i åldern 3—10 år. Åt två tjänsteandar hade ungarerna anförtrotts, fyra lekkamrater voro inbjudna, de stora borta på flera timmar. De hade gått på bjudning själva, se, så att man kunde vara säker. Det var strax efter jul, hela rummet var fullt av julklappsleksakerna från mormor och mostar, farmor och fastrar, goda vänner och trogna grannar.

Bara fyra gäster och de fyra hemmavarande, ingen hord som på en riktigt stor barnbjudning. Men den lilla skaran roade sig så mycket grundligare. När de stora kommo tillbaka till barnkammaren, fanns det inte en enda leksak hel därinne. Attila hade inte kunnat förstöra fullständigare.

Minnet av den barnbjudningen hör till dessa, som aldrig dö. Det kommer att föras av släkttraditionen allt intill tredje och fjärde led — omstrålat av legendens ljus.

En av grundvillkoren för en verkligt rolig barnjulbjudning var uppfyllt: frihet från tvång, men det var mycket annat som brast.

Två pojkar på 11 och 14 år sutto och diskuterade sina bjudningar: Allt vore mycket bra, om man bara slapp ha fina kläder, om man finge vara i ett rum, där inget kunde gå sönder, ja, och så att man slapp att äta — kommer det som slutkläm ur övermåtnadens djup nu i jultiden, då det vankas så mycket gott hemma åt barnen.

Gossarnas mamma har ett förslag.

Fru Signe Almkvist, född Heyman maka till advokaten Allan L:son Almkvist vid Långängen, har som väl många andra mödrar en mycket bestämd åsikt om hur barnbjudningar böra vara och inte vara. Det är ju högsäsong för dem nu. Fru Almkvist har själv fem pojkar och stor släkt, så att det fattas henne icke erfarenhet i saken.

Fru Almkvist tycker, att för barn på omkring 10 år borde man helst ordna bjudning på förmiddagen och då kombinera den med något friluftsliv. Det kan gå utmärkt i jullovet, både i staden och

på landet. I Stockholm har man alltid tillgång till en park eller en skridskobana, där barnen kan få roa sig ett par timmar och så beger sig hela skaran till det hem, som håller bjudningen, där det serveras choklad med bröd och kakor. Sen följer granplundring. Men inga extra godsaker, annat än vad som hänger i granen och så få barnen gå hem. Det är en förnuftig form av bjudning och där den praktiserats, har den visat sig mycket lyckad.

Skall man bjuda barnen klockan 5 på eftermiddagen, säger fru Almkvist, bör det absolut vara på middag. En enkel middag med mat, som man vet barn tycker om är strängt taget lättare att åstadkomma än en traktering med gott, och en middagsbjudning kan sluta tidigt, mycket tidigare än den vanliga eftermiddagsbjudningen för barn. Den börjar i regel också klockan fem med choklad och kakor, så följer alla upptänkliga goda saker, som dukas fram på ett bord. Sen kommer också granplundring med ännu mera gott. Är det underligt att barnen bli trötta, leda och sjuka? I synnerhet om sådana bjudningar förekomma ända till fyra, fem gånger i veckan.

Vill man ha en eftermiddagsbjudning för barnen, så måste man tänka på att den materiella trakteringen inte blir huvudsaken. Barnen ha ju ätit middag hemma förut och böra absolut inte proppas med förfriskningar. Huvudsaken är nog att ge dem något att dricka, de äro nästan alltid törstiga. Möjligen sockerdricka, som alla barn älska, eller också någon tillblandad saftbål. Dessutom frukt och av gott det som hänger i granen. Allt krafs som pappershattar och sådant som föräldrarna för dyra pengar köpt i butiker avvisas, alla presenter likaså. Barnen ha nyss fått julklappar, de sätta absolut inte värde på vad de nu kunna få. Men det kan lätt bli en källa till avund dem emellan. »Hos den fick vi så och så mycket, varför får inte vi ha likadant?»

Det allra viktigaste för en barnbjudning är i alla fall att man har ett på förhand fastställt program att gå efter. Det räcker inte med att barnen bjudas ihop att bara äta och leka. Man måste tänka ut

lekar i förväg och låta barnen följa programmet. Kan man inga själv, får man fråga andra eller skaffa sig någon bok att gå efter. Det är mycket besvär, men vem har sagt, att man inte skall lägga ner möda på barnbjudningar, då man måste planera så noga för de storas? Tävlingslekar t. ex. brukar gossar tycka mycket om. Är det flickbjudning, väcker det stor anklag, om flickorna få laga till kalas eller ha en riktig utklädsel som man hade förr, då massor av gamla saker lades fram i ett rum och barnen själva fick hitta på vad allt det där kunde duga till vid en utklädsel.

För de minsta.

Fröken Lulu Elisabeth Welander, som har Leksalongen, där hon tar hand om småtingar under skolåldern har en plan att roa dem på bjudningar.

— Att ordna en trevlig julbjudning för detta oberäkneliga auditorium, säger fröken Welander, fordrar mindre materiell spis — om det är en förnuftig mamma — än uppfinningsförmåga och fantasi. Ordna det lustigt roligt och färgglatt — glöm ej att varje barn är ett stycke oförfalskad konstnär. Skilj på stora barn och småtingar under skolåldern om det skall bli harmoni.

Framförallt, lägg upp ett litet program. Mamma själv eller någon annan måste bli ledare för festligheten och inte släppa en enda liten gäst utanför sin samlande trollcirkel. Tag gärna store bror till »Conferencier» som före varje »nummer» orienterar gästerna. Bort med alla presenter, som bara alstra avundsjuka, men giv god mat, roligt serverad. Förlägg om möjligt julbjudningen på eftermiddagen. Låt barnen sluta när det är som roligast — ett litet trick — då hos barnen det sista intrycket är bestående. Giv dock gärna många »extranummer».

Kom ihåg 2 à 3 julbjudningar äro upplevelser, medan ihållande festligheter alstra små trötta, blaserade barn.

Idun ber om flera förslag. Det finns säkert många mammor, som kunna ställa till de trevligaste barnbjudningar.

(Ill. G. Chatham.)

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

D E N S N O B B I G A F R U N

AMERIKANSKAN SOM BARA TÄNKTE PÅ SIN MANS PENGAR OCH KARRIÄR

EN TYP ATT LÄGGA MÄRKE TILL.

TVÅ AMERIKANSKA RIKEMÄN sitta på sin klubb och tala om kvinnan. Men långt ifrån vad fransmännen kalla parler femme. De äro båda framstående, av den vidsynta praktiska typen och som sådana övade bedömare av människovärden. De ha gift sig i början av tjugutalet med helt unga flickor — båda två — och den som har börjat nederst på den sociala stegen är nu hastigt på väg mot toppen.

De ha också haft den litterära vanföreställningen om den amerikanska kvinnan som ett slags gudomlig envåldshärskare över mannen. Men ur denna allmänt antagna sentimentala föreställning, som naturligtvis allra mest omfattas av deras egna hustrur, ha dessa själva tagit dem. Den ödesdigra stunden kom efter många kvinnliga övergrepp och missgrepp, då de båda började vända sin tränade observationsförmåga mot sina närmaste. Längre uthärade de utan klagan. I ett stort hus i Newyork i de finaste kvarteren, ett sådant som endast de rikaste ha råd att hålla sig med, bestämmer hustrun mannens sovrum åt gatan, där han måste ligga vaken långt in på natten och väckes tidigt om morgonen, och detta vid en tid, då han upptogs av det mest intensiva arbete hela dagarna. Själv tog hon de två ostörda rummen till sitt sovrum och toalettrum under någon förevändning. En småsak, men typisk för amerikanska fruar, och männen anse det som självfallet. Tills dessa och andra små försummelse hopa sig som sandkornen till ett berg och störtar över hustrun.

Det är i en nyutkommen amerikansk roman *Hon och jag* av den kände författaren David Graham Philips, som vi finna detta skarpa, obarmhärta angrepp på amerikanskan. Man måste dock noga komma ihåg, att det är icke den stora massan amerikanska kvinnor det här gäller. Nittio procent av alla amerikanska kvinnor bo och arbeta på landet. Och när man säger arbeta betyder detta ett hårt, ofta svårt och otacksamt arbete. De äro nationens kärna. Men den lilla bråkdel rikemanskvinnor, som ägna tid och tankar åt att förverkliga ett underligt omöjligt penningöndande ideal av snobbism, de äro dömda till undergång, anser förf. De ha utrotat varje spår av natur hos sig själva. De äro artificiella som pappersblommor och allt vad de vidröra vissnar och dör. Om Graham Philips studie verkligen är riktig, då ve över de rika och penningmäktiga i hans land. Och den bär trovärdighetens märke. Man får följa ett ungt amerikanskt par Godfrey Loring och hans hustru Edna, hur de börja med två tomma händer, men på grund av mannens lysande affärsbegåvning och utomordentliga energi sluta bland de högst taxerade i dollarlandet.

Det är en scen mellan makarna, då Loring råkat i stora finansiella svårigheter. Han finner ingen enda hederlig utväg. Han börjar grubbla över

Ett äktenskap kan ödeläggas på många sätt, men ett säkert fördärv för dess harmoni är nog, då hustrun anser mannen uteslutande som medel att skaffa pengar. Edna, den unga frun, som här skildras, var kanske inte oförståndigare än de flesta gifta kvinnor men hon kunde inte anpassa sig efter den kolossala rikedomens förpliktelse. På samma gång som hon själv trodde sig vara den mest idealistiska av makarna, fördärvade hon mannens liv med sin dumma snobbighet och sin strävan efter att klättra högst på den sociala stegen. Har Edna någon motsvarighet hos oss?

vart det liv leder, som de båda föra, ingen plats för heder eller lycka finns det där. Och han vädjar till sin hustru. Om denna affär går honom ur händerna, kommer han att göra förluster och de måste avstå från den lyx de börjat vänja sig vid. Det finns endast en utväg, om han skall fortsätta och det är ingen hederlig. På allt detta svarar hustrun: »Godfrey, vad var det för en utväg du talade om?»

Under hela denna tid av spekulationer och kupper arbetar Edna med största målmedvetenhet på att göra familjen till något högre, till något annat än simpla penningroffare. Hon är full av vackra fraser om ideella mål, om hur bara hon inser deras sanna lycka och offerar sig osjälviskt för den. Under tiden släpar hon sin trötta man rrån den ena stora tillställningen till den andra. Och så har hon en dotter, som hon kallar den lilla hertiginnan och som uppfostras i en internatskola för endast de allra finaste familjernas döttrar. Där lider det stackars barnet ohyggliga kval, därför att

de andra flickorna påstå, att hennes föräldrar äro mycket enkla och bara ha en hop stulna pengar att komma med. Och nu gäller det för den djupt bedrövade modern att rädda sitt olyckliga barn från denna skymfliga behandling. Icke genom att sätta henne i en annan skola, utan genom att själv komma in i dessa exklusiva kretsar, som röra sig allra högst uppe och där inträdeskortet utgör både pengar och stamträd. Hennes man är långsammare och tungroddare som män äro, också upptagen av mera reella värden. Han har som han säger endast studerat det mänskliga djuret från en sida under sina affärsförbindelser. Men nu börjar han vakna även för de andra. Han ser vad detta djur med nödvändighet måste utvecklas till, då det utsättes för rikedomens och den framskjutna sociala ställningens frestelser och mäktiga tvång. Endast de skickligaste förmå anpassa sig. Han själv hör nog till dem, som anpassat sig. Men med all aktning för förf. som kvinnopsykolog, fullt så trovärdig är inte teckningen av mannen. Han är idealiserad för att framstå som bakgrund mot hustrun med hennes artificiella snobbighet. En finansman, som enligt egen utsago helt enkelt inte kan hålla sig kvar på hederlighetens smala väg, får sin idealitet solkad och inte så klart skinnande som mr Loring framstår hela tiden. Emellertid är han med rätta djupt upprörd över sin hustru, över sin dotters uppfostran i kulturens narraktigheter. Men som alla äkta män — i Amerika! — låter han i alla fall använda sig som verktyg för hennes planer. Han är ännu en tid »oskyldig som en äkta man», den dråpliga frasen är hans frus, hon med den högre insikten om livet och dess upphöjda ideal.

Det går till en tid. En vacker dag sitter han på sin klubb och diskuterar den amerikanska kvinnan med sin vän och olycksbroder i anseende till äktenskapet, Armitage. Männerna äro tokiga i Amerika, då det gäller kvinnorna. Det vill säga männen i de högre klasserna. De klättra och klättra, medan de kvinnor de tagit på ryggen, bli dem en allt tyngre börda, och snart störta de båda ner i djupet och barnen med dem. Själviska, fåfänga och extravaganta mödrar, galna av snobbberi, som uppfostra sina barn till överdåd, okunnighet och snobbberi — det är det nutida Amerika. Den amerikanske mannen är alltför upptagen för att vilja bli störd och ger den amerikanska kvinnan lösa tyglar — absolut frihet. Och vad är hon? Ett barn i uppfostran, erfarenhet, i smak. Han skaffar henne så långt han kan de pengar hon begär. Han tycker om hennes barnslighet, den är vilsam för hans trötta hjärna. Och han bryr sig inte om att hon har små odygder, det gör henne bara roligare.

Att vara make och far är en uppgift, den viktigaste i världen för en man. Att vara hustru och mor är en

(Forts. sid. 20.)

Fru Aline Hasselrot, född Nyström, maka till nyutnämnde lands-hövdingen i Örebro län Bror Hasselrot. (Welinder, foto.)

MÄRTHASKOLAN

Undervisning i
KLÄD- & LINNESÖMNAD
Vårterminen börjar den 14 jan. 1929. Vid sidan av skolans längre kurser om två terminer (8 mån.) anordnas särskilda kurser om 1-3 mån. vari elev beredes tillfälle att sy och prova för egen räkning. Prospekt på begäran.
Tel. 6. 9330.

Birger Jarlgatan 16.

5:~

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:~

VACKRA BARN OCH FULA GUBBAR

EINAR NERMAN

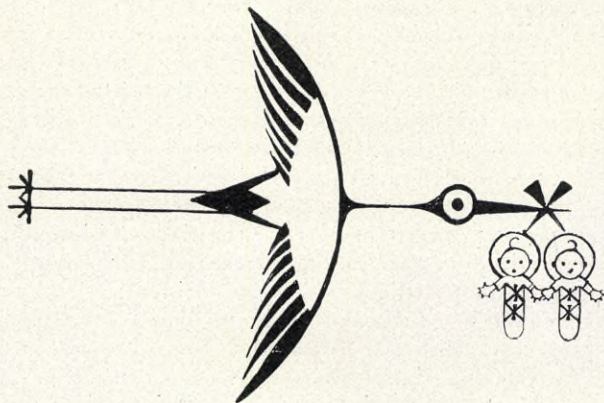
RITAR OCH BERÄTTAR OM TRE GLADA UPPTÅGSMAKARE I SVENSKA LANDSORTEN

NATTEN MEL-
lan den 5 och 6 oktober år 1888 var där en hiskelig elds-
våda i den goda sta-
den Norrköping. Gam-
la bruket Holmen
brann då ned i grun-
den. Samma natt kom
det en stork flygande
med två små poj-
kar i näbben. Han
måtte ha blivit skräm-
d, ty han släppte
helt hastigt ned barnen genom skorste-
nen på huset nummer 24 Hospitalsgatan.
Där bodde bokhandlaren Janne Nerman
och hans unga maka med deras 2½ år
gamle son Ture...

Så ungefär brukade vår snälla barn-
jungfru Tilda berätta för oss, min tvilling-
bror Birger och mig, när vi voro
små, och så fortsatte hon: Storken skulle
just upp till Kungliga Slottet i Stock-
holm och avleverera två prinsar, men
han var dels trött av den långa fär-
den från Södern och dels, som sagt,
skrämmd av den stora branden, och
så kom det sig, att de tillämnade
prinsarna i stället hamnade hos den norr-
köpingska bokhandlarfamiljen. Bittert sörj-
de jag mången gång över att jag ej blev
prins, när man ändå var så nära att bli det.

Nå, tvillingarna fingo emellertid ett trev-
ligt hem, där de nu hamnade. Pappa Janne
ägde den ena av stadens båda bokläd-
or, och när ynglingarna inte gingo i skolan,
brukade de allt som oftast hålla till där
och fingo då rota i böcker och tidningar
så mycket de ville. Alla skulle de också

Det var glada pojkar i det kända och konstnärligt intresserade bokhandlarhemmet i Norrköping, det var år av arbete och nöjen på konstkolor och ateljéer i Stockholm och Paris, där hela den äldre och yngre konstnärsgenerationen passerar revy, det var möten med världsstädernas stjärnor på estraden och med komedianter, musikanter och andra publikgunstlingar i vårt eget land — ja, där finns fullt upp vackra barn och fula gubbar att berätta om. Einar Nerman ville inte skriva några memoarer, han har inte hunnit den imponerande åldern än, menar han, men några minnen ur den mera anspråkslösa dagboken skulle han gärna rita och berätta för Idun. Och nu äro dagboksanteckningarna färdiga — den första artikeln i serien publiceras här, den liksom de kommande med teckningar för Idun av författaren. Med stort nöje skall säkert Iduns läsekrets ta del av de roande och intressanta skildringarna skrivna av den framgångsrike konstnären, som i den stora världsmarknaden dock icke förlorat sitt drag av sympatisk svensk pojaktighet.

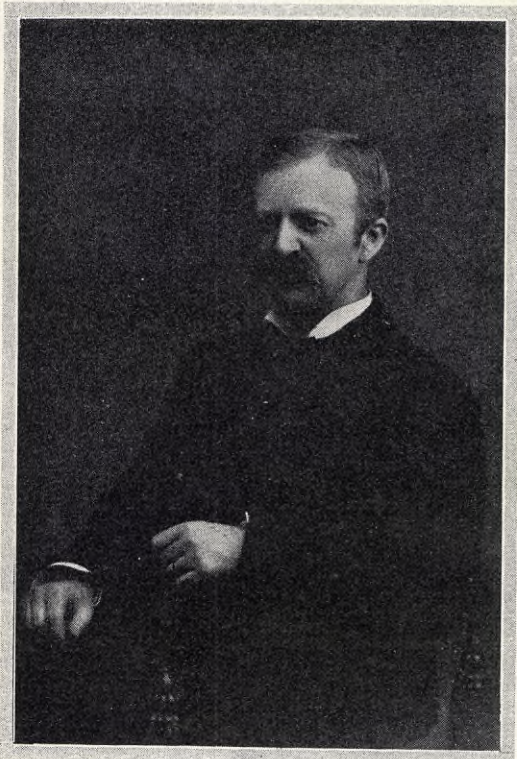
Tvillingbröderna Einar och Birger Nerman.

en gång i framtiden få mycket med bö-
cker att göra. Familjens umgänge, som mest
bestod av fabriker och grosshandlare, an-
såg och rådde alltjämt vår fader, att sö-
nerna skulle bli uppfostrade till bokhand-
lare de också. Men vår fader, som kom
från en prästsläkt med konstnärliga intres-
sen och var systerson till Otto Lindblad,
men genom sin faders tidiga död redan
som pojke slungades ut i förvärvsarbete,
hade alltsedan jag mindes lovat oss tre
pojkar, att vi skulle få ägna oss åt vad
vi själva hade lust och fallenhet för. Ture
och Birger slukade böcker. Ture diktade
och skrev teaterpjäser. Birger skrev ock-
så dikter och dessutom allvarligare saker,
bl. a. en hel liten geografi. Själv ritade
och kluddade jag, så fort jag kom åt,

och min pappa sade
alltid: »Ja, Einar skall
få bli artist», och om-
sorgsfullt gömde han
alltid mina alster i
den gamla björkchif-
fonniern i salongen.
Så allt sedan jag var
fem år, visste jag re-
dan, att mitt liv skulle
ägnas åt konsten.

»Du får bli artist»,
sade min far, »men det kommer nog
att dröja, innan du kan försörja dig.»
Jag tänkte ofta på de orden, och de
sporrade mig i mina studier. Jag ville
visa min gamle far, att jag snart skulle
reda mig själv på den törnbeströdda
konstnärslan. Och jag är min far
stor tack skyldig för att han gjorde min
studietid så ljus och leende.

Vi tre pojkar hade även en brin-
nande dyrkan av teatern. Norrköpings
gamla skådebana gästades på den ti-
den av sällskap sådana som Rönn-
blads och Textorius'. Rönnblad spelade
»Bröllopet på Ulvåsa» och »Engelbrekt
och hans dalkarlar», och det Texto-
riuska sällskapet hade på sin repertoar
»När svärmor kommer» och andra lustspel.
Det var högtidsstunder för oss pojkar, och
inklända på två platser på första radens
sida sutto vi där alla tre och njöto av
härligheten. Höjdpunkten var emellertid
när Cléo de Mérode gjorde Norrköping
den äran. Vi skolpojkar stodo i timmar
utanför hennes hotell. När hon promenera-
de på Drottninggatan, hade hon en svans
av ungdomar efter sig, och vi, de mera

Bokhandlare Janne Nerman.

Fru Ida Nerman.

Ekströms **Fästmjöl**
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

Cléo de Mérode.

företagsamma, fingo vykort av henne med hennes egenhändiga namnteckning. Mitt skolpojks hjärta klappade för henne, och i mina skrivböcker smyckades marginalerna med hennes sköna profil. Vad jag än ritade, blev det bara Cléo, och en gång gjorde jag en teckning av henne dansande can-can med en av skolans yngsta lärare på ena sidan och vår stränge rektor på den andra. Den råkade förirra sig till läraren i fråga, och förfärad väntade jag både anmärkning och nedsatt sedebetyg. Men läraren tog det hela gemytligt, och teckningen lär ha gjort succès bland kollegiets medlemmar.

Om somrarna bodde vi vid den idylliska Bråviken, först vid Torskär och sedan längre ut vid Säters. Vår teaterfluga höll i sig över somrarna. I en hage byggde vi »Säters Kungl. Teater», där vi hade både kulisser och egen ridå. De dagar pjäserna gingo av stapeln var det nog litet synd om vår snälla mamma. Då flyttades både möbler och gardiner ur vårt sommarhus, och sämre rekvisita hade nog mången landsortsteater. Repertoaren bestod i allmänhet av enaktare, såsom »Min hustrus affärer», »Mottagningstimman», och »En friare i livsfara». Ett av succèsprogrammen var »Den sällsynte ynglingen» eller »Ett rendez-vous i Friesens Park». Det var en liten vådevill, som en gång stått på Dramatens spellista. Ture spelade kamrer Tuting, Birger den unge älskaren och undertecknad mamsell Susanna Hampelin. Vi spelade också en revy, som Ture skrev. Säters drängar och

pigor uppskattade våra lokalkupletter och vitsar, men många av sommargästerna tyckte, att de Nermanska pojarna voro litet väl svåra, och stackars våra föräldrar, de fingo också veta, vilka barn de hade.

Sommaren 1905 gästspelade vår lilla trupp i Kvarsebo, ett samhälle litet längre ut vid Bråviken. Vi spelade »Ran eller På havets botten», en lokalrevy inkom skriven av broder Ture. Efter den premiären tittade även Kvarseboborna litet snett på familjen Nerman. Ture var Näcken med en krona av guldpaper och en mantel gjord av en röd filt med vit bomull som hermelin. Själv förkroppsligade jag Ran, hans sköna dotter, och draperad i en vit spetsgardin och med en jättehatt gjorde jag stor furor med både danser och kupletter. Ja, som sagt, stycket gjorde nog lycka, men publiken tyckte vi voro för rysliga med alla anspelningar på badgästernas små svagheter.

Det var dock ej endast scenkonsten, som vi omhuldade. Även målarkonsten borde uppmuntras, och så, efter känt mönster, bildade vi »Föreningen för Uthusens Prydande med Konstverk». Carl G. Laurin hade givit oss impulsen med sitt »Skolornas Prydande med Konstverk». Föreningen arbetade ganska energiskt. Vår fader sände oss engelska planscher från osålda jultidningar, bilder från gamla Strixårgångar o. d. Fram på nattkröken var föreningen i full verksamhet; då voro vi ute var och en på sitt tilldelade distrikt. När de goda Säterborna dagen därpå besökte sina små lustslott, funno de dem omsorgsfullt dekorerade med t. ex. den engelska kungafamiljen i färgtryck eller, i de mera religiösa husen, vackra bilder ur Strix och Söndagsnisse. Det var tur, att somrarna inte voro längre än de voro, ty då vet jag inte, hur det skulle ha gått för ungherrarna Nerman.

Men inte alla våra upptåg ställde till förargelse. Nej, när det t. ex. var »Gubben Erikssons Dag», då var där enbart gläuje, fröjd och allmän belåtenhet. Gub-

ben Eriksson var platsens stadsbud, Säters »all-roundman», och till hans ära och välfärd anordnades varje år en festdag; då vi, precis som nu vännen Eliasson, samlade in en slant för att gubbens vinterdagar skulle bli litet ljusare. Utstyrda i fantastiska kostymer, som jag komponerade, vandrade vi så från villa till villa. Gubben Eriksson-visan, diktad av Ture, gjorde också sitt till, att Säterborna lättade på sina portmonnäer, och det blev ingen ringa slant över för festföremålet. Gubben Eriksson välsignade pojarna Nerman, och långt efter sedan vi övergivit Bråviken, hörde vi, att han alltjämt höll oss i kärt minne och att han allt ibland sade: »De va' i alla fall hyggliga pojka', de' våra pojka' Nerman...»

Men, efter en sådan där ordentlig och välartad dag, stod vår håg till rackartyg igen. En av våra stoltaste bravader var, när vi skulle hälsa en kamrat välkommen från hans konfirmation. Det var när båten en lördagskväll lade till vid Säters brygga. Bryggan var full med folk, som skulle möta sina vänner och anförvanter från staden, som kommo ut för att stanna över söndagen. Vi skulle, som sagt, på ett värdigt sätt möta vår kamrat. De som skulle hälsa denne välkommen voro hans bror Olle, min tvillingbror och jag och två ynglingar till. Emellertid ha bland mängden på bryggan obemärkt smugit sig in fem små bärgummor, och nu tutar båten. Man viftar igenkännande till passagerare på däck. Båten kommer närmare och närmare, men just som den skall lägga till, blir det uppståndelse. En riktig panik. Vad är det? Innan man vet ordet av, hoppa tre små bärgummor på huvudet i vattnet, medan de två andra börja hojta av förskräckelse. En gammal rådmansfru svimmade, men annars tog man det hela ganska lugnt, särskilt när man såg, hur styvt de små gummorna simmade omkring. Den som fick stryk var i alla fall den konfirmerades broder Olle, vars familj inte gillade detta sätt att hälsa en konfirmand.

Det dröjde emellertid inte länge, förrän vi åter satte sommargästernas tålmod på svårt prov. Vi hade nämligen fått det hedrande uppdraget att dela ut posten, och det gjorde vi verkligen mönstergillt och samvetsgrant. Men en söndag, när tanter och farbröder vandrade sakta hem från ångbåtsbryggan med sina tidningar, så sågo de både storögda och förvånade ut. Det var så konstiga nyheter i bladen. Saker, som hänt för minst en månad sedan. Men, det måste vara rätt, för där var i alla fall riktigt datum på tidningarna. Man granskade och man synade. Och, hade man varit riktigt skicklig detektiv, hade man nog sett, att datum var förfalskat. Såna rackare! De där pojarna Nerman igen! Men vi hade försiktigt nog smitit vår väg och lågo som bäst bakom en bergknalle och njöto av resultatet av vår bravad.

Vi hade också vår egen tidning, i Torskär kallad »Torskärsbladet», som egenhändigt skrevs av redaktörerna Ture och Birger i ett tiotal exemplar. »Säter» hette den tidning, med vilken vi begåvade Säterborna, och den var ett hektograferat, 4-sidigt blad med teckningar och karrikatyror föreställande de mera kända badgästerna. Den hade ganska god åtgång, och det blev åt-

John Forsell.

Kungsörs

nyheter i bakformar av koppar och aluminium en prydnad för köket.

skilliga 25-öringar, som redaktörerna och deras medarbetarstab fingo dela sams- emellan.

Så gick vår sommar under skämt och upptåg, till höstens allvar kom med skolgång och läxplugg. När jullovet kom blev det teater igen, och den Nermanska salongen förvandlades i till hälften scen och till hälften auditorium. Vänner och bekanta applåderade snällt de unga aktörerna.

Vi bodde sedan 1890 i Repslagaregatan 31, ett gammaldags hus med stora vackra rum och en stor gård med trädgård. Ett stort lusthus låg längst inne i trädgården, och det uppläts ofta åt oss för våra upptåg. Till vår stora sorg revs det en dag i slutet av 90-talet och man började bygga på gården. Efter ett halvår hade en stor fabriksbyggnad skjutit upp där, och först när vi fingo veta, vad det var för slags fabrik, blevo vi tröstade över förlusten av lusthuset. Det var nämligen en karamellfabrik, och som husvärdens son Olle, den nu kände arkeologen Dr. Olov Janse, var vår vän och lekkamrat, blevo vi ofta inbjudna och fingo smaka på den goda fabriksvaran. Vi övade oss i balansnummer på gårdens glycostunnor och blevo till slut riktigt skickliga ekvilibrister i »tunngång». Birger och jag odlade andra cirkuskonster och blevo med tiden vårt och de närmaste kvarterens styvaste jonglörer och hattkastare.

Våra föräldrar tyckte år 1900 det vara på tiden, att vi finge litet pli och skick, och så bestämdes det, att vi skulle få gå i dansskola. En f. d. operadansös, fru Sophie Lange, hade sedan många år tillbaka dansskola i en lokal, som kallades Sveasalen. Det var en gammaldags långsträckt sal med belysning endast från taket och bänkar utmed långväggarna. Den låg på en bakgård i en av stadens utkanter, och där lärde nu stadens ungdomar den tidens danser. Det var française, vals och polka, ja, t. o. m. den gamla vackra lancieren! Inövades för vår uppvisning på julen. Var jul hölls nämligen slutbal i det gamla förnämliga stadshuset, och då skulle vi visa, vad vi lärt av Terpsichores sköna konst.

Vår pappa brukade anordna stadens konserter, vilka vanligen gingo av stapeln i läroverkets aula. Då hade vi fribiljetter, och det var många fina föreställningar vi fingo bevista. Jag minns bl. a. Cally Monrad, John Forsell och Mathilda Jungstedt. Sent skall jag glömma Anna Petterson-Norries visafnär, då voro vi överförtjusta. Hennes »Lelle Karl Johan» och andra Frödingsbitar slog livligt an på oss, och hon blev föremålet för min första teaterkarikatyr, vilken ritades i smyg på programbladet.

En gång hölls en föreläsning om konst i skolsalen, och jag lyssnade andäktigt till föredraget. Det var en konstnär från huvudstaden, artisten Aronson-Liljegrahl, som ämnade öppna målarskola i Norrköping och som genom detta föredrag ville värva elever. Vad han talade om konst minns jag inte så noga, men jag kommer ihåg, att han, för att övertyga publiken om hur lätt det var och hur var och en kan lära sig att måla, själv utförde ett konststycke på estraden. Skolans vaktmästare placerades på en stol, och med några raska drag av ett par

pastellkritor trollade konstnären fram ett porträtt, som på långt håll kanske såg ut som vaktmästaren ifråga. Det blev dundrande applåder och massanmälningar till hans kurser. Fabrikörer och grosshandlare vandrade fram till estraden och antecknade sina namn och adresser, och jag minns vilket stolt ögonblick det var, när min far vandrade fram med mig till mästaren. Under julen skulle jag nämligen få gå på en av målarskolans kurser. Det var lyckliga dagar den julen. Jag fick kopiera en bild ur en engelsk tidning och måla med oljefärger. Skolan stängde dock hastigt och lustigt sina portar på nyåret. Läraren hade blivit uppsagd, och orsaken sades vara den, att det blivit översvämning i våningen inunder. Han målade nämligen som bäst på ett tävlingsämne för Akademien, »Syndafloden», och hans stackars modeller fingo stå och ösa vatten ideligen. Hur det var så rann »Syndafloden» över och gick genom trossbotten och ner till familjen inunder. Och så fick Liljegrahl flytta och lämnade staden, dess konstliv och eleverna.

För övrigt hade vi i läroverket en ovanligt god undervisning i teckning. Den ordinarie läraren var genom sjukdom tjänstledig under flera år, och hans plats sköttes då av vår gymnastiklärare, den gamle fine majoren Rudolf Lindhé, vilken var en begåvad konstnär. Han hade en mera fri konstuppfattning och för honom fingo vi i stället för de tråkiga gipseerna och klotsarna öva oss med ett återge mera intressanta föremål, som stilleben o. d. På årsavslutningen utställdes våra arbeten, men min första riktiga utställning blev i ett av min pappas bokhandelsfönster. Det var en kopia av en engelsk jultidning, ett flickansikte. Min faders underskrift under bilden lydde: »Målat av en 11-åring på en timme.» Det var emellertid ingen separatutställning, eftersom min fader samtidigt hade utställt ett annat »konstverk»: en tavla målad med pinnar på baksidan av ett glas. Och när någon av stadens konstkännare undrade, om

Pappa Janne Nerman.

detta verkligen kunde kallas konst, svarade min fader: »Det måtte väl vara en konst att kunna måla med bara pinnar.» Läroverksungdomen hade även en konstförening, »Paletten», där jag var en ivrig medlem. Att jag en gång skulle ägna mig åt konster, var nu min dröm, och detta intresse gjorde nog sitt till, att läxorna ibland blevo litet försummade.

Även i musikens sköna värld ville våra föräldrar, att vi skulle införas. Vi spelade för den snälla tant Anna Andersson, som lett flera generationer av Norrköpingsungdomar in i pianospelningens tempel. Men vi hunno aldrig längre än till förhallen. Detta berodde förmodligen mera på vår bristande flit än på vår lärarinns snällhet. Ture kom aldrig längre än till »Prinsessan Habbababba», som han briljant utförde med ett finger. Själv spelade jag visserligen med bägge händerna och nådde Geishan och Engelska patrullen, men basen och diskannten ville aldrig riktigt komma överens. Längst kom Birger, som kunde använda både händer och fötter — pedalen var hans starkaste sida — och nådde ända till »Den vilseförde» och Chopins lättaste valser.

Emellertid gingo skolären, och jag började allt mer och mer längta bort från kyrkohistorien, kemien och matematiken till det område, där jag trodde jag skulle finna min kallelse, konsten.

Emil Nerman

NERMAN

Anna Norrie.

Silkestvätt

kallt vatten och TROLLTVÅL

BOKEN PÅ NATTDUKSBORDET

AV VERA von KRÆMER.

NÄR INTRÄFFAR DEN TIDPUNKT, då man får boken, som ligger på nattduksbordet?

Den som man alltid läser, läser om och om igen. Den som står sig, trots anloppet från nya böcker år efter år, bland vilka man visst lär sig hålla av många?

Det är lyckligtvis inte i ungdomen, då eljest det lästa gör det mest levande intrycket, bränner sig fast mest. Man får nattduksbordsfavoriter också senare, det vore ledsamt annars. Ännu så sent som för ett par år sedan träffade den som skriver detta helt oväntat på en bok, som ökat traven av dem, som man har, som man läser i ständigt. Det var, jag kan gärna säga det, Harriet Löwenhjelmns dikter.

Det finns många som ha sådana böcker. Jag nämner icke här bibeln, det är en sak för sig, utan andra böcker, som av någon anledning blivit — en evig följeslagare.

En industripamp, konservativ och helt i front mot en sådan typ som August Strindberg var på 80-talet, hade under detta samma 80-tal alltid Strindbergs »Öden och äventyr» hos sig att ha som nattlektyr. En herre som är »med» ganska mycket, läser om och om igen Pickwickklubben den dag som i dag är. Han slår upp den var som helst och läser en bit. Somliga böcker äro som musik, man tycker om att känna igen sig. En dansk köpman jag väl känner läser om och om igen något som heter »Paa Farten» av Möller — vi skaffade oss den och orkade uppriktigt sagt inte läsa ut den.

Moderna människor läsa i den dag som är Thomas A. Kempis Kristi efterföljelse — ha den på nattduksbordet. Det är förstaeligt. Där finns levnadskonst och människokänedom — man finner sig själv och man finner de andra, man »känner igen sig» och finner alltid nytt.

En viss skotsk sjökaptan tar alltid till, har han berättat, då han känner sig melankolisk, en gammal bok i Walter Scotts

stil, »Uncle Silas» av Le Fantt, den läser han år ut och år in, känner varje rad i den, som många känna sin Dickens eller Shakespeare. Hur många läser om och

Damernas diskussionsklubb.

Den nygifta frun och den gamla barndoms-
vännen.

Ett konfliktämne, som nog inte är så ovanligt i familjekretsar, upprullas här av »En modern hustru». Knuten är inte så lätt att lösa — det gäller att varken kränka äktenskapet eller vänskapen. Vi hoppas att våra läsarrinnor ha goda råd.

Det är egentligen löjligt, att människor, som ha det bra och borde vara vad man kallar lyckliga, nödvändigt skall konstruera upp friktionsmöjligheter. Jag har sett det så många gånger hos mina vänner — folk som haft allt de önskat men ändå letat upp någon struntsak som de råkat hop om. Nu sitter jag själv där, och jag förstår det inte, för även om jag själv är både litet envis och litet inskränkt så är min man det absolut inte. Inte ursprungligen.

Fallet är i korthet det att det inte är något fall, fast min man gör det till det. Vi äro relativt nygifta och egentligen så lyckliga så vi skäms. Och ändå hänger sedan en tid tillbaka ett diskussionsmoh i luften i vårt hem, som gör att vi båda tycka, att var och en av oss är inskränkt. Konfliktämnet är en barndomsvän, min barndomsvän. Jag har en manlig vän som jag känt sedan jag minns inte när, vi äro jämnåriga, ha alltid i varandra sett blott vänner. Redan på den tiden min man var min fästman dekreterade han, dock ganska fogligt, att han inte tyckte om min vän. Så for min vän utomlands och kom tillbaka för någon månad sedan. Varpå min man dekreterade, inte fogligt, att den där karn kan jag inte tåla, jag undanber mig honom i mitt hem eller i ditt sällskap. Varpå jag svarade: aldrig i livet. Varpå vi tittade argt på varandra. Och titta än.

Vad skall man göra med sådant? Om det vore svartsjuka, men det är det inte. Det är bara ett påhitt av min man, att han skall ha sin vilja igenom. Men skall jag ofra en av mina bästa och äldsta vänner för ett påhitts skull? När jag vet att det skulle göra honom uppriktigt ont. Vi träffas ibland och ha verkligt roligt, men frukostarna dagen därpå äro inte fullt så roliga. Hur skall jag för undvika av att den här bubblan blir ändå större och dummare, handla? Frågar En »modern» hustru.

om igen »Vanity Fair»? Själv har jag läst den fyra gånger — vilket är för litet, men Dobbin följer mig ofta i mina tankar. Hur många gånger har ni läst »Anna Karenina»? Den rätta Anna Karenina med den rätta Wronsky och med den kära Dolly, som med sina stoppade nattröjor kände sig underligt förlägen hos den förkastade Anna? Hur många gånger läsa Dostojewskikännarna Dostojewski? (Som under-teknad för sin del inte kan läsa, efter att en gång för alla som flicka ha upplevt Raskolnikov.) Hos hur många — i synnerhet herrar — ligger Mark Twain på nattduksbordet?

Det behöver ju nämligen visst inte vara seriösa böcker, som man finner ro vid, som man tar till. Lika ofta är det humorister — precis som vissa anekdoter aldrig förlora sin slagkraft. Många läsa sagan — sagan, liksom dikt, kan läsas om och om igen, de välkända orden är det just man vill möta igen. Ligger Grimberg på mångens nattduksbord? Säkert, historia ger ofta vederkvickelse åt naturer, som romaner ingenting ha att säga.

Eviga följeslagare. Om vår medellivslängd vore 200 år vid full vigör skulle vi hinna litet mera. Då skulle följeslagarna bli flera och nattduksbordet ett litet skåp. Bakom en bokvän kan det ligga femtio genomplöjda likgiltiga, som dock förde en fram till den enda.

Det lyckliga är, att så länge man lever, när man väl har vanan att läsa, finns alltid möjligheten att finna en ny följeslagare, spänningen finns där. Och möjligheten alltid. Ingen talar om, att i framtiden boken skall bli överflödig. Lika visst som man behöver sömnen, en bädd att ligga på, skall det finnas människor, som när de äro ensamma med sig själva räcka ut handen efter boken på nattduksbordet — som intet annat kan ersätta och som man skulle ta med sig om man kunde fara i nattraket till månen.

DERAS SÅNGMÖ. ETT SKÅLTAL FÖR KVINNAN

Svenska komponistföreningen firade vid en fest i december sitt 10-årsjubileum. Bland de många lyckade talen i ord och toner märktes också ett hyllningskväde till kvinnan, vilket är förtjänt av att glädja fler damer än de då närvarande. Dess författare är tonsättaren William Seymer.

Kvinnor ha vi alla mött i våra dagar
vi ha svärmat ljuvt och älskat ömt
uti ungdomsårens blomblå hagar
vi ha verkat virriga och gått och drömt
tills en dag vår kära vandrat med en annan
då vi slagit oss för pannan
svurit fula eder och sagt hårda ord
vi ha lovat oss att aldrig mer på jord
skall en kvinna dåra våra sinnen,
men från våra minnen
blev vår tanke aldrig riktigt fri
hur än åren dragit oss förbi
vi ha ständigt träffat nya
vi ha svärmat omigen,
en och annan fann sin vän
och fick redd sin lya,
medan andra leta än.

När jag ser min muntra skara
utav minnen dansa fram
under ystert glam
tycker jag de fly och fara
som en fågelflock.
Här hörs hönans stråva skrock,
näktergalens sköna sång,
turturduvans ljuva lock,
och jag saknar heller icke gässen,
fast som man av pressen
borde jag ju havt en anka med.

Fågelflockens gälla skri
blir ett dovt och mångtydigt ackord,
ett slags orgelpunkt, men som en melodi
stiger högt därovan sångens stolta svan
mot en himmels ocean
som en stark och hög symbol
för vår konst, och vad vi syfta.
Jag har sett den svanen lyfta,
jag har hört den sjunga,
ljuvt och lett
vitt och brett,
i en vinternatt när frostbriljanter
glimma över skarsnösens hårda kanter,
i en värkväll, när en skymnings blåa dymning

rullat över dagens spel av sol,
i en sommarmorgons gryning
när en hane gol
i en julidag när vågen smekte
strandens mjuka hull,
i en höst när vinden lekte
ibland lövens blad och gull,
och den sången klingar som orkester.

Det är stråk av violiner,
mörka celli med sordiner,
silverflöjter, vilka leka
yrt tagfatt som amoriner,
veka valthorn, vilka eka
över vång och över vallar
och den sången stiger, svallar
mot en famn.
Må musiken stålsmidd blänka,
sjunga mjukt och soligt stänka
allt det vackraste vi tänka
döpes i ett namn,
vänner och kamrater, gamla liksom unga,
låt oss lyfta våra glas, de festligt tunga
till ett hell, en hyllning stolt och öm
för vår sångmö — kvinnan i vår dröm.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst.
M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

SPORTIGT TILL SPORT

GÖR SPORTDRÄKTEN PRAKTISK FRAMFÖRALLT
MEN DÄRFÖR INTE TRÅKIG!

EN TITT PÅ NYHETERNA I SPORTMODET.

Skiddräkt i orangefärgat ylle med scarf och bärd i samma färg och klarblått.

OM DET BLIR NÅGOT ANNAT ÄN det kombinerade vår- och höstplask vi nu blanda tårar med och om våra gamla skidor inte slagit sig fördärvade under väntans tider, vad skola vi då fira denna oväntade vinterkarneval i? Vilken byxfason skall härdas mot trädrotter, glansis och dikeskanter? Vilken mössa skall hänga på eldröda öron och vilket par vantar skall vid hemkomsten befinnas ha upphört vara par? Vilken scarf skall kallas fåniga påhäng när den inre temperaturen blir farlig för svag is och vilka pjäxor skola stå taggiga av istappar på halvdränkta dörmattor?

Vi gå i ordning. Huvudproblemet hos en kvinnlig sportkostym är och förblir byxorna. Köns likställighet må bli aldrig så genomförd, aldrig torde de komma att bli lika ställda på marken. Hon är kobent och han är inte kobent, åtminstone inte om han är som han skall vara. Årets sportdräktmod är älskvärdt nog att försöka hjälpa damerna över kalvattityden genom att definitivt lancera långbyxorna. Enkla vanliga prosaiska skogvaktarbyxor, varken kokett vida eller kokett trånga utan rejält lagom, utan ornament och nedstuckna i pjäxor. Och utsökt klädsamma, lätt Vasaloppsbetonade och flärdfritt förtroendeväckande. Inget knäp med snörning och veck och ingen risk för sönderkörda knän.

Rocken kan vara en rock — med så få knappar och skärpanordningar som möjligt — en tröja, en skjorta eller en blus. Den gamla dumma regeln att en sportdräkt nödvändigt måste vara en del i samma material börjar ge vika för det betydligt roligare: man tager vad man

tarna och scarfen och eventuellt flera prydnadsföremål. Naturligtvis måste man ha en mössa på huvudet med håret i prydliga lockar därunder, vantar på händerna att tappa stavarna ur och en scarf fladdrande om halsen när man startar, evad det är i Liljansskogen eller på Åreskutan. Men när man legat i hård terräng någon timme så börjar man leta efter rockens möjligheter att hårbärgera löstagbara delar. Det är alldeles fel att resonnera i den populära mammstilen: när det är kallt skall man ha mycket på sig. Man blir fruktansvärt varm av att åka skidor och det finns ingenting härligare än att susa utför eller streta uppför en backe barhuvad och med händer och hals fria. Alltså böra alla lösa grejor främst vara sådana, att de kunna stoppas i fickor.

Praktiskt är årets rubrik över spalten sport. Men därför inte fult. Slentriantanken att en sportdräkt skall vara mörk, grå eller brun eller av annan jordfärg, ligger i dödsryckningarna. När snön är vit skall dräkten vara vinröd eller himmelsblå eller gräsgrön eller solgul. Så starka glada blixtrande färger som möjligt, utan att de bli ömtåliga och tråkiga när de bli våta. Och — ur våthetssynpunkt — utan vidlyftigare skinnbesättningar, vått skinn är ungefär lika bedrövligt att se på som att ha mot det egna.

Slitstarkt och konstlöst och vackert och lustigt — gack och gör den tanken konkret. I hopp att försyner byter ut det slitstarka och konstlösa regnandet mot något vackert och lustigt. BANG.

Sportdräkt i brunrutig tweed med de moderna långa vida byxorna. Från Ateljé Alex, Märthaskolan. Lenkert, foto.

haver. Ett par mörkblå långbyxor till en vanlig vit tröja, en brun khakiskjorta till grå byxor — vad som helst är bra. Om det är praktiskt och tål att man sätter sig utan att välja plats. Och har fickor — överallt och rymliga och utan håll.

Sedan kommer allt det som gör er dräkt till just er dräkt, allt småplock, mössan och van-

Ibland kan det vara så varmt att åka skidor att en skjortblus av räsidan och byxor av homespun är tillräcklig sportdräkt. T. h.: ses en dräkt med ljusblå stickad sweater till byxor i samma färg och en vit mössa, vars förlängda tofs utgör scarf.

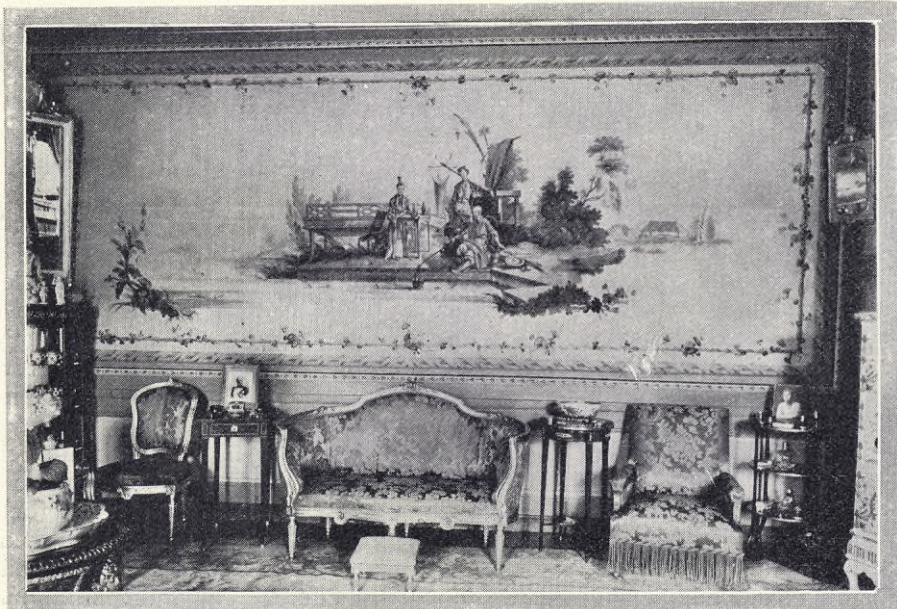

Vid boken eller i vänners sällskap

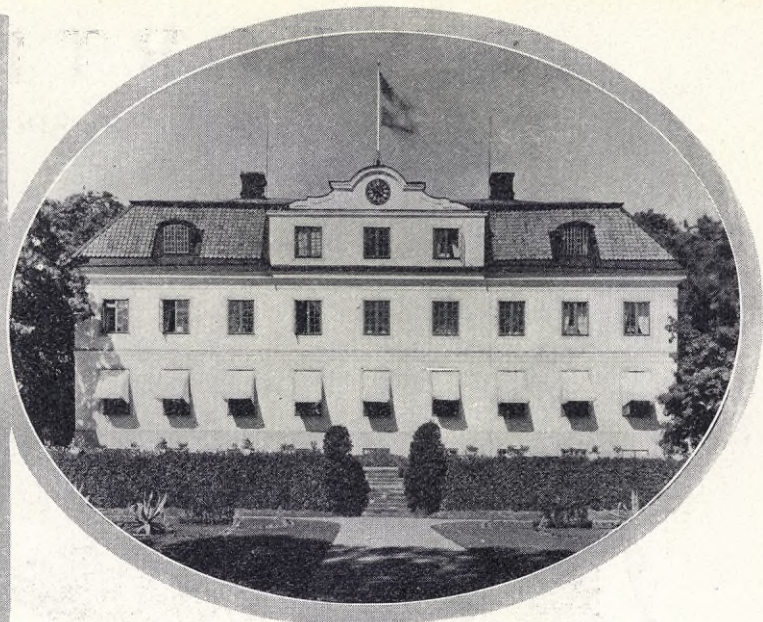
är CAP Turbanpraliner
alltid en god tillgång

1 kg. 7:- 1/2 kg. 3:50 1/4 kg. 1:85 1/8 kg. 1:-

Salongen på Värmlands-Säby med målade kineserier.

Värmlands-Säby.

JAG SITTER I MIN LILLA BOKKAMMARE i Djursholm. Framför mig på skrivbordet ligger några värmländska herrgårdsbilder.

Dessa bilder ge mig åtskilligt att fundera på. Visserligen har jag, på ett par undantag när, aldrig sett de ställen de föreställa, om deras läge och övriga förhållanden vet jag mycket lite. Likväl äga de en förunderlig förmåga att frammana tankar och idéassociationer beträffande människor och händelser, blivna mig helt förtrogna genom mina årslånga ganska närgående inblickar i värmländsk släkthistoria.

Och som jag sitter och grubblar över på vad sätt jag skall kunna lösa den uppgift jag halvt om halvt åtagit mig, händer något märkvärdigt. Jag tycker att horisonten vidgas. Den grå och kulna decemberdagerna utanför mitt fönster ljusnar, skogen, som ger åt mitt hem i villastaden sin lantliga prägel glesnar, och utan att jag vet ordet av ligger vägen som för till mina föräldrars fosterbygd, det väna Värmelandet, klar och fri, och jag befinner mig sittande i en bil, färdig att starta på den fantasifärd jag så ofta gjort i mina drömmar, nu med de platser som bilderna framställa som mål.

En bilfärd, antingen den sker i fantasien eller verkligheten, skänker ju endast glimtvis synen över det land och det folk man passerar. Det är några sådana flyktiga glimtar jag här vill söka uppfånga av det sägnerika stycke Sverige som kallas Värmland.

*

Den första längre anhaltstationen heter

APERTIN.

Stället med det något spöklikt klingande namnet ligger några mil norr om Karlstad. Trakten äger knappast något av den för värmländskt landskap typiska romantiska naturskönheten. Man nalkas ju inhavet Väneren, inför dess majestät sänka höjderna underdånigt sina hjässor.

Apertins herresäte har ingenting slottslikt över sig. Det finns inga slott i Värmland, så rikt det än är på herrgårdar av

“JAG MINNS ETT GAMMALT VISITER PÅ VÄRMLÄNDSKA HERRGÅRD-

imponerande storlek och med ett otroligt vidlyftigt rumsantal. Apertin äger t. o. m. som ses av bilden, en riddarsal med plafondmålningar i 1600-tals grisaille. Det sägs att det spökar på Apertin. I folkfantasierna visar sig där företrädesvis en viss trollgestalt. Det är »Apertin-kärninga», den elaka, stränga och gnidiga matmodern på stället som går igen. Annars ha numera till skapande av denna legendariska figur grevinnan Löwenhjelm född Linroth och hennes sondotter och arvtagerska, grevinnan von Gerdtén, sammansmälts till en person.

Hur lätt skapas ej legender, även i vår nyktra tid. Det är ej längre sedan än mitten av 1870-talet som den sista av de ovannämnda Apertin-fruarna skattade åt förgängelsen vid hög ålder, och redan är hennes gestalt i likhet med farmoderns och sammanblandad med hennes, omsvept med sagostämning.

Det hjälper ej, att de som äro inne i verkliga förhållandet både i skrift och tal bevisat hur oförskyllt, särskilt vad grevinnan v. Gerdtén beträffar, hon förvärvat

Under det gångna året har Nordiska Museet företagit en inventering av en del gamla värmländsherrgårdar, som fotograferats. Idun har fått museets tillstånd att publicera en del av de intressanta fotografierna.

sitt dåliga rykte. Hennes anhöriga ha tvärtom i gott minne hennes godhjärtenhet och välvilliga sinnelag, och många drag kunna framvisas om hennes frikostighet mot tjänare och fattiga.

Men med strama tyglar förde hon regementet över underhavande och gårdsfolk. Hennes skarpa ögon övervakade allt och alla. Inte värt att komma med något smusel beträffande kornskäppor, foderransoner eller smörbyttor. Den noggranna övervakningen torde varit väl av nöden. Efter sin make, som inte lär ha varit vidare skötsam, hade Charlotte von Gerdtén fått övertaga ett hus med undergrävd ekonomi. Under sitt långa änkestånd var hon ensam om att vidmakthålla det stora godset med dess stora lantushåll och vidlyftiga maskineri.

Men att övervakas tycker folk inte om.

Allra minst passar det för de något lättvindiga värmlänningarna. De rundhänta och släpphänta matmoderna äro bäst i deras smak. Och som Apertin-grevinnan var motsatsen, omgavs hennes person i folkföreställningen med en »Pinntorparus» alla otrevliga egenskaper. Och dem lär hon få behålla så länge hennes namn lever i minnet och huset där hon bodde och regerade står kvar på sin plats.

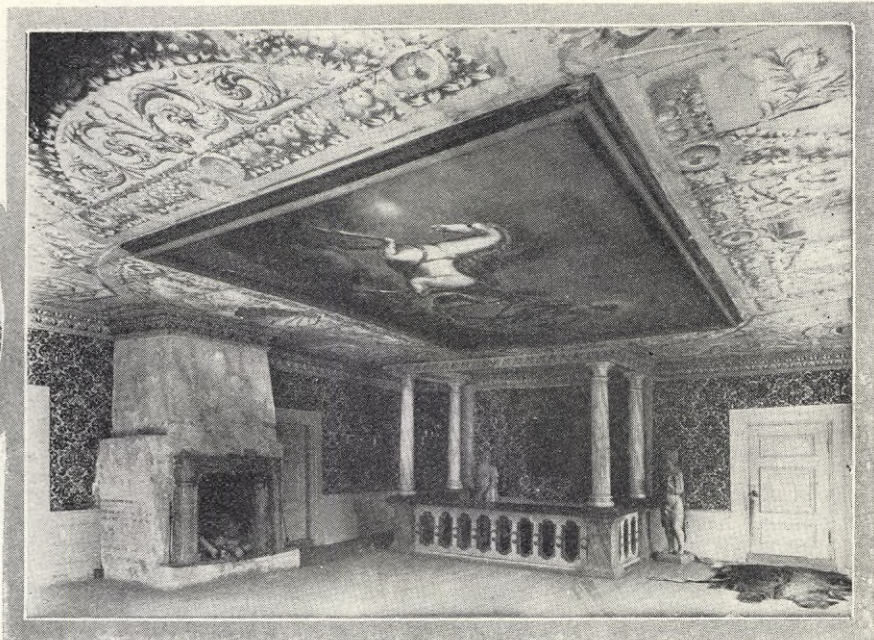
En högst originell och inte så litet amper fru skall hon i alla fall ha varit. Hennes uppträdande mot främmande och underlydande var stelt och högdraget. Hon hyste, och lade även i dagen i sitt sätt, en den mest utpräglad höga föreställning om adelskapets prerogativ. Strängt avgränsat höll hon

Salongen på Odenstad där Geijer vigdes.

Apertin.

Riddarsalen på Apertin.

SKUMT GEMAK" . . . DAR DÄR KULTURMINNEN VÅRDAS

Fröken Lotten Dahlgren, som känner Värmlands herrgårdar både utan och innan, har här mitt i herrgårdssäsongen, då traditionen påbjuder de stora kalasen, gjort några anteckningar till bilderna.

det som skilde frälse från ofrälse. Så tilläts ingen individ av det sistnämnda slaget att beträda de för personer med förnämliga anor avsedda gemaken. Det berättas att denna regel även tillämpades på stiftets överherde, biskop Rundgren i Karlstad, en herre som annars i fråga om prelatentisk värdighet och pondus icke gick av för hackor. Men han var av ofrälse börd, skulle såsom sådan veta sin plats.

Ej underligt att dylika historier, sanna eller osanna, satte en outplånlig fläck på den om vilken de voro i svang, och att grevinnan på Apertin kommit att i folkföreställningen förvandlas till en trollpacka. Och nog förstår man att spökerna skola taga skadan igen, då de utan iakttagande av rang och etikett sira nattliga gästabud i den gamla riddarsalen.

*

Färden går ifrån Apertin västerut, den leende Gillbergadalen är dess närmaste mål. Och fager som endast en värmländsk dal kan vara det, utvecklar den sig för våra blickar. Vi stanna vid en ansenlig byggnad, dominerande landskapet. Det är

ODENSTAD,

Lilljebjörnarnas gamla stamgods. Det är ett tvåvåningshus med ett ganska ståtligt utseende, försett med »säteritak», och en lång rad utåt bygden vetande fönster. De flesta av dessa tillhöra den stora sal, där enligt traditionen, Erik Gustaf Geijer sammanvågdes med Anna Lisa Lilljebjörn.

Såsom detta rum visar sig på bilden, tämligen ofullständigt och stillöst

möblerat, äger det ingenting kvar av dess forna gammaldags hemtrevliga prägel, såsom man tänker sig den interiör varit beskaffad, där sådana av poetisk tradition omsvepta personligheter som gamle fänrik Lilljebjörn och hans fagra dotter Anna Lisa, hade sin varelse. Endast den till taket räckande släta kakelugnen med de små järnluckorna påminner om det forna.

Men vad betyder de yttre detaljerna? Vi se ändå tavlan framför oss, såsom den inpräglats i svenska hjärtan, den tavla till vilken detta rum utgjorde ramen, däri Geijer och hans brud bildade huvudgruppen.

Det var i den fagraste sommartiden (den 6 juli 1816) som bröllopet firades på Odenstad mellan den unge Uppsaladocenten och dottern i huset. En strålande sommarsol — det måste den dagen varit vackert väder — begöt den ärevördiga gamla byggnaden på sin höjd, gav gyllene glans åt det sköna landskapet man såg från dess fönster med glittrande vatten, leende ängder och skogskransade åsar, och skänkte

åt brudparet sitt lyckoskimmer. Vi veta att bröllopsdagens solstämning var profetisk. Att de tu som här förenats till ett gingo en ljus framtid till mötes, att deras samliv varit ett bland de lyckligaste.

Ljust blir också intrycket av det flyktiga besöket på Odenstad trots det att tiden och förändringar farit illa fram med det gamla stället. Säkert har aldrig några spöken eller andra onda andeväsen hemsökt platsen. Det spökar icke i Gillbergadalen.

*

Nu bär färden norrut igen. Lång är vägen, som ligger framför oss innan vi nå nästa mål, det i djupa Värmlandsskogen undangömda

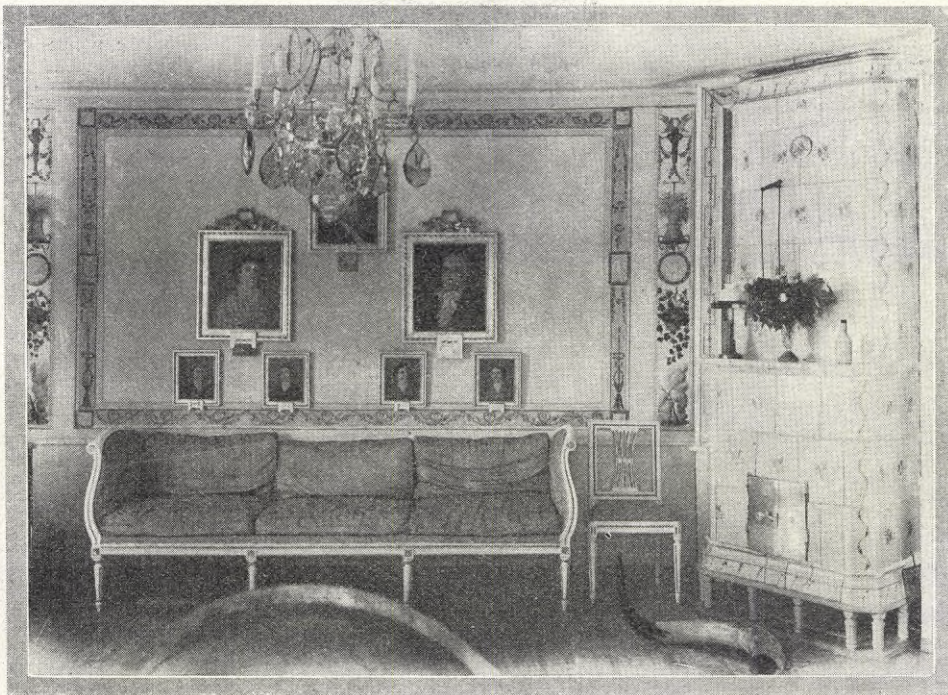
RÄMEN.

Och likväl, vilka av provinsens många minnesrika platser äro oss bättre bekanta än denna? Tegnér's, Myhrmännernas Råmen känna vi från skolbänken. Vi veta hur ömt Tegnérminnet där omhuldas, att gården som hägnar dessa minnen icke får, aldrig kommer att förfalla. Rummet, där så många med Tegnér och hans samtida förknippade föremål äro sammanförda (se bilden!) behandlas och vårdas som en nationalhelgedom.

Men vägen man måste befara för att nå det gamla bruket ger en försmak av den på en gång romantiska och vilt slagna stämning som är oskiljaktig från platsen. Uppför backar och nedför backar (de värmländska backarna!) bär det. Genom mörka skogar, förbi klara sjöar och strida älvar slingrar sig vägen. Hur kan man undgå att just på den vägen frammana för tanken bilden av ett tåg av tackjärnsforor som här för hundra år sedan och mer färdades fram i motsatt riktning. Det var vanliga foror. Men inga vanliga bönder körde de små lurviga hästarna med de tunga lassen utför de branta backarna.

Det tåget har som allbekant är, blivit historiskt. Ty det är ju de unga herrarna Myhrman från Rå-

(Forts. sid. 21.)

Tegnérstämningen på Råmen.

IDUN 1929

ETT GOTT ÅR I GOTT SÄLLSKAP

"SÄG MIG VILKEN TIDNING DU läser och jag skall säga dig vem du är" — den gamla refrängen gäller mer än någonsin i denna travestering, eller hur? Vi äro alla noga med vilka vänner vi välja men minst lika viktigt är det att en god tidskrift läses i vårt hem. En tidskrift, som har god ton, som förmedlar väckande tankar och som ger fin och angenäm förströelse.

En sådan tidning vill Idun vara, framförallt riktande sig till kvinnorna och hemmen. Redan från sin första början fick Idun hederstiteln Damernas egen och under ett nu över 40-årigt målmedvetet arbete har tidningen också vetat att all konkurrens till trots hävda sin rangställning. Ty med bibehållande av sin stil och sina förpliktande traditioner står Idun i livligaste kontakt med den nya tiden och sätter som ett av sina främsta mål att vara en pålitlig och intressant ciceron i tidens företeelser inom litteratur, konst, sociala problem, kvinnofrågor, hem, hushåll, sällskapsliv och moder.

Kasta en blick tillbaka på Idun under 1928 och se hur tidningen har sökt fylla de anspråk, som vi tro att en kultiverad dam ställer på sin tidning. De bästa pennor ha medverkat i Idun — det bleve för långt att uppräknat dem alla, låt oss bara nämna några, såsom: *Anna Branting, Anna Lenah Elgström, Ann Margret Holmgren, Maj Hirdman, Selma Lagerlöf, Gertrud Lilja, Berit Spong, Frida Steénhoff, Marika Stjernstedt, Julia Svedelius, Alma Söderhjelm, Lydia Wahlström, Elin Wägner, Annie Åkerhielm, Prins Wilhelm, Bo Bergman, Daniel Fallström, Tor Hedberg, Carl G. Laurin* m. fl.

I det bekanta märket *Vagabonde* har läsekretsen funnit en krönikör som i varje nummer med personligt temperament och klar stil kåserar över veckans händelser — Iduns krönika är alltid ett ord i rättan tid, som man med spänning väntar, som man diskuterar och citerar. *Vera von Kramers* kloka och varmhjärtade kåserier återkomma också regelbundet. På modeavdelningen har Märthaskolans direktis grevinnan *Marg. von Schwerin* fört spiran med sina instruktiva artiklar, hushållssidan har redigerats av Gunillaskolans i Uppsala föreståndarinna *Anna Schenström* och på handarbetsavdelningen ha *Brita Lidbäck, Julie Wener, Ida Sellman* (Feminas direktis), *Ebba Salwén* m. fl. medverkat. Litteraturen har följts av *Gurli Hertzman-Ericson, Gustaf Näsström* m. fl.

Einar Nerman.

Prins Wilhelm.

År 1929

ämnnar Idun följa samma program och tidningen har glädjen att se samtliga sina medarbetare under 1928 fortsätta sin medverkan i spalterna — ett meddelande, som säkert skall hälsas med tillfredsställelse av hela läsekretsen och som ger det bästa förhandsbetyg för det kommande året. Men till allt detta bjuder Idun en rad intressanta nyheter.

"Kärlekens sommar".

En ny roman för Idun.

Gustaf Ullman.

En ny roman får Iduns läsekrets som nyårsgåva, då vi i detta n:r börja införandet av *Kärlekens sommar* av *Gustaf Ullman*. Romanen medföljer som särskild följetongsbilaga — detta enligt många prenumeranters uttalade önskan, att man vill ha följetongen separat och ensam för sig.

Gustaf Ullman är alltför känd av den svenska allmänheten för att vi skulle behöva presentera honom, hans förnåma och försynta konstnärskap har erövat beundrare och vänner landet runt. Hans nya roman "*Kärlekens sommar*" är en skildring från våra dagars Stockholm och ett svenskt industrisamhälle, författaren tar alltså läsaren med sig mitt in i tiden omkring oss, för vilken han i sin succésbok förra året "*En svensk flicka*" visade sig ha en så livlig och förstående blick. "*Kärlekens sommar*" är i viss mån en pendantbok till "*En svensk flicka*" — den ger oss historien om en svensk yngling och hans öde, hans arbetsbana och kärlekssaga. Ja, börja själv och läs om Nisses öden och Ni kommer att med spänning vänta nästa n:r.

Vera von Kramer.

Prins Wilhelm har sedan flera år tillhört Iduns medarbetare och under det kommande året blir Idun den enda veckotidning, som får äran av hans uppskattade artiklar.

Einar Nerman den bekante konstnären, berättar i en artikelserie med teckningar ungdomsminnen från sina första steg på konstens törnbeströdda stig och presenterar många kända figurer i svenskt kulturliv. En verkligt rolig konstnärskrönika, som utan tvivel kommer att väcka stor uppmärksamhet.

Två svenska romaner kommer Idun att publicera under 1929. "*Kärlekens sommar*" av *Gustaf Ullman* börjar i detta n:r som på särskild plats å denna sida meddelas och den andra romanens författare är *Vera v. Kramer*. Hennes roman för läsaren in i modern stockholmsmiljö, där det varken fattas "familjeflickor" eller "självförsörjande".

Flera nyheter har Idun dessutom löfte om. Bl. a. kommer den berömde författaren till "*Svenska folkets underbara öden*" d:r *Carl Grimberg* att i några artiklar skildra romerska kvinnors underbara öden och för sin memoaravdelning har Idun löfte om artiklar av en känd svensk societetsdam, som ännu icke vill avslöja sin anonymitet, samt av *Fanny Wilamowitz-Moellendorff* och *Adolf v. Krusenstierna*.

Trots sitt gedigna och dyrbara innehåll och sin förnåma utstyrelse hör dock Idun till vårt lands billigaste tidskrifter — prenumerationsavgift för helt år kr. 15:— och för praktupplagan kr. 17:—. Och i denna prenumeration ingå tillika Iduns ståtliga julnummer samt Iduns vår- sommar- och hösnummer i trefärgstryck.

Starkt rustad på alla fronter möter alltså Idun det nya året och med tillförsikt går Damernas egen ut till sin läsekrets i medvetande om att ingen möda skall lämnas ospard för att uppehålla Iduns höga nivå och med varje nummer erövra nya etapper mot ett bättre resultat. Iduns redaktion har alltid tänkt högt om sin läsekrets och den kommer att fortsätta därmed, allt tal om allmänhetens tilltagande smakförflackning till trots. I tusentals och åter tusentals svenska hem är Idun en god vän, därom vittnas i många uppmuntrande brev från läsekretsen till redaktionen — "med Idun som sällskap träder helgen in i hjärta och hem", så lyder ett av dessa vitsord. Hellre än självberöm överlämnar Idun till den svenska allmänheten dessa ord, som borga för att 1929 blir ett gott år i sällskap med Damernas egen.

TRETTONDAGSYR. NOVELL AV EVA ÅRADS

DET VAR GODVINTER MED LAGOM kyla. Bra var det för renarna med idel mjuksnö, och nu efter nyår led det framåt mot soltid.

Därför var det också glam och skämtan i kåtalaget. Man slog sig lös nu på trettonhelgen, rökarna stego rakt upp och förlorade sig i molndiset, och det var mest som en beredsetid till stormässan, då man skulle i väg och träffa fränder och fira marknad. Och högt pris skulle man få för sitt, det hade sports. Så att nog bleve det råd till att skaffa mer än som behövdes, både av vetemjöl och kaffe och lyxtingen.

Det var bara Onna, lapphustrun, som inte längre var ett med de sina.

Hon kände hur svärmodet höll på att falla över henne igen, så som det alltid blev med henne, när hon träffat samman med folk utifrån, människor som läst i böcker och sett livet från andra synsidor.

Hon var på väg att hämta snö till kaffet inne i kåtan sin. Men hon kom sig inte strax för med sitt, utan hon blev stående därute en stund, blickade lite tänksamt omkring sig och lyssnade förstrött till de vanda ljuden, hundarnas gläfs, barnens jolt och de vuxnas godlynta gnabb.

Kring den röjda och trampade läger-rundeln stod timmerskogen på vakt, man visste och anade den mil efter mil i ändlösa leder; gott var det om fågel i år men varg hade sällan spanats.

Snön låg djup. En tung, grå himmel hängde ned mot trätöpparna och stängde till synvidden, makade samman världen och livet till en trång och förtrolig krets, och det var som om man själv och hemmet och allt som fanns låge mjukt bäddat i bomull med ett valv av vadd över sig.

Det låg någonting på samma gång vänligt och överkligt i alla de mångfaldiga ljuden omkring henne. De smälte liksom in i halvdagern, dämpades ned och studsade mot gråhimlen som mot en madraserad vägg, och de förmådde alls inte överrösta den oändliga ro och tystnad, som man tydligt hörde och förnam bakom och under och över allt detta tillfälliga lilla larm.

Nu kom det för henne, att helt annorlunda hade det varit för en stund sedan, då turistskaran kommit dragande genom lägret.

Det var ungt och studerat folk med kameror och instrument, det var stora och självsäkra varelser, men utan mjukhet i röst och sätt. Deras närvaro hade på något vis skurit sönder stillheten runtomkring.

Pigga och hurtiga voro de förstås och trevliga att språka med också. Men nu såg hon det, att ändå var det inte likt

något, utan det var som om själva glädjen hos dem vore onaturlig och konstlad. Det märktes gott, att det blott var på lek de rände kring i trakten, där de egentligen ingenting hade att beställa. Och fast de sökte dölja det, sken det dock igenom, att de betraktade fjällfolket som sämre sort, som det kunde vara nöjsamt att titta på.

Fast nu var det väl nog så, att Onna var känsligare för slikt än andra. Hon begrep svenskspråket bättre, och hon hade ju så när en gång brutit sig loss från de sina för att själv bli som en av de där.

Det var nämligen på det sättet med Onna, att hon hade ett ovanligt gott läshuvud. Hon hade gått i missionskolan i Gafsele, och där hade hon utmärkt sig mera än alla.

Det var inte bara det, att hon hade så lätt för att lära och minnas, utan det var också det, att hon hade en så okuvlig håg efter allt vetbart. Ingenting tycktes henne högre och skönare än att få tillägna sig allt det som människor tänkt och efterforskat, få vara med om kunskapens segervinningar. En helt ny värld av frihet och glada mödor såg hon hägra för sig.

På ett eller annat sätt hade det så kommit till storskolas kändedom, att en lappflicka var så pigg på att läsa. Rektorn själv sökte upp henne, bjöd henne på finbakat och talade vänligt med henne. Det skulle nog inte vara oöverkomligt att få henne i läroverket, far hennes var ju rika mannen, och en ära skulle det bli för hela hennes folk, om hon komme att sköta sig bra. Bara att hon nu verkligen på allvar ville det?

Onna hade varit så yr och vek av fröjd, att det knappt bar sig till för henne med att svara. Endast det fick hon sagt, att hon måste ha lov till att vara samman med de sina på sommaren.

Och för den saken mötte då alls inget hinder.

Diömmen var inom räckhåll och...

Men.

Far hennes sa nej.

Det hjälpte inte, att rektorn gjorde sig omak och kom och la sig ut och bad så vackert för henne.

»Läs!» sa far och fnös. »Int pass det för oss fjällfolk å läs! Va skull det vara bra för? Hå nej. Då int för oss te å läs, inte.»

Och så var det slut med den sagan.

Nog hade hon sökt gömma såret, och ingen mer än hon själv visste väl, hur besvikelsen värkt och malt i henne och hur längtan tärde.

Bättre hade det ju blivit sen hon gift

sig och flyttat nordöver till denna stammen. Här var hon storaktad, man lyssnade till hennes ord och tog rådslag av henne, och mannen hennes var snäll och tyckte om henne. Småttingar hade hon ock hugnats med, en pojk på fyra och en stinta på två.

Som hon nu stod här och drog sig till minnes och såg livet för sig, tycktes det henne med ens, att synvidden öppnade sig och hela den närvarande snöbilden ströks ut och blev borta.

I stället låg sol och glans över världen, det var uppe på högfjället, blånande, skinande sommar, man såg hundra mil åt alla håll, det var klang i luften och lätt och lustigt att leva. Fri och glad stod hon och lät sin stämma jodla ut över markerna, hon erfor ömhet för mannen sin, och barnena hade hon invid sig.

Onna drog några djupa andedrag. Det var som om något inom henne begynt lossna och smälta ned, och hon kände sig fyllas av all livets mogna rikedom.

Visst var det ofta tungsam att sträva, och det går ju inte för sig att själv välja vägen sin. Men man fick väl göra som härkarna, lämpa in sig i ledet sitt och dra och knoga, när tid var för sådant, och vara munter, när den tiden var.

Det var då ändå inga ovägar hon varit ute på.

Och vad var det så egentligen hon gått miste om?

Visst kunde och förstodo de mycket, de som satts till att läsa och forska i tingen. De visste, hur stjärnorna gingo och hur jorden såg ut under marken, de kunde dra ljuskraft ur vattenfall, bygga järnväg och ila fram genom luften i sällsamma farkoster.

Men visste de mera om Gud och om meningen med allt vad som händer?

De hade rest sig präktiga städer och omgärdat sig med tusen lagar, de hade satt några att befalla över de många, och deras mål var att äga och äga alltmera.

Men dessa dryga och skarpa människor, som trodde sig kallade att härska över all världen, de begrepo ju inte ens sammanlevnadens enklaste regler. Ty de satte i gång storkriget, de, där de bara dödade och dödade med alla sina fina maskiner.

Kände de då ingen andakt för livet?

Och om hon nu bara tänkte på svenskfolket, sådant hon gett akt på det i stugorna här, så satt ju var och en för sig, vaktande på sitt.

Hon kände sig hemma i en krets, där man inte räknar så noga med **ovärdena**, men desto mera med liv och död och sånt som hör människoväsendet till.

(Forts. sid. 21.)

F I L M N Y T T I N Y Å R

STJÄRNOR OCH HJÄLTAR ATT SE I NYA FILMER.

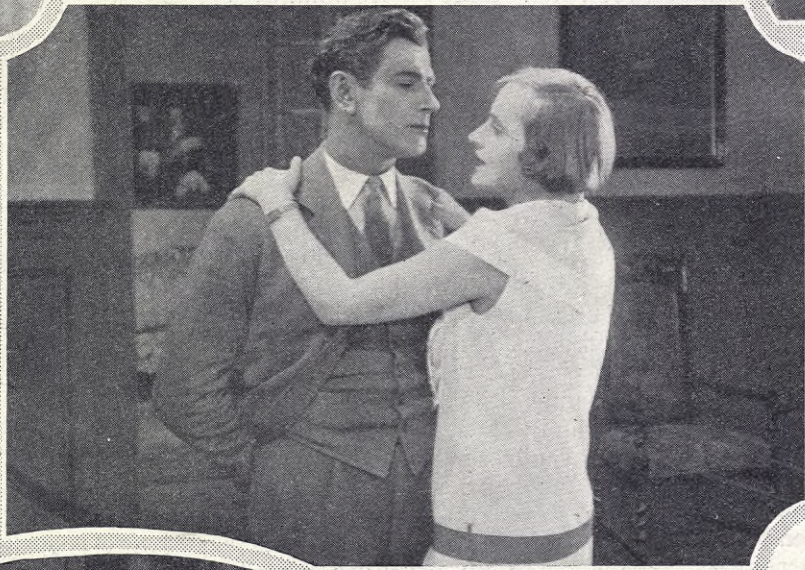
Corinne Griffth
som lady Hamilton.

Jul- och nyårstiden bjuder alltid på de stora filmpremiärerna för säsongen. Så ock i år och här ses ett bildgalleri av nyheterna, som recenseras på annan plats i detta n:r.

Karl-Hinkes och Käthies gamla evigt unga saga i "Gamla Heidelberg" rullas med Ramon Novarro och Norma Shearer i huvudrollerna.

Edwin Adolphson och Margita Alfvén i "Janssons frestelse".

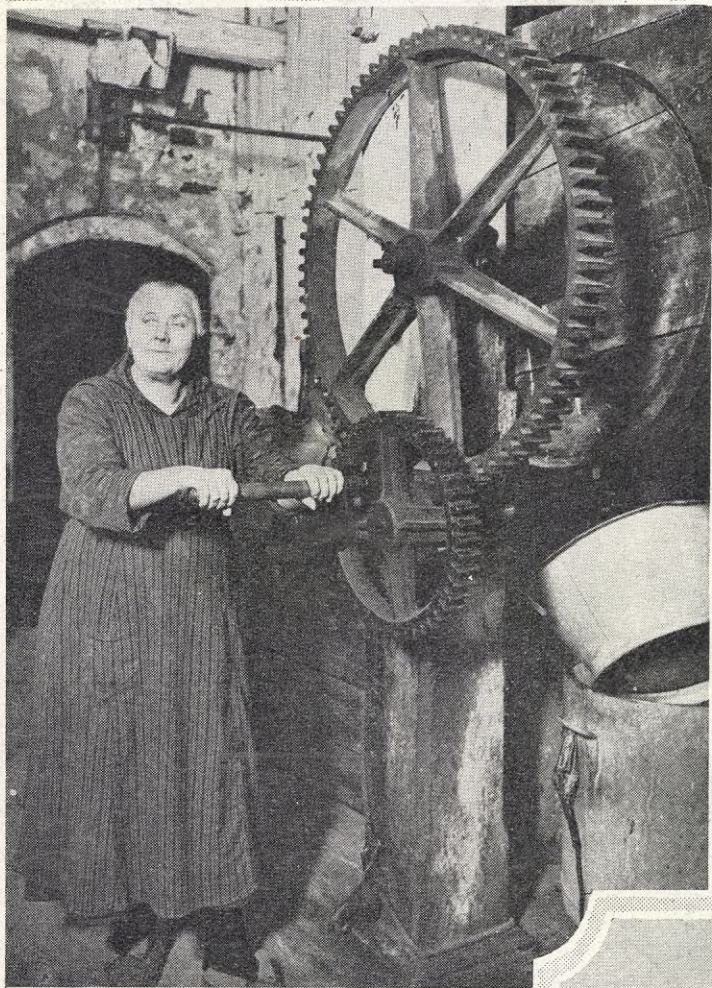
Stina Berg och Sigurd Walléns förhoppningsfulle son Lennart i "Janssons frestelse".

Charmören John Gilbert har denna gång iklätt sig en kosacks romantiska skepnad och spelar hjälten mot Renée Adorée i "Kosackerna."

H O N G Ö R E R Ö V R I N G A R

DAMER VÄRLDEN RUNT I NYA YRKEN.

Ett inte så nytt men mera ovanligt yrke uppehåller den 70-åriga fru Otto, som sköter klockringningen i Wittenbergs stadskyrka.

I nyårsskiftet kan det måhända kännas särskilt uppmuntrande för oss damer att påminna om nya landvinningar för kvinnlig verksamhet — vi överlämnar dessa bilder från världens olika hörn av kvinnliga yrken, i allt kanske inte värda att imitera, men i varje fall att observera.

Frågan om kvinnlig polis har länge stått på dagordningen i Sverige och väntar på sin lösning. I Amerika har den kvinnliga polisen stigit så högt i graderna att hon tävlar med sina manliga kolleger i revolverskjutning — nå, den drän kanske många damer rygga tillbaka för, men tjänsten har sina konsekvenser.

Nippons döttrar lämna mer och mer sin avskilda värld i hemmet och avancera i nya yrken. Nu har Japan fått sin första kvinnliga konsul i den unga damen här ovan, Tsuru Shiakawa, som skall tjänstgöra i New Orleans.

En bemärkt kvinnlig dirigent har England i Dame Smyth, som just nu gästar Berlin.

Det sociala fältet öppnar många nya yrken för kvinnorna. Här ses — i mitten — en ung dam, miss Gleitz, känd sportkvinna i England, som för sociala studier tagit plats i ett bomullsväveri.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ELINA STRIDSBERG.
F. Malmberg, Växjö. Änka
efter revisorn i Riksgälds-
kontoret Axel Stridsberg.
75 år den 5 januari.

HILMA GÖRANSSON.
F. Ågren, Degerfors. Maka
till bruksförvaltaren Carl Fr.
Göransson, Degerfors.
70 år den 29 december.

ELLEN von BAHR.
F. Thalén, Uppsala. Maka
till borgmästare Johan von
Bahr, Uppsala.
65 år den 4 januari.

GERDA DYMLING.
F. Sandbäck, Stockholm. Ma-
ka till köpmannen Carl G.
Dymling, Stockholm.
65 år den 5 januari.

MARIA FRÖLANDER.
F. Adlerz, Ödeshög. Maka
till kyrkoherden i Stora Åby
och Ödeshög Emil Frölander.
60 år den 4 januari.

NONNY LUNDBERG.
F. von Schulzenheim, Stock-
holm. Tandläkare. Änka ef-
ter lektorn Erik Lundberg.
60 år den 4 januari.

EMMA WODE.
F. Jönsson, Lund. Maka till
lektorn vid seminariet i Lund
Otto Wode.
55 år den 16 december.

LIZZIE GRÖNWALD.
F. Pontén, Norrköping. Ma-
ka till justitierådmannen
Thure Grönwald, Norrköping.
55 år den 22 december.

ELLEN ROS.
F. Cervin, Stora Årås, Gull-
spång. Maka till godsägaren
Carl Ros, Stora Årås.
55 år den 25 december.

BEDA SWENSSON.
Fröken, Uppsala. Förestånd.
vid Uppsala Hospital. Dotter
till handl. J. A. Swensson.
55 år den 28 december.

CAROLINA CEDERBLOM.
F. Fahlstedt, Stockholm. Fö-
rest. för Kungsh. Elem.-skola
för flickor. Maka till majo-
ren Harald Cederblom.
55 år den 3 januari.

ANNA ANKARCRONA.
F. Isaksson, Göteborg. Änka
efter förste stationskrivaren
Conrad Ankarcrona.
55 år den 5 januari.

ALMA MÖRTSELL.
F. Huss, Uppsala. Maka till
distriktslantmätaren Manne
Mörtzell, Uppsala.
55 år den 5 januari.

ELLEN LINDGREN.
F. Ringwall, Stockholm. Än-
ka efter vice häradshövdingen
Arvid Lindgren.
50 år den 26 december.

OLGA TRÄGÅRDH.
Fröken, Stockholm. Dotter
till ryttmästaren Fritz E. Trä-
gårdh och hans maka, född
Schönbeck.
50 år den 1 januari.

HELGA GRANLUND.
F. Centerwall, Östhammar. F.
d. ordf. i Röda Korsets Häss-
leholmskrets m. m. Maka till
majoren Harald Granlund.
50 år den 2 januari.

THYRA FRIBERG.
F. Petterson, Stockholm. Ma-
ka till tandläkaren J. E.
Friberg, Stockholm.
50 år den 3 januari.

AGNES af SANDEBERG.
F. Evander, Lund. Änka ef-
ter direktören N. D. af
Sandeberg.
50 år den 3 januari.

AGDA ROSENCRANTZ.
F. Sahlberg, Petersberg, Bro-
by. Maka till löjtnanten
Holger Rosencrants.
50 år den 4 januari.

SIGNE MALMBERG.
F. Wallin, Stockholm. Änka
efter distriktskassören vid
Statens Järnvägar O. G.
Malmberg.
50 år den 5 januari.

Rumford-Sockerkaka.

4 ägg
250 gr. socker
½ rivet citronskal
150 gr. vetemjöl
50 gr. potatismjöl
2 råg. tsk. Rumford bakpulver.

Till formen: ½ msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Äggen, sockret och det rivna citronskalet vispas tillsammans
omkr. 15 min. De båda mjölsorterna, väl blandade med bakpulvret, tillsätts.
Smeten slås sedan i väl smord, brödbeströdd form och gräddas i medelvarm
ugn omkr. ½ tim, eller tills den vid prov med vispkvist kännes torr.

I Tierps kapell sammanvigdes nyligen civilingenjören hos de självstyrande landskapen på Celebes *Sven Fremer* och fröken *Anna-Lisa Palmqvist*, dotter till f. d. provinsialläkaren *Noach Palmqvist* och hans maka, född *Adde*. (Hedström, foto.)

Iduns pristagarinna 1929.

(Forts. fr. sid. 3.)

giösa livet i Djursholm. Under all denna verksamhet fortsatte hon sina egna studier; hon spelade piano för *Knut Bäck* och *Lennart Lundberg* samt studerade komposition och kontrapunkt för *Johan Lindgren* och *Otto Olsson*.

Också de fem första samlingarna av *Sjung med oss, mamma!* utgingo från det lyckliga hemmet i Djursholm, Tegnabo, där två klara barnaröster blandades med »pappas» vackra baryton till »mammans» oförligenliga ackompanjemang. Nutida unga mödrar, för vilka dessa sånger och visor äro en oavytterlig och självfallen egendom och som för sina små ha ett ötal av bilderböcker, kunna ej förstå vilket tomrum som fylldes, och gjorde det på ett så förträffligt sätt, då *Jenny Nyströms* bilderbok *Barnkammarrens bok* kom ut och sedan *Sjung med oss, mamma!* med till stor del samma texter. Hur ha vi ej behållit i minnet detta första häfte, med en mamma i gungstol på titelbladet och ett förord av den då så populära författarinnan *Lea* (*Josephine Wettergrund*), som önskar att det lilla sånghäftets spridning måtte bli stor. Men inte drömde väl ens *Lea* om hur många sånger och visor det under tidernas lopp skulle bli, hur *Alice Tegnér* genom *Unga röster*, *Sjung, svenska folk*, och mycken annan musik, skulle komma att utöva icke endast en musikalisk utan också en medborgerlig kulturgärning och att hennes namn skulle bli känt utom i Skandinavien även i Tyskland, Holland, England och Amerika.

För *Iduns* läsare behöva samlingarna *Sjung med oss, mamma!* ingen presentation. Jag vill framhålla blott ett par synpunkter. Före dem hade det i bästa fall sjungits för barnen, mest gamla skillingtrycksvisor, nu fingo de sjunga själva och ord som de förstodo. Det träffsäkra och kultiverade textvalet är ej den minsta yttringen av *A. T.-s* förståelse för barn och ungdom. Hon har vidare knutit ett band av samhörighet och tradition mellan föräldrar och barn, av stor betydelse i tider då den andliga intressesfären vidgas och förändras i så hastigt tempo som i vår. Tänker man på sången i hem, kindergården och

Maj de Novion,

som nyligen i *Eugeniakyrkan* i Stockholm sammanvigdes med ingenjören vid *Svenska Tändsticks A.-B.* i Bryssel *vicomte Ghislain de Novion*. Bruden är dotter till konsul *John Jeansson, Kalmar*, och hans maka, född *Majström*. Bilden till höger. (Ekstrand, foto.)

Fru Gunnel von Knorring,

— dotter till direktören *Theodor Jeansson* och hans maka, född *Linder* — som nyligen sammanvigdes i *Danderyds kyrka* med bergsingenjören *Hans von Knorring*. Nertill. (Jäger, hovfoto.)

I vaggan fick du konstens gyllne skrin,
musikens konst, och slösande du sprider
dess skatter ut — att trösta den som lider
och mana glädjen fram och harmonin.

Från *Euterpe* själv helt visst du stammar,
och varje idunesiskt hjärta flammnar
av tacksam glöd för vad du skänkt och ger.

Så hör och tro på vad vi här dig säga:
Om världen skulle tusen snillen äga,
det finnes dock blott en *Alice Tegnér!*

*Alice Tegnér*s bildning är lika gedigen som mångsidig. Hon har en ovanlig lätt-
het för språk och läste själv upp en av sina
söner i latin då han slog om från real- till
latinlinje. Hennes pianospel är mästertligt,
och det är en stor njutning att höra henne
spela t. ex. *Beethoven*, *Mozart*, *Bach*,
Brahms och *Schubert*.

Alice Tegnér är ledamot av *Musikaliska akademien* och innehar *Litteris et artibus*.

»*Alice Tegnér*», yttrade en gång en musikauktoritet, »hade inte behövt komponera mer än musiken till *Betlehems stjärna* för att hennes namn skall leva så länge som svensk jul firas och svenska barnaröster sjunga om »stjärnan som leder ej bort men hem», sången som *Viktor Rydberg* själv aldrig kunde höra utan att hans ögon tårades. För *Alice Tegnér* innesluter *Betlehems stjärna* en livsåskådning. Den och musiken, den förtrogna vännen från barn-
domstiden, leda henne, med bevarad idealitet genom ljusa och mörka dagar, så som livet blandar dem för människors barn.

GURLI LINDER.

Miniatyrerna slå upp språklådan.

(Forts. fr. sid. 4.)

hade gift sig med en förmögen parisisk köpmansdotter en fröken *Gobin* och äktenskapet var egentligen lyckligt, men frun gjorde alltid invändningar mot mannens lilla svaghet att smita från hennes eleganta mottagningar eller glömma bort, när en

skola förr och nu framgår det tydligt att *Alice Tegnér* gjort ett revolutionerande genombrott, ett genombrott även av social betydelse genom att hennes visor nått alla klasser. Hon har också fått många efterföljare, men ännu står hon, som det sades i en recension av hennes sista samling betydligt högre än de flesta och den musikaliska atmosfären blir hos henne aldrig banal. Utom de förut nämnda av hennes övriga verk må erinras om kantaterna vid *Nya Iduns 25-års-fest* och vid invigningen av *Karlstads nya elementarläroverk* för flickor samt körverken ur *Dexippos* och *Jubelfestkantaten*.

När *Tegnér*s efter tjugutvå år lämnade *Djursholm* blev det djup förstämning i hela samhället. Professorskan *Ebba Heckscher* skrev då en dikt om »det första vackra *Djursholm*». I den står om det *tegnér*ska hemmet:

— Men vackrast av allt en blomvit maj
var backen kring *Tegnabo*.

Där dröjde vandraren gärna och såg,
han tyckte att våren var bofast där.
Men kom han därinom fann han först
hur han varit sanningen när.

Vem räknar alla det hemmet hyst
och slutit i fann och varmt och lyst.

Från samhället överlämnades en adress i vilken framhölls att *Alice Tegnér* varit en källa till kultur och idealitet. Denna kultur och idealitet lyser och värmer var *Alice Tegnér* kommer och vänder allas hjärtan till henne, t. ex. i sällskapet *Nya Idun*. När hon fyllde 60 år skrev dess ordförande, *Ida von Plömgren*, en sonett, som ger en träffande bild av hennes särpräglade personlighet.

Likt toner från en kostbar violin,
där stråken sakta över strängen glider,
ditt väsen vi förnimma där du skrider
din väg bland oss, så ljuv och spröd och fin.

Excellent håret

så blir det rent och vackert. — 1 à 2 gånger i veckan bör Gahns Excellent inpuddras i håret, vilket därefter omsorgsfullt urborstas. Excellent upptager i sig fett, mjäll och alla orenheter i hår och huvudbotten samt skänker håret ett mjukt, vågigt fall och vacker glans. Varje shinglad dam behöver

**Gahns
EXCELLENT**

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles välsmakande, stärkande och stimulerande, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i Amusette Mugnier en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 Mugnier, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Konstnärliga arbeten i läderplastik

såsom Skrivunderlägg och Portföljer,
Plånböcker, Bok- och Telegrampärmar,
Damväskor m. m.

ATELIER HERTHA
Drottninggatan 88 B¹ - STOCKHOLM
Telefon Norr 30 36

Bästa uppslag för resor

(bröllops-, enskilda- och sällskapsresor)
till alla länder året om finnes i

"På Resor och Vandringar"
årsab. endast Kr. 1:— Provn.r gratis.

All trafik Resebureau
Sthlm. Hamng. 14 N. 11155.

Praktiska Nyheter!

SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3
storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens för-
nämsta fabrikanter.

Guldmedalj 1924.

A.B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

rik och inflytelserik dam hade tingat tid för sittning till ett porträtt. Av parets tre döttrar ha två blivit berömda i dubbel måtto. Den äldre Adèle var framstående målarinna och Lucie hade ärvt faderns musikbegåvning. De äro förevigade av fru Vigée Lebrun som Freden och Överflödet på en duk, som nu finns i Louvre. Adèle var lika mörk som Lucie var blond.

I denna familjs skyddade, kultiverade tillvaro slog 1789 års revolution ned. Hall med sina frihetsidéer hälsade den med hänförelse och var en av de första som slöt sig till nationalgardet till sin frus förfäran. Men tiderna blevo värre, revolutionen vildare. År 1791 ansåg Hall det bäst att lämna Frankrike och sin familj, som han hoppades få återse, då han uppnått kung Gustav III:s beskydd. Men genom en följd vidriga omständigheter lyckades han inte få kontakt med kungen, så kom mordet på operamaskeraden i Stockholm och året därefter dog Hall i Belgien utan att ha återsett varken sin familj eller sitt fosterland.

Svensk och rysk hovmålare hade italienaren D. G. Bossi rätt att kalla sig och det var nog flera hov än dessa som han besökt och målat under sitt långa liv. Han var född italiensare, utbildad i Venedig och sedan verksam i Hamburg på 1790-talet. Därifrån avlägsnade han sig på grund av trassliga familjeförhållanden och kom till Stockholm på några år. Det vackra porträttet av friherrinnan Elsa Maria Munck visar hans stora skicklighet. Ungefär samtida med Bossi är engelsmannen Andrew Plimer, här företrädd av en okänd ung dam med underbara, själfulla ögon. Plimer hade, sägs det, en särskild förkärlek för vackra ögon. Han hade från intet arbetat sig upp till rikedom och anseende och var den förnämna världens porträttör i England under de första årtiondena på 1800-talet.

Ett kungligt porträtt av den svenske miniatyristen Way ha vi tagit med. Det är den vackra unga kronprinsessan Josephine, Karl Johans svärdotter och förmäld med sedermera Oscar I. Way har också målat ett berömt porträtt av drottning Desideria.

Detta är endast ett stickprov ur den intressanta samlingen, som kan ge uppslag till så mycken kontemplation av öden och äventyr i flydda tider liksom till utsökt konstnjutning.

Den snobbiga frun.

(Forts. fr. sid. 6.)

uppgift, den viktigaste i världen för en kvinna. Uppfostras amerikanska män och kvinnor för dessa uppgifter? Förberedas de för dem? På sin höjd ha de en aning om erotiken som tidsfördriv — och inte ens därvidlag äro de några mästare.

Det är förmodligen amerikanskt att låta en typ bli så renodlad som Edna. Men

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: kl. 9—5 | Expeditionen: kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39
Göteborg Malmö

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Införda offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— DIÖ —

BERGS AKTIEBOLAGS NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

det är förmodligen också riktigt. I Amerikas plantskola utvecklas både dygder och laster kraftigt i en bestämd riktning. Det finns inte så många hämningar som här i Europa.

Då Edna nått toppen i New York, reser hon till Europa. Den lilla hertiginnan är snart giftsvuxen och de europeiska stamträden behöva alltid amerikansk förgyllning. Hennes man flyttar till ett hotell, stänger med utesäglig lättnad igen sitt hus och avskedar sina många tjänare, som alltid besvärat honom. Alla hotell i den mondana stadsdelen äro upptagna av spillror av splittrade hem med äkta män, vilkas hustrur rest ifrån dem av en eller annan orsak, men som inte förefalla otröstliga. Det är inte alltid fråga om laglig skilsmässa. Ofta låtsar man en enighet utåt för att undvika en upplösning av äktenskapet, som fruarna mången gång frukta. I den värld de röra sig är en kvinna utan något slags legitimt förhållande till en man, en otrugg varelse.

Mannen har emellertid på sitt håll funnit sin kvinna. Hon är allt vad Edna icke är, och första gången han träffar henne arbetar hon som ledare av ett arbetslag för att dränera ett kärr. Han är slagen av hennes charm och av att se en kvinna sysselsatt med något nyttigt.

ETH. K.

”Jag minns ett gammalt skumt gemak . . .”

(Forts. fr. sid. 13.)

men och deras vän, skaldeynglingen Esaias Tegnér, som roat sig med att iklädda bonddräkter forsla fädernebrukets järn ner till

Karlstad. På denna färd sägs det, att Tegnérns Svea kommit till.

*

Efter det hastiga besöket på Råmen, går färden åter rakt söderut på genom dalar och över höjder slingrande stigar. Mil följer på mil till dess vi märka att landet så småningom sänker sig, och med den fart vi göra ha vi snart nått gränsområdet, det där Värmland går över i grannprovinsen Västergötland. Nära intill denna gräns, med Väneren inom synhåll men på passande avstånd från dess ofta ganska vresiga böljor ligger

VÄRMLANDS SÄBY,

det Falkenbergiska godset.

Om något ställe inom Värmlands landområden bär en slottslig prägel så är det detta. Det finns ej en ståtligare herrgård i hela länet, ja knappt inom hela Svea rike. Bilden, som visar Säby från trädgårds-sidan, ger en föreställning om byggnadens slottslika dimensioner, under det att interiören från en av dess gemak, med de för 1700-talets väggprydnader typiska målade »kineserierna», visar prov på den konstnärliga och stilfulla inredningen.

Jag vet ej om det spökar på Värmlands Säby. Icke troligt. Vålnader bruka icke trivas i ett hus, där allt som här bär en prägel av den moderna tidens smak, komfort och hemtrevnad, förenad med en pietetsfull känsla för tradition och gammal historia. Ty Säby är framför alla andra värmländska egendomar en gård med en historia. Ända från hedenhös kan man följa den. Själva Olav Trätäljas något apokryfiska gestalt är invävd däruti. Carl IX, Värmlands store byggherre, skall här hållit hev. Det var den tiden en ståtlig borg med egen kyrka och vad som viktigare var eget fängelse.

Många öden och förändringar har stället sedan dess undergått. Av den gamla kungsborgen fanns väl ej mycket kvar då Säby i mitten av 1700-talet köptes av överste Carl Linroth, gift med friherrinnan Brita Maria Åkerhielm. Det var dessa makar som på den gamla grunden läto uppföra det ståtliga corps de logis av sten, som än i denna dag utgör traktens och hela Värmlands stolthet och prydnad. När huvudbyggnad med flyglar, borggård, park m. m. var färdig, firades dess fullbordan med en storartad invigningsfest, vars minne ännu lever bland traktens folk.

I mer än 100 år stannade Värmlands Säby i släkten Linroths händer. Till slut gick det utföre ekonomiskt för den en gång så välstående familjen, och den sista manliga ättlingen måste sälja gården. En gammal gammal historia.

Den köptes då av friherre Åkerhielm till Margaretelund, gick i arv till hans dotter Ebba, gift med baron H. C. Falkenberg. Under de sistnämnda ägarne framträder, som det med rätta blivit sagt, Värmlands Säby, denna urgamla gård, i sin fulla glans, värdig dess forna traditioner.

LOTTEN DAHLGREN.

Trettondagsyr.

(Forts. fr. sid. 15.)

Den tunga, grå himlen dalade allt djupare mot jorden, den löste upp sig i flingor och blev småningom till yrsnö. Man kunde knappt längre se annat för sig än allt detta mjukt fladdrande vita. Ett vindstråk kom störtande nånstans ifrån, slet i kjolen hennes och nästan lyfte henne bort.

Det skulle visst till att bli ett riktigt trettondagsyr.

Hälsa och Skönhet

bör utmärka den nordiska kvinnotypen!

Oatine

uppmjukande - antiseptisk.

OATINE och OATINE-SNOW fås överallt i burkar à Kr. 2:50 samt stor burk med tredubbelt innehåll à Kr. 5:— . I tuber à Kr. 1:25 och 2:50. I lyxförpackning till samma pris.

Skona den ljusa, ömtåliga huden för det hårda klimatet — använd dagligen de världsberömda, oförläpna skönhetsmedlen OATINE och OATINE-SNOW. Dessa märkliga, diskreta skönhetsmedel äro både föda och näring för huden. Behandlar Ni dagligen huden med Oatine och Oatine-Snow uppnår Ni den åtrådda mjuka, släta hud — som skapar ungdom och charme — ty Oatine verkar uppmjukande, antiseptisk och astringerande på huden och avlägsnar allt damm och smuts, även från de djupaste porer.

Hundratusenden av damer bevarar och återvinner sin ungdom genom att dagligen använda det skönhetskapande medlet: OATINE. Varje Oatine-förpackning innehåller skönhetsvinkar. — Begär uttryckligen OATINE och säg nej till alla efterapningar. Kom ihåg namnet: OATINE, skönhetscremen, den enda med alla de egenskaper som varje normal hud kräver.

Alla herrar, som hålla på sitt yttre, böra dagligen efter rakningen använda OATINE.

Ett gott råd:

Kom ihåg, att tvål och vatten avlägsnar hudens naturliga fettämne och att all överdriven behandling av ansiktets fina hud blott ödelägger. Använd OATINE om natten och OATINE-SNOW som underlag för Oatine Puder om dagen — och bevara Eder hud vacker och len.

Tillerkänd 10 Grand Prix och Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B.

London - Paris - Köpenhamn - Stockholm

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

Franska
Rivierans
pärla

MENTON

Säsöng
Oktober—Maj

10 min. från Monte Carlo

Bästa tänkbara läge mellan hav och berg med Europas mildaste klimat. Fullt upp med alla slags förströelser. Fördelaktigaste utgångspunkt för utflykter.
Tennis — Golf — Bad alla årstider.

Upplysningar genom: "Syndicat des Höteliors",
Pavillon Mentonnais, Menton A. M. Frankrike.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:

Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Hovmanicurlisten JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmes och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

Hon ruskade upp sig där hon stod och lagade sig i ordning med sitt.

Och det blev pyntat i kåtan hennes, där var så varmt och hemgott, hon ordnade till kaffefest och började leka med ungarna sina.

När mannen hennes såg, att hon var så lätt till sinnet, och det fast hon sett läsfolk i dag, då blev han liksom förbryllad.

»Vad är du gla för, Onna?» frågade han.

»Varför jag är gla? Jo, för jag slapp å läs, fast jag ville't!»

Hon lyfte pojkvaskern sin i höjden och sa:

»Men vill du läs, du, så nog ska du få't!»
(Ill. Ossian Elgström).

Kryssordstävlan i n:r 1.

1		2	3	4		5	6	7	8	9
		10				11		12		
13	14			15		16				17
18				19				20		
21			22			23		24		
			25			26		27		
28	29	30				31		32	33	34
35				36		37		38		
39			40			41		42		
		43	44			45		46		
47										

Vågräta ord: 1. Gör en viss apa. 5. För sår. 10. Skena. 12. Plagg men inte för vanligt folk. 13. Ställe där man kan få något till livs. 18. Betyder "för konsten". 19. Var aktuell i förra månaden. 20. Lärdomsvärdighet. 21. Frisk. 22. Har man gjort viss räkneoperation. 24. Son till Jorund. 25. Dryckeskärl. 26. Plats i Östergötland, bekant för sten. 28. Florera nu för tiden. 32. Goda seder. 35. Hjort. 36. Att sova i. 38. Att erfara. 39. Mat för visst djur. 40. Biflod och djur. 42. Extremitet. 43. Obestämt pronomen. 45. Är den som bor vägg om vägg. 47. Inträffar i vårens tid.

Lodräta ord: 1. Vågar man säkert säga att Iduns krönikör för. 2. Där Fredrika Bremer tillbragte sitt sista år. 3. Ett underligt sådant, har skratffågeln. 4. Bålväxt. 6. Förkortad anvisning. 7. På fartyg. 8. Inskärning. 9. Äro damer på kafferep. 11. Finns på svinet. 14. Märke. 15. Brukar den efterhängsne liknas vid. 16. Voro enligt Snorre tolv. 17. Falsk. 22. Vid vattenfall. 23. Att tygla med. 25. Gör den som anhåller. 27. I helgedomen. 29. Namn på tre socknar i vårt land. 30. Dyrbarhet. 31. Plats som mången sökt nå. 33. Norsk stad. 34. Europeisk drottning. 36. Är decemberdagen sällan. 37. Grannlandsmansnamn. 40. Uttrycksmedel. 41. Innefattande. 44. Adressförkortning. 46. Färlåt.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingssvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 1."

Lösning.

Kryssordstävlan i n:r 45.

Vågräta ord: 1. Dubbas. 5. Addera. 9. Gosse. 10. Mistel. 12. Klient. 14. Tår. 16. Tor. 17. Sky. 19. Alike. 22. Gas. 24. Kork. 26. Ido. 27. Tips. 28. Ulk. 30. Lur. 32. Utopi. 33. Nolla. 34. Odd. 36. Ass. 37. Bell. 39. Ugn. 41. Stim. 44. Öka. 45. Gröda. 47. Uno. 48. Gnu. 50. Nål. 52. Babian. 54. Skrubb. 55. Neger. 56. Kokbok. 57. Dagbok.

Lodräta ord: 1. Damask. 2. Bestyr. 3. Agera. 4. Sol. 5. Ask. 6. Delta. 7. Energi. 8. Aptass. 11. Tä. 13. Io. 15. Tid. 18. Kortlek. 20. Lik. 21. Kol. 23. Apelsin. 25. Kupol. 27. Tross. 29. Lid. 31. Uns. 35. Dur. 36. And. 37. Bönbok. 38. Lagbok. 40. Gös. 42. Tulubb. 43. Motbok. 45. Guano. 46. Ankra. 49. Ni. 51. År. 53. Nek. 54. Sed.

Två sparbankböcker à 19 kr. utdelas till fru Hanna Åsberg, Norrtälje, och Gudrun Hjelm, Riksförsäkringsanstalten, Stockholm.

Där millionerna rulla.

Pengar ha en förunderlig inverkan på människosinnet, men den som icke får bli påverkad av dem är bankmannen. Timme efter timme flyta värdepapper, sedlar och mynt genom hans händer. Det gäller för honom att ha hjärnan klar, ett ögonblicks nervositet kan bli dyrbar. — Skulle Ni känna Eder nervös eller "nere" och har ett viktigt arbete för Eder, tag då ett par Somnogantabletter. De verka snabbt lugnande på nerverna. Somnogan är fullkomligt oskadligt och ej vanebildande.

Finnes å alla apotek i rör om 20 tabletter å kr. 2:50 samt i populärförpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogivande

Milanese-
underkläder

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.
A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

LUCKS UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

Columbia
Brand
Extra

4.90
PERKA

PAKET
FRAKTFRITT 2 1/2 KR. 12.25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10-4, lörd. o. helgdagsaftnar 10-2.

Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Tel. Norr 2280 för medlemsanmälningar
Urnor - Kolubarierischer fr. 150 Kr.

Stränga prov och teknisk sakkunskap fällde utslaget

I skarpaste konkurrens med andra världsfabrikat ha nyligen Viking-uren (Cortébert) antagits av de italienska statsjärnvägarna. Ingenjörer och urmakareexperter voro i denna tävling så noga, att t. o. m. välkända ur kasserades på grund av konstruktionsfel.

Endast de skickligaste fackmän kunna avgöra en dylik sak. Vikingurens triumf bekräftar blott de svenska fackmännens omdöme om de nya Viking-uren.

Samma kvalitet-Vikingur, som järnvägarna antagit, säljes av de flesta urmakare.

Herrur, silver Kr. 45 o. högre, 14 kar. dubbelboett, Kr. 160 o. högre, 14 kar. öppet Kr. 120 o. högre. Armbandsur, olika prislägen.

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk
"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FARGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm.

Kr. 5: -

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

HOSTOL
ÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL
H. M. DRÖTTNINGENS HOVLIVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Scen OCH Film

Signhild Björkman i "En avskedssupé". (Almberg & Preinitz foto.)

Tack vare Anders de Wahls stora scen före jul fick Dramaten ta upp ett litet visserligen elegant men ganska omotiverat mellanspel med två Schnitzlerenaktare "En avskedssupé" och "Den stora scenen".

I huvudrollerna återsåg man gamla bekanta och Anders de Wahls geniala tolkning av den store skådespelaren i "Den stora scenen" fick ökat behag genom rollens pikanta aktualitet. Den, som sett de Wahl i denna roll, friskar gärna upp minnet och den som inte gjort det, bör hasta dit.

Ny i sin roll var Signhild Björkman som balettflickan i "En avskedssupé". Den unga skådespelerskan har spontant teaterhumör och temperament, så hon har nog framtiden för sig.

Anita Dorr och Einar Axelsson i "Prinsessans brudslöja" (Almberg & Preinitz, foto.)

All farhåga till trots tycks vår tids barn vara lika förtjusta i sagoprinsessor och troll på teatern som någonsin våra salig mormödrar i sina späda år. Det var jubel på Komeditatern då fru Margit Brink-Ekegårdhs sagospel "Prinsessans brudslöja" i mellandagarna hade premiär, en trevlig och nått liten pjäs, som gör författarinnan heder.

Komeditaterns bästa krafter ur det unga gardet svarade för rollerna, hr Axelsson som prins och Anita Dorr som den sötaste prinsessa, fru Pollack, fröknarna Jobs och Seelig, hr Wingård m. fl. Knut Martin regissör.

Era småungar få en lämplig

BAYER

Fem öre
kostar en äkta
ASPIRIN-TABLETT

Överlägset och beprövat medel mot feber, huvudvärk, reumatism, tandvärk och neuralgi. Försäljas i alla apotek i rör om 20 st. à kr. 1: -

SILKESSTRUMPOR
uppmaskas o. lagas fort o. billigt.
HALLDINS ATELJÉ
Malmsskillnadsg. 48 A, 2 tr. Sthlm.

DEN VÄRLDSBERÖMDA MEY-KRAGEN

Varje förständig husmoder ser till att herrarna i hemmet använder den förnämsta kragen.

MEY-KRAGEN
fyller de allra högsta anspråk, dessutom bortfaller alla kostnader och besvär med tvätt och strykning.

Broschyr på begäran gratis och franco. 2:ne provkragar mot 60 öre i frimärken. - Prova Mey-kragen och kragfrågan är löst för all framtid. Aterförsäljare antagas på alla platser där vi ej äro representerade.

Pris pr duss. Kr. 3: - för de dubbelvikta och Kr. 2:75 för de enkla. 35 olika modeller.

Till landsorten 3 duss. franco.

MEY'S STÄRKKRAGAR,
G:la Brogatan 32, Stockholm.

Se noga till att varje krage invändigt är stämplat "Mey & Edlich", endast då äkta.

AUREOL Hårfärg

Aureol är den mest pålitliga hårfärg, som existerar. Alla damer kunna själva utan minsta besvär och risk färga sitt hår och med Aureol erhålla de naturligaste och vackraste färgerna. Bruksanvisning medföljer.

I. F. SCHWARZLOSE SÖHNE
Berlin
Generalagent:
MADSEN & WIVEL, Köpenhamn

förströrelsestund på Komeditatern i julferierna.

Vi skulle inte vilja vara kosackfru i Sydryssland, men det var ju roligt att se hur de ha det. Filmen "Kosackerna" hade fler fram- än baksidor, ovanligt riktigt iscensatt för att vara made in U. S. A. Miljön och massscenerna briljanta, tygalleriet likaså. Visserligen var hela kosackstammen förbluffande hisklig att se på och John och Renée förbluffande fagra, men annars hade det ju inte gått. Renée Adorée spelar som alltid intelligent och är med sitt lilla trubbiga ansikte ytterst trovärdig i rollen. John Gilbert får för en gångs skull - och gudskelov - användning för det glatt skojfriska i sitt imponerande temperament och demonstrerar sina vita tänder kilometervis. Sultanen var hemmagjord men filmen som helhet rolig.

B. A.

"Lady Hamiltons kärleks saga" handlade inte så mycket om lord Nelsons ryktbara väninna som om den charmanta hjältinnan i en amerikansk söndagsskoleberättelse. Men när den charmanta är Corinne Griffith, bättre i sitt spel än någonsin och idealisk Romneytyp i utsökt fotografering, så följer man lady Hamiltons filmsaga med ett visst intresse och gläder sig dessutom åt stämmningsfulla scenerier och dekorativa dräkter. Däremot har man mindre nöje av den store amiralen, som nog ser hygglig ut - men något mer väntar man sig nu av segraren vid Trafalgar.

E. N.

"Janssons frestelse" var en ovanligt trevlig film. Inte märkvärdig, inte heller konstnärligt stark, men svenskt sommar- och herrgårdstjusig. Handlingen kryper visserligen som en fluga i sirap, men det är på sitt sätt välgörande fridfullt. En kärlekshistoria mellan en bördshög herrgårdsfroken och en rotfast bondson kan inte gå så svindlande snabbt fram till slutkyssen, händelserna bruka inte precis trilla på varandra på svenska landsbygden. Alltså riktig regi av Sigurd Wallén, som också är författaren. Margita Alfvén är nog en av de vackraste svenskor som synt på vita duken, om hennes spel stod i nivå med hennes utseende vore hon en av våra största. Då och då glimtar utslag av talang och intuition fram som göra att man gärna vill tro att det konstlade och onaturliga i hennes spelsätt är tillfällig barnsjukdom. Edvin Adolpson är exakt den han skall, birollerna likaså.

B. A.

"Hämnd" började i blodrödaste zigenaranda och slutade i ljusblåaste amerikanism. Mellan dessa båda poler rullas en rad ut-

HÄLSA
GENOM
DR. HEILBRUNS
VÄRMEKUDDE

Om den icke finnes på Eder plats, erhålles närmaste återförsäljares adress gm Generalagenten.
Bernhard Rydholm, Stockholm 6.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gm. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgisk Privatklinik.
Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar

Dr. A. Karsten
Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Institut
(Innehavare Doktor Sven Backman)
Kurs i fysikalisk behandling: Massage, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och värmebehandling.
Hollandaregatan 3, Stockholm.
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

UPPRING

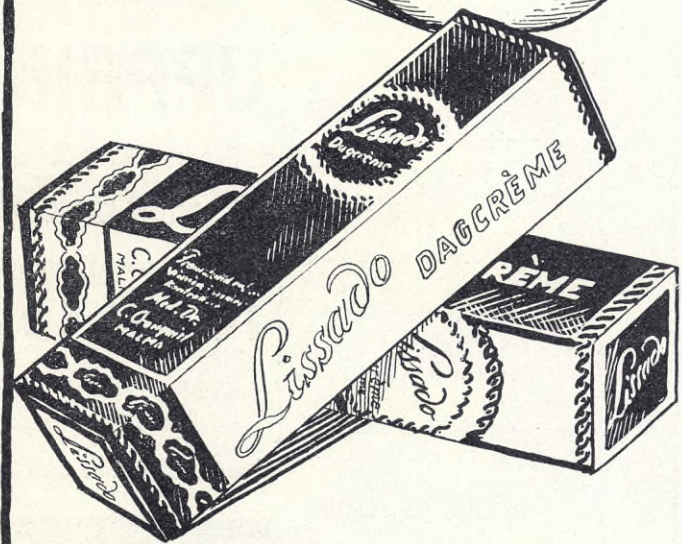
Norr 16 02 eller
Norr 61 47
och prenumerera på
IDUN 1929

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

SANITETSBINDLÄR
Diana
SVENSKT FABRIKAT

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr. Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Många års forskningar

och kliniska försök av

Med. D:r **CARL CRONQUIST** i Malmö

ligga till grund för Lissado-crémerna.

Vid framställningen tillämpas i varje detalj de strängt fysiologiska principer, som varit de ledande vid D:r Cronquists undersökningar.

Resultatet har blivit två crémers, en fet och en torr, som hava en underbar, rent av enastående förmåga att genomtränga huden och bibehålla den mjuk och smidig samt borttaga förefintliga rynkor och veck.

TORR LISSADO

ger åt huden en behaglig matt yta och är ett utmärkt underlag för puder.

Som en verklig triumf räkna vi, att det lyckats oss, att med strängt fasthållande av D:r Cronquists principer framställa en toalett-tvål,

LISSADOTVÅLEN.

Denna har fullt motsvarat och till och med överträffat förutsättningar, vi ansågo oss kunna ställa på en efter sådana grunder tillverkad tvål. Den ger ett underbart mjukt och angenämt, gräddskumliknande lödder och tåles utmärkt väl, även av den känsligaste hud.

Tillverkningen står under kontroll av Med D:r Carl Cronquist, Malmö.

*Tillverkare: Selanlaboratoriet vid A.-B. Kristallin, Malmö.
Nederlag: Harry Winberg, St. Bülfgat. 18. Stockholm.*

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG

STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade

Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Nya Dagligt Allehanda

behöver icke slå på reklamtrumman för sig själv.

Hundratals framstående svenskar, vänner och motståndare, ha givit offentlighet åt sin höga uppskattning av Allehandas överlägsna och kraftigt opinionsbildande journalistik.

Enastående i svenska pressen äro

Nya Dagligt Allehandas spetsartiklar,

de i hela landet lästa och för sin muntert satiriska ton uppskattade artiklarna å första sidans första spalt. Varje artikel illustrerad med en karikatyr för dagen.

Nya Dagligt Allehandas Söndagsbilaga

står på en hög intellektuell och litterär nivå; bilagan redigeras av *Fil. lic. Carl Björkman*.

Bland Allehandas övriga specialiteter märkas:

Doktor Knut Hagbergs, den främste svenske essayistens, ypperliga framställningar av märkesmän i politik och litteratur.

Friherrinnan Annie Åkerhielms artiklar för Sveriges kvinnor.

Argentarius' för sin eminenta sakkännedom uppskattade ekonomiska och politiska artiklar.

Doktor Ivar Ömans statsvetenskapliga och historiska artiklar och essayer.

Svenska konungabiografier av **Knut Hagberg** inflyta successivt i N. D. A. under år 1929. *Torde bli en av årets stora litterära evenemang.*

Varje dags nyheter komma snabbast i Nya Dagligt Allehanda.

Prenumerationspris:

	Helt år	Halvt år	Kvartal	Månad
Stockholmsupplagan	Kr. 36.—	Kr. 20.—	Kr. 10.—	Kr. 3.50
Nationalupplagan	„ 15.—	„ 8.—	„ 4.25	„ 1.50

(Sistnämnda upplaga endast för landsorten.)

Prenumerera på och annonsera i

den i redaktionellt och ekonomiskt
hänseende oberoende

Nya Dagligt Allehanda

sökt vackra och konstnärliga bilder blottande en rad utsökt fjoliga händelser, tillsammans bildande en sublimt oersonlig handling. Dolores del Rio är skön, vildögd och rufsig och spelar känsligare än filmens flesta, ibland nästan för känsligt med förvirrande många nervösa ryckningar och skälvingar. Hjärten var illusorisk, Karpaterna sköna och banditerna Panoptikon. B. A.

Att "Gamla Heidelberg" skulle lämpa sig för film kunde man lätt tänka sig och Lubitsch har gjort en lyckad omplantering, som fått med ganska mycket av gammal tysk stämning och gemyt trots de amerikanska kulisserna. Mest förtjusande tysk är den förtjusande dr Jüttner — en utmärkt tolkning, som man skall minnas. Ramon Novarros Karl-Hinke förtjänar också all honnör. Det är roligt att se denna fagra yngling, som amerikanerna höll på att förstöra med sådana dumma roller som den i Ben Hur, uppfatta och utforma sin prins Karl-Hinke så fint och riktigt. Norma Shearer ser lite snipet mamsellaktig ut som Käthi — henne hade allt vi här på andra sidan Atlanten velat ha lite annorlunda.

En behaglig film, som skulle göra biokvällen ännu trevligare om China lät oss slippa "O, helga natt" med ackompanjemang av det där konstifika pappersrosesvallet över duken. Hemskt, sa Rydingen. E. N.

"Skillnaden mellan en man som ger ut allt han förtjänar, och den som spar en del därav, kan om tio år vara skillnaden mellan den arbetslöse och ägaren av en framgångsrik affär."

I. Vanamaker.

FRÅGOR OCH SVAR!

Barnpensionat.

Fråga: Undertecknad såg för någon tid sedan en annons om ett barnpensionat i Stockholm, där föräldrar vid bortresa med trygghet kunde lämna sina barn på längre eller kortare tid. Adressen har fallit ur mitt minne. Kan Idun upplysa mig därom.
Ung mamma.

Svar: Ett sådant pensionat finnes Klarabergsgatan 42, 6 tr. och förestås av fröken Lullu Weland. Hör efter där.

Teaterpjäser.

Fråga: Skulle så gärna vilja ha reda på några teaterpjäser lämpliga för skolbarn att spela under ferierna. Även pjäser för äldre ungdomar.
Teater.

Svar: Det finns ett litet häfte

En trött husmor
stärkes och livas av
Järnmedicinen IDOZAN
Skåder ej fänderna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

1929

NYTT ÅR —
NYA TAG!

Med goda föresatser börja vi alla det nya året. Vi ha på allvar bestämt oss för att år 1929 skall det bli något av. Däri göra vi rätt. Vi nöja oss emellertid inte med de goda föresatserna, utan vi låta dem även följas av handling.

Bland de många goda föresatser, som Ni i nyårstid fattat, saknas helt säkert icke den, att Ni i år skall göra en verklig kraftanstängning för att utöka Erda kunskaper, så att Ni på den vägen må komma ett stycke framåt och uppåt. Ni har tidigare stött på våra annonser, Ni har läst om och hört Erda bekanta berätta om de möjligheter, som vår undervisning erbjuder energiska personer. Ni har föresatt Er att börja en kurs vid vårt institut. Men Ni har hittills icke kommit Er för att anmäla Er till någon kurs eller begära vårt prospekt.

Låt det den här gången icke stanna vid den goda föresatsen, låt denna följas av handling, en handling, som för övrigt är enkel nog. Klipp ut kupongen här nedan, ifyll och insänd den till institutet! Om några dagar har Ni vårt prospekt och de övriga upplysningar, Ni behöver om vår undervisning. Många ha före Er dröjt med att tillskriva oss, men sedan de väl lärt känna vårt institut och dess undervisning, ha de idel lovord om densamma. Vi få ofta brev, i vilka det heter: "det är bara synd, att jag inte förr börjat studera hos Hermod's".

Fatta nu Er beslut! Handla! Det kostar ingenting att få ett prospekt från oss, men Ni tjänar mycket på att redan i dag taga första steget för att skaffa Er den utbildning, som sätter Er i stånd att söka, erhålla och sköta en bättre plats. Klipp därför nedanstående kupong! Gör det nu!

HERMODS KORRESPONDENSINSTITUT

Grundat 1898 av H. S. Hermod, som grundlagt systemet "Undervisning pr korrespondens" i Sverige.

Slottsgatan 53 B.

MALMÖ.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Er tidsskrift "Korrespondens" för sex månader jämte Ert illustrerade prospekt över den kurs eller det ämne, framför vilket jag ritat ett x.

Praktisk kurs i Svenska	Studentkurser	Kurs för köpmän
Korta kurser i Svenska	Realskolekurser	Kurs för affärsanst.
Skrivning o. Räkning	Inträdeskurser för	Kurs i textning
Engelska, Tyska,	olika fackskolor	Kurser för kontorister
Franska, Ryska	Trädgårdskurs	Kurser för bokföreläsare
Tekniska kurser	Nationalekonomi	Kurser för stenografer
Tekningskurser	Musikteori	Kurser för korrespond.
Målningkurser	Offentligt uppträdande o. Talarkonst	Kurs för lagerförest.
		Kurs för förmän

Namn:

Adress:

Idun 12 6/1 29.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande pension från

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN I SVERIGE

Grundad 1784.

Vinst tillfaller de försäkrade i form av årlig tillväxt under insättarens livstid å den blivande pensionen. Denna tillväxt uppgår för närvarande till 7,5 % å det betingade pensionsbeloppet. En betingad pension å t. ex. 1.000 kronor tillväxer således i. n. med 75 kr. om året. Prospekt portofritt på begäran.

STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM.
Tel. 60 00. Tel. N. 10 00.

Kvinnorna i hemmen

göra inköpen för hemmen.

Skånska Dagbladet är landsortens mest spridda tidning och gästas sålunda dagligen flera hem än någon annan tidning. Härav följer, att kvinnorna i hemmen nås säkrast genom annonsering i

SKÅNSKA DAGBLADET

vid namn Vilken pjäs ska' vi spela? med förslag å teaterpjäser lämpliga för barn i olika åldrar.

För äldre finnas ett annat litet häfte utgivet på Bonniers förlag, Teaterpjäser för Sällskapsteatern, med utsatt personantal, herrar och damer.

Sjukförsäkring.

Fråga: 1) Intill vilken ålder får man inträda i Sveriges Rikssjukförsäkring?

2) Hur stor är avgiften?

3) Med hur mycket utgår sjukhjälp per dag och hur länge?

Framtid.

Svar: 1) Friska personer vinna inträde från 15 till 55 år.

2) Avgifterna utgöra resp. 0:75, 1:50, 2:50 och 3:50 per månad, beroende på hur mycket man bestämt få utbetalt pr dag under sjukdomen.

3) Sjukhjälp utgår i 100 dagar av år med 1 kr., 2 kr., 3 kr. och 4 kr. om dagen, alltefter det pris man betalar in pr månad.

Skidåkning.

Fråga: Vill Idun anvisa lämplig plats i Jämtland där terrängen är bra för skidåkning och där såväl ungdomar som deras föräldrar kunna slå sig ned några dagar under julferierna?

Bra terräng.

Svar: Terrängen i Jämtland är i allmänhet mycket lämplig för skidåkning och vid nästan varje station i västra Jämtland finnas goda pensionat eller turisthotell. Såsom Enafors (turisthotell), Gäddede (turisthotell), Hålland (Hedmans och andra pensionat), Undersåker, flera pensionat, samt Åre och Storlien med hotell och pensionat.

Förslag till lunch.

Fråga: Vore tacksam för förslag till en fin och trevlig lunch för 6-7 damer, vintertiden. Bör vin serveras och i så fall vilket?

Madeleine.

Svar: Matsedeln till en lunch skiljer sig ej mycket från en mindre middag utan soppa. Man kan ha eller icke ha smörgåsbord eller endast ett par små bredda smörgåsar på en assiett till var person, efter vilket serveras öl. Därefter bör det vara någon god stuvning av fisk eller svamp i smäckor eller krustader. Sedan en lätt köttträtt, t. ex. grisfilé stekt i skivor med små gröna ärter och små brynta potatisar och även andra grönsaker om man så vill. Till sist en lätt efterrätt eller fruktkompott med småkakor eller tårta. — Om man endast vill ha en sorts vin, lämpar sig madeira bäst, vilket kan serveras både till mat och dessert. Kaffe serveras strax efter lunchen.

Om man ej vill ha två rätter före desserten, utsluter man fiskrätten och tar sardiner eller burkhummer till smörgåsbordet.

Lättfånget gods försvinner, men den, som samlar efter hand, får mycket. Salomo.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Ät mera fisk

men använd vid stekningen

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Fiskens hela smakdelikatess och näringsvärde fångas nämligen innanför det bruna pansar, som Kronoljan åstadkommer. Stekt fisk har emellertid icke blott ett högt näringsvärde, utan är därtill synnerligen mätande. Stek eller flottyrkoka alltså fisken i

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Skönhetsråd.

— Jaså, så du har ätit korv i tre dar nu —

— Det kanske man skulle kunna säga. Det är absolut gräsligt, man hinner ju inte ur pampuscherna hos folk den här tiden förrän de komma sättande med sylta och skinka och korv och otäcka gräsliga underbara saker, som man inte kan låta bli. Ja, du förstås, men du är ju inte mänsklig i somligt. Och se'n —

— Kommer du inte i pampuscherna igen —

— Någoting ditåt. Jag, som började få något som nästan tänkte likna form på benen, och så sitter man här med två sten-sättarjungfrur igen —

— Sitter ja. Det är just det. Jag skall inte gruffa på dig om det, för du måste ju sitta hela dagen för ditt arbete, men det är synd, för om något är farligt, så är det det. Det räcker inte bara att yxa till en acceptabel stil på benen utan sen skall den underhållas. När man ser folk som sitter bekvämt och mycket och länge, såna med egen bil och allting, så gläds ändå ens svarta proletärsjäl, för de sitta inte gratis. De få betala med figur och hållning, och det blir i längden dyrare än drosktaxan. Men du —

— Ja, det är orättvist. För jag sitter inte i nån lyxdroska utan på världshistoriens obstinataste kontorsstol, hård och trist och argisint. Och jag får ändå betala taxan.

— Vi får väl hjälpa lillan då. För det är inte snällt, det kan jag medge. Alltså: den farligaste biten ur stillasittandets synpunkt är höften —

— Joo — jag tjocknar så det syns —

— Det gör du inte, men du smalnar heller inte så det syns, alltså skall du röra på dig på mornarna. Det är det allra bästa. Gå och gymnastisera och rör på dig i alla de former. Höj dig på tåspetsarna och sträck upp armarna fem gånger i följd, vila och gör sedan om det några gånger. Det låter litet men betyder mycket. Har du dåligt hjärta?

— Inte det jag vet.

— Alltså kliver du upp i ottan och dricker ett glas ljumt vatten med saften av en hel citron. På fastande mage, obs. så du dricker inte kaffe med tre sockerbitar och en halv saffranslängd först. Håll på en vecka med det, upphör en vecka och börja igen o. s. v. Det är ingenting för folk med blodbrist, men du tål det nog. Och så låt bli att bada.

— Nehej. Det är det roligaste man har, jag badar varenda kväll och —

— ligger i skällhett vatten och nästan somnar och plaskar med tårna och dillar om att det är

härligt att leva och tror att värmen plockar av dig kilon på tid. Och förstör i grund huden på kroppen så den blir torr och slapp och rynkig och kliar och är tråkig.

— Ska jag inte tvätta mig alls?

— Åjo. Du skall duscha varje morgon och kväll och efter duschen gnida dig allt du orkar med ett par frottéhandskar eller en vass handduk. Höfterna mest och armarna om de äro tjocka. Efter froteringen gnider du in dig med olja, och så går du rak och håller huvud högt och sitter som en människa så blir du kanske så man kan se på dig så småningom. Fatta mod, o kvinna, skön blir du aldrig, men du kan bli skaplig.

Pandora.

En vintervisit vid Rivieran.

Menton är jämte Cannes den äldsta engelska kolonien på Rivieran. Menton med dess bukt, dess amfiteatraliskt uppstigande berg, dess oliv- och orangelundar lockade engelsmännen redan tidigt. De ha förstått förläna Menton dess karaktär av hemtrevlighet och vila, som än i dag är ett av platsens största behag. Men tack vare utomordentliga kommunikationer kunna bebyggarna av kustlinjen, varhelst de än bo, sålunda även i Menton, på synnerligen kort tid komma in till nö-

Utsikt över Menton.

jescentra, lyxaffärerna, varuhusen i Nizza.

Vad Menton bjuder på är vida mer utsökta ting! Se hur förnämligt det ligger — utmed den gula sandstranden, under den amfiteatraliskt ordnade berggrundeln, över vidsträckta palmlundar sakta höjande sina av en guldgul jord upplagda vin- och olivterrasser! Strandremsan svänger i en elegant båge hän mot den gamla hamnstaden Garavans italienska kvarter och längst öster ut avslutas bilden av den långsamma sluttningen, graciösare än någon annan, av det italienska landet vid Bordighera. Det ter sig som en enda halvö, vilken långsamt sänker sig ned i Medelhavet, löpande i en enda jämnt sluttande följd alltifrån Col de Tenda och passagera i Medelhavsalpemas bakre kedja.

Sådant ter sig Menton, så snart vi från Monte-Carlo passerat Cap Martin och från den långa vägen utmed havet, löpande på dess östra sida, under Cap Martins mångbesjunga, av stormar böjda linjer, för första gången skymta det soliga ljuset från Mentons Kullar. Man förstår uttrycket att Menton är "Medelhavets pärla". Det har något av elyseisk frid, av ljus och ren och hög luft. Det är som om luften vore mjuk och len som i en bergstrakt och iakttagelsen är icke utan berättigande, ty av undersökningar framgår, att Menton trots sitt läge nere vid vattenytan har en luft jämförlig med trakter belägna på 400 meters höjd.

Vart vi än vandra i Menton, ha vi behagat att skönja bergen, som höja sig runt om. Sakta övergå de lägre trädgårdsbevuxna höjderna i höga terrasssprydda kullar, sakta övergå dessa bergpartier, vilka stå i grå lila omramat av himlens intensivt skimrande blå.

Vilken underbar krans av i det oändliga blånande toppar, där vi österut ej längre veta, om de äro franska eller italienska, så som Menton är beläget strax vid

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro

Hoita Björnens

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

gränsen mellan de tvenne länderna, och vi ha det behaget att där njuta av blandningen mellan franskt och italienskt, att på förmiddagen kunna göra en promenad inåt franska alperna och på eftermiddagen utmed italienska kustlinjen och dess ryktbara blomsterodlingar kring Bordighera.

Pastorns katt.

En historia om man och hustru av Harald Pulcher.

— Jag vill be dig om en sak, Eskil. Gör dig av med den otäcka katten.

Pastor Stark ryckte till, hans trinda goddagspiltansikte, som kom honom att verka det bortskämda gossebarn han alltjämt var, trots sina trettio fyllda, stelnade i en trumpen grimas. Men där stod hans unga hustru och bad, liten och beräknat skol-flickebyg med slokande ögonfransar mot de dunsåra kinderna, och så barn pastor Stark var, var han också man, nyligen äkta man i varje fall. Därför blev svaret inte så skarpt, som det redan formulerats i tankarna.

— Du vet ju, att jag fått katten av min mor, invände han milt förebrående. Och du vet ju, att jag tyckt om katter, alltsen jag var barn.

Fru Stark slog upp ögonfransarna och betraktade med trött förvåning sin man. Det kom ett par mycket bestämda drag kring munnen, det gjorde henne med ens äldre.

— Alltsen du var barn! upprepade hon häftigt. Liksom du var annat än ett stort barn alltjämt! Pastor Stark rätade sårad på sin lilla satta figur.

— Sannerligen om jag kan förstå, att det ska vara större barnslighet att ha en katt än att ha en hund, sade han buttert.

Fru Stark lade blidkande handen på hans arm.

— Inte vara ond nu, smög hon sig kelsamt intill honom. Jag är ju ett barn, jag med. Och lika barn lika bäst.

Pastor Stark måste le, hon var verkligen så oemotståndligt insmickrande, när hon ville, precis som, ja, som en liten kattunge.

Men så blev han allvarlig igen, mycket allvarlig.

— Det är på tiden, att vi bli fullvuxna, bägge två, sade han. Vårt kall är sannerligen ingen barnlek, kära... barn, han bet sig i läppen för tilltalsordet, som just i detta sammanhang råkade vara högst olämpligt.

Fru Stark låtsades inte märka det.

— Som du vill då, sade hon beslutsamt, och åter kom det ett bestämt drag kring munnen — men det lekte en skalk i ögonvrån. Du har rätt, och det är ju bara det jag vill, jag också. Den där katten, som du kelar med jämt och till och med ska ge mat själv, den gör dig så... pojkkattig, Eskil. Och så är han ju så ful, otäckingen, så vore det inte därför att din mor dragit hit den åt dig, så

För nästa år!

Prenumerera på Annonsera uti Bliv agent för

Mellersta Sveriges Jordbrukaretidning

Sveriges största, billigaste och mest spridda jordbrukstidskrift. 14—16 stora, illustrerade tidningssidor varje fredag.

Obs. den stora, illustrerade

familjebilagan På Lediga Stunder,

humoresker, berättelser, följetong, som medföljer varje nummer. Prenumerationspris blott kr. 4:50 för helår. Annonpris 22 och 18 öre. Förmånliga agentvillkor. Provn:r sändas på begäran gratis.

skulle du då visst inte vilja ha honom i huset.

— Ja—så! avbröt pastor Stark, mörkröd i ansiktet av harm. Där är det alltså, som skon klämmer! Du är, du är svartsjuk på min mor? Det blir väl det nästa du vill, det, att hon ska ur huset?

Fru Stark nickade oförskräckt. — Du vet, att jag ingenting har emot svärmor, började hon.

— Bättre mor finns inte, dekreterade pastor Stark.

— Jag har haft en mor, jag med, erinrade fru Stark mjukt, men bestämt. Och inte tror jag du haft något ont att säga om henne? Men om hon nu vore i livet, svara mig uppriktigt, Eskil: skulle du vilja, att hon kom på besök strax efter bröllopet och stannade hos oss ett halvt år? Skulle du vilja, att allting i ditt hem gick efter hennes kommando, så att vi behandlades bara som två barn? Skulle du det?

Pastor Stark mätte golvet med stormsteg, så ställde han sig vid expeditionspulpeten och smällde med kyrkbokens pärmar, det var ett tecken till att han var ur gängorna.

— Det smärtar mig på det högsta att höra dig tala så om min mor, sade han vredgat.

— Jag vill vara din hustru, sade fru Stark med eftertryck. Och jag vill, att du ska vara din hustrus man. Inte din mammas lilla gosse jämt.

Innan pastor Stark hann besvara denna oerhörda vanvördighet, öppnades dörren och gamla

fru Stark kom in, rundhyllt och liten med blida, milt sorgsna drag och sitt vanliga uttryck av moderligt beklagande. I famnen höll hon pastorns katt, en tjock, gråtufsigt hankatt. Nu släppte hon den mycket varsamt ned på golvet, och det kloka djuret styrde genast kurs på soffan bakom divansbordet.

— Det gör du rätt i, misse lille, kelade pastor Stark demonstrativt och gick fram och smekte bjässen, som ristade förtretat på huvudet till tack och tog ett klumpigt skutt upp i soffan.

— Är han inte rar? halvgrät gamla fru Stark, och det var inte riktigt klart, om hon menade son eller katt.

— Men kära hjärtandes, tillade hon hastigt, har du glömt bort, att det ska bli vigsel, Eskil?

Pastor Stark drog häftigt fram klockan och sneglade förbluffad på den, så störtade han ut med skuldmedveten fart för att komma i prästrocken. De båda fruarna hjälptes åt med att ordna för den högtidliga akten, matta, brudpall, bordet med silverljusstakarna, allt som brukligt var vid vigsel på pastorexpeditionen. Och snart stod följet i parad därinne, brudparet främst: den unga bondsonen i vit halsduk och bonjour och med en höstens aster i knapphållet, därtill slätkamrad och trohjärtat blåög, bonddottern skärt rodande under myrtenkronan, i svart klädning och med kort vit slöja.

Ceremonien gick som sig borde

och brukades, och pastorns röst gick allt djupare ner i högtidlig bas, under det hans barnsligt trumpna gossedrag utan alltför stor framgång sökte avpassa sig efter ämbetets värdighet.

Då hände det. — Vill du, N. N., taga denna N. N. nu till din äkta maka att älska henne i nöd och lust?

Pastorn hann ända ut. Men i stället för bondsonens manliga ja, som krävdes och väntades, kom det ett långt, klagande, utdraget: — *Miaaaa!*

Det kom från soffan, där satt unga fru Stark, och bredvid henne låg pastorns katt, förtretat ristande på huvudet.

Då gick det isär för pastor Stark. Hela hans ansträngda pondus brast i stycken och höttande med handboken åt soffan hyssjade han i vred viskning:

— Bär ut kattkräket, vetja!

Unga fru Stark lydde order, och under illa dold munterhet från det yngre brudföljet och ganska tydlig förargelse från brudparet och de äldre förrättades vigseln till slut. Men det hälsades mycket kallt på pastor Stark, när man bröt upp, och det fnissades ända ut på verandan.

Pastor Stark kom utrusande i köket till fruntimren, han var själv föga olik en retad katt.

— Katten ska ur huset! skrek han. Katten ska dränkas, ögonblickligen!

Gamla fru Stark satte sig hårt på diskbanken.

— Det kan aldrig vara din me-

ning, Eskil, förfasade hon sig gråtfärdigt. Inte kunde kattstackarn förstå, att det var brö... bröllop!

Pastor Stark betraktade sin mor med en blick, som kom henne att göra sig än obekvämare upp på diskbanken, och han tilltalade henne i en ton, som han aldrig använt mot henne förut i hela sitt trettioåriga modersomhuldade liv; pastor Stark var sårad i sin akilleskäl, sin manliga plus prästerliga värdighet!

— Gör vad mor vill med mors katt, jag vill inte ha den längre, sade han. Här i huset stannar han inte en dag mer. Är jag herre i mitt hus eller vad?

Gamla fru Stark sam redan i tårar.

— Ditt hus ska inte behöva se varken mig eller min katt, grät hon. Vi reser den dag, som i dag är. För katten tar jag med mig, så mycket du vet det, tillade hon hämndgirigt.

— Var så god, sade pastor Stark hårt, snurrade om på klacken och gick.

— Om jag kunde begripa, vad som kom åt kattstackarn, sade pastor Stark till sin fru.— De sutto i expeditionsrummet och hade hört gamla fru Starks vagn rulla bort, samt med den pastor Starks katt. Om jag kunde förstå mig på kattkräket. Han som var så snäll och sedig annars.

Unga fru Stark såg mycket ung, mycket ödmjuk och mycket skratlysten ut.

— Jag... jag drog honom i svansen, bekände hon till sist blygt.

Pastor Stark satt orörlig och bara svalde.

— Det må jag säga, sade han häpet.

Och mer sade han inte. Men i nästa ögonblick måste han gå bort till expeditionspulpeten och syssla litet med pärmen. Vilket dock denna gång inte var något tecken till vrede. Men han var synnerligen mån om sin värdighet som präst och det anstod honom inte att småle åt ett dylikt streck. I varje fall var det mindre lämpligt att visa det.

Sparad penning är som vunnen; dubbelt värd, om ädelt brukad.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för varedlösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke uppbäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Idéernas brottning är titeln på en samling uppsatser av *Elof Åkesson* om motsatserna i vår tids kultur. De brännande problemen om statsnytta och moral, vetenskap och politik, kristendom och ekonomi, religion och livs-åskådning, katolicism och protestantism behandlas här från filosofiska och historiska synpunkter. Boken är utkommen på Diakonistyrelsens förlag och kostar kr. 4:75.

Goethe av professor *J. G. Robertson*, en av samtidens främste Goethekännare, har utkommit på Gebers förlag. Arbetet är översatt av *Sigfrid Lindström* och innehåller ett orienterande förord av prof. *Martin Lamm*. Hittills har man på svenska ej ägt någon lämplig biografi, som ur modern synpunkt skildrar Goethes liv och verk, varför Robertsons arbete har en uppgift att fylla. I boken skildras Goethes fängslande levnadssaga och vidare ges kloka och väl avvägda värderingar av hans verk.

Greklands yppersta lyrik tolkas och kommenteras av fil. d:r *Emil Zilliacus* i ett arbete, som nu utkommit på Gebers förlag i en andra, utvidgad och omarbetad upplaga under titeln *Grekisk lyrik*. I sitt nya skick är *Grekisk lyrik* nästan en ny bok. Nya studier och nya tolkningar har utvidgat området för dessa essayer. Intresset för den antika kulturen och icke minst dess skaldekunst har under senaste tider vaknat och vuxit, och *Zilliacus* är en utmärkt följeslagare till dess svunna och dock levande skönhetsriken.

Ett lag historier kallar *Ivar Lövhansson* sin på *Wahlström & Widstrands* förlag utkomna novellsamling, som kostar kr. 4:75.

Världslitteraturen — det hos Bonniers utkommande standardverket under redaktion av *Fredrik Böök*, *Per Hallström* och *Martin Lamm*, har utökats med en volym, *Fransk romantik II*, i vilken *Prosper Mérimée* och *George*

Sand äro representerade. Pris kr. 6:50.

D:r Zimmertürs diagnoser, *Frank Hellers* senaste, är en novellsamling, utgiven hos *Bonniers*. Den kostar kr. 5:75.

PAN, Vers och prosa, *Norstedts* litterära kalender, har utkommit med sin fjärde årgång. Ur innehållet kunna följande bidrag nämnas: *Peloponnesiska höstdagar* av *Erik Wettergren*, *Främlingen* och *löjet* av *Carl G. Laurin*, *Moster Anna* av *Astrid Våring*, *Om Cecilia Vasa* av *Knut Hagberg*, *Societetsfolk* i *Stockholm* på 1840-talet av *F. U. Wrangel* och *Min gymnasistvän* av d:r *Fredrik Wetterlund*. *PAN* är redigerad av d:r *Göran Lindblad*, och för den konstnärliga utsmyckningen svarar *Akke Kumlien*. Pris kr. 3:75.

Fyra biografier ha nyligen utgivits på *J. A. Lindblads* förlag. I den ena, *Drottning Kristina*, en spegelbild av sin samtid, ger biskop *J. A. Eklund* en på ett omfattande källmaterial — bl. a. hennes egna brev och skrifter — stödd framställning av drottningens personlighetsutveckling under inflytelsen av hennes samtids religiösa och filosofiska riktningar. Pris kr. 3:75. — *John Wesley* kallar fil. d:r *Laura Petri* kort och gott sin levnadsteckning över adertonde seklets stora reformator; förf. har gjort honom till föremål för en omsorgsfull forskning, som resulterat i föreliggande historiska och psykologiska studie. Priset är 7 kronor. — *En präst av gamla stammen* är namnet på en skildring av prosten *J. M. Lindblad*, en på 1800-talet populär predikant och religiös författare. Det är *Ture Nerman*, som på grundval av prostens självbiografi ger en framställning av hans levnad. En hel mängd välbekanta namn skymta i boken, *Tegnér*, *Fahlerantz*, *Fjellstedt*, *Wieselgren*, *Wirsén*, *Jenny Lind* m. fl., och dessutom berättas om livet i ett fattigt prästhem, informatorlivet på herrgårdar, kampen mellan läseriet och statskyrkan o. s. v. Pris kr. 4:75. — *Till 300-årsminnet* av *John Bunyans* födelse har fil. d:r *Augusta Björ-*

ling skrivit en biografi över den märklige mannen; förf. behandlar inledningsvis de kyrkliga förhållandena i 1600-talets England, övergår därefter till *Bunyans* barn- och ungdom, väckelse, predikoverksamhet, fängelsetid och författarskap fram till hans död. *"John Bunyan"* kostar kr. 2:75. Samma förlag utger också en ny översättning av *Bunyans* förnämsta verk *Kristens resa*. Pris kr. 1:50.

Till ett diktarkjubileum. I anslutning till 25-årsminnet av *Snoilskys* död har på *Gebers* förlag utgivits en del hittills utgivna dikter, *Eko*. Samlingen innehåller uteslutande sådana dikter, som *Snoilsky* av olika skäl aldrig tog med i någon av sina diktsamlingar. Den utgör ett tillägsband till hans "Samlade dikter"; tiden har icke ännu ansetts var inne att infoga ett större antal nya poem i dessas av honom själv bestämda innehåll. De här upptagna dikterna representera alla skeden av *Snoilskys* författarskap, den äldsta är från 1860, den yngsta från 1902. Men utgivaren, fil. d:r *Ruben G:son Berg*, har ingalunda sökt någon fullständighet; urvalet här avser att ge blott sådant, som har mer än bibliografiskt intresse.

Nordisk jul. I. *Julen* i gammaldags bondesed, *Lektor Hilding Celander*, som under ett decennium ägnat nordiska julseder ett ingående och kärleksfullt studium, skildrar i "Nordisk Jul" julen sådana den firades i mannaminne i bondehemmen. Det är en rik och fyllig bild av julfestens historia och förlopp i Norden, ända sedan nya tidens början. "Nordisk jul" vänder sig till den kulturhistoriskt initierade, som tvivelsutan kommer att där finna mycket som är för honom nytt, men vill framför allt nå hela den för gamla traditioner och seder intresserade allmänheten i alla de nordiska länderna. Verket, utkommet hos *Gebers*, är rikt och vackert illustrerat och kostar kr. 12:50.

Fartens tjusning av major *H. O. D. Segrave*, den berömda världsmästaren i hastighetskörning, publicerar en bok, som ut-

kommit på *Gebers* förlag, om de tävlingar han deltagit i, de halsbrytande äventyr han därvid upplevat, om sina kamrater och konkurrenter, om biltyper, motorer och racerbanor. Men han ger ock anvisningar och råd i ett och annat, bl. a. i det hos oss aktuella spörsmålet om landsvägars och bilvägars anläggande.

Underbarare än dikten.

Av *Ragnhild Undset-Wiberg*.

"Detta kan inte ha hänt i verkligheten, det är bara något som någon hittat på", säga vi ofta — och erfara kanske senare, att ingen hjärna kan spinna så fint som verkligheten spinner livets trådar.

I den lilla tilldragelse, som här skall berättas, förekommer varken kärlek eller andra stora och märkliga passioner, men vi, som voro vittne till den, stodo vördnadsfullt gripna av det förtjusande lilla mönster som livet vävt.

En varm vårdag för mer än två år sedan sitter den gamla prostinnan väl insvept i många schalar i sin rullstol. Hon sitter i ett stort, ljus och trevligt rum på syster *Ellens* hem för sjuka och gamla en mil utanför den stora staden. Hon är så full av reumatism och gikt, så hon inte kan gå — den som under många, många år trotsat väder och vind i avsides liggande bygder och aldrig sparat sig, när man kunde komma andra till hjälp, den kan nog vara värkbruten, när 80 år gått över ens huvud. Men vad gör det när sinnet är så milt och fridfullt att det ligger ett återsken därav över det rynkiga gamla ansiktet under det snövita håret.

Också till henne har våren bud. Hon har öppnat sina lådor och ordnar i gamla minnen och gulnade papper. Är det kanske allt det som skälver och darrar därute, som i det gamla sinnet väckt den stämning av oro, eftertanke, vemod och tacksamhet, som fyller henne, medan föremålen glida genom de gamla händerna? Nu tar hon upp ett litet poesialbum, inbundet i blått sammet och med spännen, hon fick det på

sin tionde födelsedag, och väninnorna från den tiden ha skrivit i det med stor och klumpig barnstil. Hon bläddrar och stannar vid dessa ord:

"När du på din levnads vej finner en färgättnigej så tag den upp och läs i den en kärlig hälsning från din vän."
Ann-Margret Linde.

Prostinnan faller i tankar. Ja, *Ann-Margret*, vad har det blivit av henne? Hon flyttade snart från den lilla staden, till en annan trakt av landet, där hennes far fick ämbete, och banden mellan dem brusto. Men nu blir minnet av henne så levande. Nu ser hon för sig bersån i trädgården därhemma och två små flickor med mamelucker och strama flätor böjda över sin stramalj och i ivrigt samtal. Och hon ser sig och *Ann-Margret* på skolvägen, arm i arm med dinglande, broderade skolväskor. Och nu kommer hon ihåg den spänning de bägge gingo i innan sin första barnbal och klädningarna, de beundrade tarlatanklädningarna, väninnans ljusblå och sin egen skära...

Tänk att hon så helt kunnat glömma *Ann-Margret*, hon vet bara, att hon tidigt blev gift och visst kom till Västkusten. Prostinnan faller i tankar och sedan i en liten slummer.

Hon väckes av att syster *Ellen* själv kommer in med förmiddagstéet. Hon sköter lite om den gamla damen, ställer en bricka med té och nybakat bröd framför henne och sätter sig och pratar lite.

"Och så måste jag berätta för fru *Dahl* att nu får fru *Dahl* snart en ny kamrat på rummet istället för fru *Sten* som reste. Den 15:de vänta vi en gammal fru *Ahlfeldt* hit och hon skall dela rum med fru *Dahl* har jag tänkt. Hon är vid fru *Dahls* ålder och är alldeles frisk och fullt rörlig."

I en vecka går prostinnan i spänd förväntan på sin nya rums-kamrat, och så är det den 15:de på eftermiddagen.

Solen faller i breda strimmor in i rummet, — då syster *Ellen* sakta kommer in. Vid sidan av henne kommer raskt en liten svartklädd varelse med vita hängande lockar och hårprydnad på huvudet,

(Forts. sid. 31.)

Nä, hur smakar det?

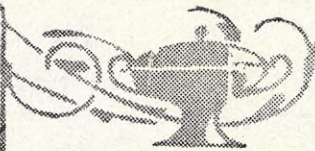

Utomordentligt!

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Begär

icke blott ättika —

Fordra att erhålla

FALU-ÄTTIKA

KALASSOPPOR.

Soppan är en viktig detalj i Lucullus rike. Merendels är det den som inleder menuen vid festmåltiden, och kan man här tillämpa vad som säges på så många andra områden, att det första intrycket blir det mest bestående, så gäller det ju att välja denna måltidens första rätt med omsorg och med smak.

Det kunde kanske vara fördelaktigt för husmo-

Ost-petits-choux.

dern att till sitt förfogande ha en liten förteckning el. minneslista över vad hon egentligen har att välja på, när det gäller detta kapitel.

Sedan måste valet bli i hög grad beroende av de övriga rätter, som skola ingå i måltiden.

Kalassopporna kunna indelas i följande fyra grupper: klara soppor, köttssoppor, avredda buljongssoppor och finare puréer.

Klara soppor.

Grundstommen utgöres här av stark, klar köttbuljong. Hit hör alltså de soppor, som vi kalla klar buljong och consommé. Med den senare benämningen menas egentligen "dubbelbuljong", d. v. s. att consommén är starkare än vanlig klar buljong. Den senare kokas, som varje husmor vet, på oxkött, eventuellt tillsatt med något kalv, c:a 2 lit. vatten till varje kg. kött. Dessutom kan skurna sopprötter tillsättas. Man bör emellertid komma ihåg, att köttet skall vara färskt, annars kan man aldrig få buljongen klar. För att erhålla den kraftigare consommén bör man i den färdiga buljongen koka häst ett höns eller också ett stycke kalv, tills detta blir mörkt, härav namnet "dubbelbuljong". Att buljongen bör kokas dagen innan den skall användas, att man noga avlägsnar flottkakan, och att buljongen eventuellt klaras, behöver jag ej här gå in på.

Klara soppor bruka sedan serveras antingen med garnityr i soppan eller också med någon liter birätt, som serveras till.

Exempel på garnityr: Sparrisknopp, champinjoner och kalvbräss, strimlor av oxtunga, hackad tryffel och champinjoner — små morotskolor, trådfina spenatstrimlor och sparris — trådfina vitkålsstrimlor och hackad tryffel — blandade rötter i fina strimlor — föregående jämte blomkål eller jordärtskockor — sparrisknopp och hönsqueneller — hönskött i tärning-

gar, oxtunga och tryffel — royal och hackad gräslök — fiskfärsfigurer och tryffel.

Exempel på birätter: Pastejer, ostkex, oststänger, ost-petits-choux, vindböjtlar, osttarteletter.

Köttssoppor

äro sådana, där grundstommen likaledes består av köttbuljong. Till den enklare köttssoppan hör, att köttet och rötterna, som den kokats på, serveras i soppan. Men när det gäller de finare köttssopporna förses de med någon extra tillsats av kött jämte sitt spad, som serveras i soppan. Hit kan man alltså räkna oxsvanssoppa och sköldpaddssoppa men även svartssoppa.

Avredda buljongssoppor.

Här består grundstommen av buljong på kött eller grönsaker. Till detta slags soppor behöver buljongen emellertid icke vara klar och icke heller lika stark, som när det gäller soppor tillhörande den första av ovannämnda grupper. I vissa hithörande soppor kan t. o. m. s. k. efterbuljong användas. Till

Vindböjtlarna utspritsas.

denna grupp hör alltid något garnityr, som serveras i soppan. Eventuellt kan även en birätt serveras till. Spadet, som garnityret kokat i, blandas in i soppan och ger den kraftigare smak. Soppan avredes med vetemjöl och äggulor. Eventuellt tillsättes även litet grädde.

Exempel på garnityr: Sparris — champinjoner — murklor — blandad svamp — jordärtskockor — sockerrötter — brysselkål — blandade grönsaker — spenat — blomkål — kokt hönskött i tärningar — hönsfrikadeller och tryffel — kalvbräss (och champinjoner) med vinsmak — ärter, champinjoner och kraft eller råkstjarter.

Exempel på birätter: Oststänger, ostkex, ost-petits-choux, äggkolor, osterouiton.

Finare puréer.

Dessa huvudbeståndsdelar äro dels buljong av kött eller grönsaker, vilken ej behöver vara särskilt stark, och dels ett kokt och passerat aromrikt födoämne, vanligen en grönsak. Dessa ingredienser blandas i lämpliga kvantiteter och redas av med smör och mjöl, varefter soppan smaksättes och serveras med något tillbehör i eller till densamma.

Exempel på dylika soppor äro: sparrispuré med sparrisbitar, svamppuré med champinjonhattar, blomkålspuré med blomkålsbitar eller hönsfrikadeller; alla dessa kunna därjämte serveras med någon av de birätter som nämnts under föregående grupp. Vidare: kronärtskockspuré med sparrisbitar, puré av bönor och ärter med sparrisbitar, tomatpuré med äggkolor eller äggkolor, nässelkål och grönkål samt passerad spenatsoppa med förlorade ägg. Hit kan man även räkna kräft- och hummersoppa; den kan serveras med kräft- och hummerbitar samt fiskfärs.

Här följer utförliga beskrivningar på några av ovannämnda birätter till kalassoppor.

Prova vår avkännare
högt uppskattade

KLASS II PILSNER

A.-B. HEMBRYGGERIET

HELENEBORGSG. 15, STOCKHOLM

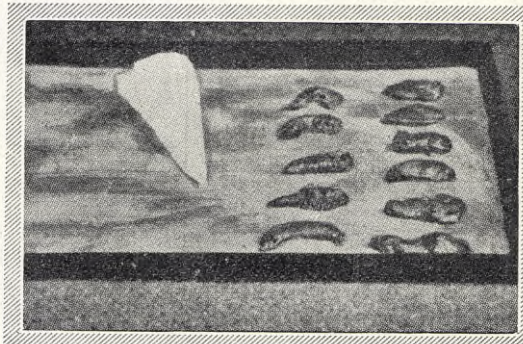
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.

Osttarteletter.

Fin smördeg kavlas ut till 1/2 cm:s tjocklek. Härav utsporrar fyrkanter med 8—10 cm:s långa sidor. Dessa penslas på mitten med äggvita och beströs med en tsk. riven stark ost. Alla fyra hörnen vikas upp mot mitten, och kanterna tryckas till lätt. Kakorna läggas på plåt och gräddas i varm ugn.

Hönsquenellerna formas.

Ostcroûton.

Skivor av vetebröd tagas ut med runt mått eller dricksglas. Brödet bestrykes först med smör och därpå med riven ost utörd med vispad äggvita. Smörgåsarna rostas sedan i medelvarm ugn.

Ost-petits-choux.

3 del. vatten, 100 gr. smör, 1 tsk. socker, 125 gr. vetemjöl, 3 ägg.

Fyllning: 100 gr. smör, 80 gr. riven ost. Vatten och smör kokas upp, då vispas vetemjölet, och smeten får koka, tills den släpper pannan. Den tages då av elden. När mesta hettan gått av, inarbetas sockret och äggulorna en i sänder. När smeten är fullkomligt kall, inblandas de till hårt skum slagna äggvitorna. Massan lägges i flockar på väl smord plåt och gräddas i medelvarm ugn.

Till ostmassan röres smöret, tills det blir vitt och smidigt, då osten arbetas in. Ett snitt göres i varje petits-choux och de fyllas med ostmassan, se bilden.

Vindböjtlar.

Till dessa användes samma smet som i föregående recept. Massan spritsas ut i essform eller avlånga figurer, se bilden, och gräddas. De serveras utan fyllning.

Äggkolor.

3 hårdkokta äggulor, 1—1 1/2 msk. smör, 1 msk. riven stark ost, salt, socker (1 msk. hackad tryffel). Äggulorna arbetas tillsammans med smör, ost och kryddor, tills massan blir jämn och smidig. Den sättes ut att kallna och formas sedan med två smörspadar i kulor, vilka, om man så vill, rullas i hackad tryffel. Kulorna läggas på assiette och serveras till soppan, eller också läggas de omedelbart före serveringen direkt i sopptallrikarna.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslojd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patenterade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

Gratis
Kan Ni uppärma Eder villa eller väning med överläppsrämen medelst kokspisen.

"MALCUS"
Begär ill. katalog. Sändes gratis.
A.-B. MALCUS HOLMQUIST. Halmstad

Den omtänksamma Husmodern
vänder sig alltid till
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING
Telefon Drottningholm 20 och 190

"BABYUTSTYRSLAR"

verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra fin kr. 9, lyxutf., handarb. kr. 12, bär-mantel kr. 3, d:o m. handarb. kr. 4.50. Lakan och örngott av noblessväv, äkta knypl. spetsar kr. 7. Mönster följer Clara Lindqvist, Kvarngat. 20, Borås.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

UPSALA

BLIXT-HAVREGRYN

ÅNGOVARNS A.B.

Hönsqueneller (för 6 pers.).

100 gr. hönskött (eller benfri kalv), ½ tsk. vitp., ½ ägg, 1 tsk. vetemjöl, 1 dcl. grädde. Köttet ansas och drives 4-5 ggr genom köttkvarn. Det stötes härefter fint. Ägget vispas tillsammans med grädde, mjöl och kryddor. Blandningen tillsättes teskedsviss under flitig omrörning, så att färsen ej skär sig. Denna passeras slutligen. Ett smörpapper passeras med smör och läggs på en liten långpanna. Köttmassan spritsas genom garneringsspruta eller pappersstrut i små avlånga figurer på papperet, se bilden. Kokande vatten hälls i panna, och quenellerna få koka 2-3 min., eller tills de känns fasta. De tagas då upp med hålslev och läggs i soppskålen eller direkt på sopptallrikarna, strax innan soppan hälls på.

Hönsfrikadeller.

Härtill kan samma smet användas som föregående. Man kanske kan hålla smeten litet fastare d. v. s. spåda den något mindre. Av smeten formas små runda bullar eller kulor vilka kokas 5 min. i kokande saltat vatten eller buljong.

Tryffelroyal i formar.

I liten burk tryffel, 3 äggulor, 2 hela ägg, 2 dcl. kokt kallnat mjölk, salt. Tryffeln finhackas. Äggulor och hela ägg vispas väl, mjölken tillsättes jämte salt och hälften av tryffeln. Blandningen hälls i väl smorda små släta formar, dessa sättas i vattenbad i ugnen, tills äggsmeten stannat. När formarna kallnat, stjälpes rätten upp och serveras en i varje sopptallrik eller läggs på litet serveringsfat och serveras till soppan. I båda fallen strös resten av tryffeln över. I stället för tryffel kan man använda hummer i små bitar, murklor, riven stark ost eller persilja. Royalen kan även gräddas i större elfast form el. långpanna och sedan skäras i småbitar eller tagas ut med små mått.

IDUNS KÖKSALMANACKA (6-12 jan.).

SÖNDAG. (Trettondagen.) *Frukost:* Gratinerad kalvbräns med arter; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Tomatpuré med tryfferade äggkolor. Lätt rökt kokt svinkarré och fläskkorv, med kokt vitkål, morötter och brynt potatis. Ananas i gelé med mandelkakor.

MÅNDAG. (Makaronidag.) *Frukost:* Havregrynsgröt med mjölk. Ostlåda. Sillsallad med skarpsås; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Griljerade skivor av svinkarrén med makaroner och tomatsås (rester av soppa). Katrinplommonkräm med gräddmjölk.

TISDAG. *Frukost:* Havrevälling. Tunna fläskpannkakor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Gratinerade jordärtskockor. Rispirog med svampsås. Bananer i choklad med grädde.

ONSDAG. *Frukost:* Stekt havregrynsgröt med lingon. Kokta sockerrötter i låda med äggstanning och smält smör; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Gratinerad sik med spritsad potatis. Sandbakelser med äppelmos och grädde.

TORSDAG. *Frukost:* Havresoppa. Orustsill med potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Grönkål med frikadeller. Mannagrynspudding med fikon.

FREDAG. *Frukost:* Uppstekt mannagrynspudding, ansjovisgratin; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Små köttjärpar med kokta ryska arter och potatis. Rödvinssoppa med sagogryn och småskorpor.

LÖRDAG. *Frukost:* Havremustvälling med katrinplommon. Pressylta med rödbeter och potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. *Middag:* Stekt rökt kolja med stuvad potatis. Gräddkaka med sylt.

Fin kryddkaka. 2 ägg, 300 gr. brun farin, 250 gr. mjöl, 100 gr. smör, 150 gr. russin

(sun maid), 3-4 stycken syltade apelsinskal, ½ tsk. kanel, ¼ tsk. nejlikor, ¼ tsk. finstött kardemumma, 1½ dcl. ljum mjölk, ½ tsk. renad soda.

Smöret arbetas in med fingertopparna i mjölet; socker, kanel, nejlikor och kardemumma tillsättes. Äggen vispas sönder och blandas ner i de torra ingredienserna jämte russin och de finskurna apelsinskalen. Sist tillsättes den ljumma mjölken, vari sodan blivit upplöst. Smeten läggs omedelbart i väl smord och bröad form och gräddas länge i medelvarm ugn.

Tomatpuré (för 6 pers.). ½ kg. tomater, 1 liten portug. lök (eller en burk tomatpuré), 50 gr. smör, 1½ lit. buljong, 1 kkp ång-pr. havregryn, vatten, salt, vitp., 2 msk. madeira eller sherry.

Löken skalas, skäres i skivor och brynes lätt i smöret, de skurna tomaterna tillsätts och buljongen hälls på, varefter tomaterna få koka mjuka och passeras. Den passerade soppan hälls tillbaka i kastrullen. Havregrynen få koka mjuka i litet vatten och passeras. Härav tillsättes så mycket i soppan, att denna blir lagom simmig. Soppan får koka upp och smaksättes väl med salt, vitp. och vin.

Rispirog med svamp (för 6 pers.). *Smördeg:* 150 gr. smör, ¾ dcl. vatten, 1 msk. brännvin, 150 gr. vetemjöl.

Fyllning: 1½ kkp risgryn, 75 gr. smör, ½ portug. lök, 1 burk konserverad svamp, salt, vitp., vitt vin, buljong.

Smördegen beredes på vanligt sätt. Till fyllningen fräses man den hackade löken lätt i smör och tillsätter de torra grynen. Dessa få stå över saktat låga, tills de äro ljusst färgade; under tiden måste man ofta röra om. Man tillsätter nu svampen och späder sedan på med svampspad och buljong litet i sänder, tills grynen äro svällda och massan lagom tjock. Den smaksättes väl med vin, salt och vitp.

En form beklädes i botten med smördeg, som gräddas lätt och får svalna, innan kanten likaledes beklädes med deg. Rismassan, som fått kallna, fylles i, och överst läggs utsporrade band av smördeg, som formas i rutor. Formen gräddas i medelvarm ugn, tills smördegen är färdig. Den serveras med tomatås.

Bananer i choklad med grädde (för 6 pers.). 6 bananer, 2-3 msk. kakaopulver, 1½ dcl. tjock grädde, 1-1½ msk. vaniljsocker, 15 gr. sötmandel.

Bananerna skalas, klyvas längsefter och vändas in kakaopulver. De läggs upp i krans på tårfat, och i mitten tornar man upp den till hårt skum slagna grädden, smaksatt med vaniljsocker. Mandeln skällas, skäres i strimlor, rostas och strös ovanpå.

Gratinerad sik med spritsad potatis (för 6 pers.). ¾ kg. sik, 1½ msk. ättika, 1 msk. salt, fiskspad el. vatten.

Stuvning: 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 2 dcl. mjölk, 1 dcl. grädde, 2 äggulor, 1 liten burk konserverad svamp, fiskspad, salt, socker, vitpeppar.

Till gratinering: 2 msk. riven ost, 1 msk. st. skorpor, 30 gr. smör.

Spritsad potatis: 1½ lit. potatis, 1 ägg, 30 gr. smör, salt.

Fisken rensas, tagas ut i filéer, flås och gnides in med ättika och salt. Man kokar fiskspad på huvud och ben, och i det silade spadet kokas fiskfiléerna mjuka.

De läggs upp på väl smort gratinfat. Stuvningen beredes på vanligt sätt. Potatisen räskalas, kokas och föres genom purépress. Den blandas med söndervispat ägg, smör och salt. Massan föres genom spritspruta ut i en hög och smal rand omkring fiskfiléerna på fatet. Stuvningen bredes sedan ut över fiskfiléerna och beströs med en blandning av ost och st. skorpor. Överst läggs man flockar av smör. Rätten sättas in i ugnen att få färg och bli genomvarm och serveras omedelbart.

Orust-sill. 1 kg. fet salt sill, 1 lit. mjölk, ½ dcl. salpeter, 3 msk. socker.

Beredning: Mjölken kokas upp, blandas med salpeter och socker. Då den kallnat slås den över sillen och får stå övertäckt 14 dagar, varefter den serveras antingen som spicken eller som stekt med löksås.

Mjölk - Smör - Grädde

Telefon för återförsäljare:
70 41, Norr 70 41

Drick

Mörköl

KLASS I

Norrmalms Bryggeri A.-B.

Tomtebogatan 11
S T O C K H O L M
Tel. V. 6098. Tel. V. 18585.

Oscarshamns Spis- och Knäckebrödsfabrik Gustaf Nilzéns

tillverkningar av Delikatessbröd, Superior-Bröd, Knäckebröd N:o 2, Spisbröd och Kuvertbröd äro de förnämsta brödsorter som föras i marknaden. Företaget etablerad år 1895 och kvaliteten belönade med flera guldmaljer. Rikstelefon 69. Telegramadress Nilzén.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Upsala Nya Tidning

som utgår i en upplaga av
mer än 19,000 ex.

och läses i snart sagt
alla hem i Upland

anbefalles varje annonsör,
som söker förbindelser
i nämnda landskap.

Annonsera i

Upsala Nya Tidning

IDUNS

telefonnummer

Norr 16 02

Norr 61 47

för prenumeration 1929

HUSMODERNS GODA RYKTE

ökas, om hon är ekonomisk. Roberts' hushållsaromer giva den fina, distinguerade smaken i bröd, puddingar, såser etc. för 1/10 av den vanliga kostnaden. Fråga Eder specerhandlande eller flaskorna med **ROBERTS' GULDETIKETT.** Citron, Vanilj, Bittermandel och Saffran.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya

SILL-INLÄGGNINGAR

såsom Aptitbitar, Kungssill, Slottsill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

I sjukgymnastik,

massage och övriga fysikaliska behandlingsmetoder börjar ny kurs 18 januari. Grundl. och billig utbildning. Låga levnadsomkostn. Anm. snarast erforderligt, när pågående kurs var övertecknad. Begär prospekt!
MALMÖ-ZANDER-INSTITUT.

Verkligt tillförlitlig

Elektrolysbehandling

mot

Misspdydande hår, födelsemärken,

vårtor gives av Fru H. Hjerstrand, Malmö, Österportsgatan 2. Tel. 5693.

Vid Torshäll, Leksand,

mott. fr. ung. 20 jan. en å två flickor i 11-13-årsåldern att läsa tills. m. fosterdotter. God bost. — veget. kost. Hög luft. Skyddat läge på s.v.-slutt. av berg. Skog i n. o. ö. Vid. medd. fr. L. Landgren, Torshäll, Leksand. Tel. 194. (Adr. till 10 jan. Malmöskilling. 35, Stockholm. Tel. 10143.

Rivieran.

Undertecknad skaffar inackordering, rum, våningar, villor — ställer allt praktiskt och billigt. Omg. svar mot 3 kr. i frim. Möter vid station eller Ventimilia.

Fru Lily Skjöld, 22 rue Herold, Nizza.

Nyöppnat

förstklassigt pensionat

Grevmagnig. 3, 3 tr., STOCKHOLM, vackra soliga rum, alla bekvämligheter, sällskapsrum m. piano. Gott bord, moderata priser. Tel. 70402.
VENDELA KÄLLSTRÖM.

Norske Venner

af John A. Trahn ønsker hans Brors, Axel Trahns Adr. opgift til dette Blads Redaktion. Videre sendes derfra til Norge.

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Ung lärarinna

med högre kompetens önskar plats som guvernant. Svar till "S. M. 23", Sv. Dagbl., Odeng. 53, Stockholm.

(Forts. fr. sid. 28.)

med spetsmanschetter och glasögonfodral av silver vid sidan. Prostinnan ser från sin rullstol på den rörliga lilla damen och suckar lätt — vet hon manne hur bra hon har det? Men hon blir lätt om hjärtat vid den vänlighet som utstrålar från den nya gamla damen.

Nu presenterar syster Ellen: "Och detta är doktorinnan Ahlfeldt, som nu skall bo här — prostinnan Dahl."

Fru Ahlfeldt gör en gammaldags förbindlig böjning på huvudet och fäster ett par klara bruna ögon på fru Dahl, medan hon säger:

"Det är mig ett nöje att göra prostinnans bekantskap, — jag hoppas innerligt, att jag icke ska bli till något besvär eller obehag."

Det har kommit något så underligt över prostinnan. Hon stirrar, men som genom ett flor, det susar för hennes öron och det går en liten stund innan hon räcker fram en litet darrande hand: "Välkommen fru Ahlfeldt — välkommen... men jag undrar... jag tror... är det du Ann-Margret?"

Fru Ahlfeldts livliga ögon glida undrande över den gamla oformliga varelsen i stolen (tyckas sedan leta), men den andra fortsätter: "... Jag är Louise, Louise Heyer..."

Längre kommer hon icke, innan den rörliga lilla varelsen framför henne slagit sina armar om hennes hals och med halvkvävd röst stammar hon: "Louise... men kära Louise..."

Det blev väl en glädje därinne på de två gamla damernas rum. En glädje så stor, så oskyldig och så vacker, att den kastade ut återsken över oss alla. Vad hade de icke att tala om, av gemensamma minnen från en avlägsen och sol-

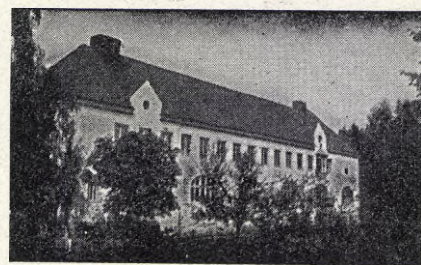
belyst barndom och av minnen och tankar från ett långt liv, ett liv, som vuxit ut till att omfatta nya generationer, liv av deras liv. Men efter en tid, när vi kommo in till de gamla damerna, var det alldeles tyst därinne. Och då var det för oss som om också tystnaden talade.

RED:S BREVLÅDA.

Olycklig mor. Vi ha mottagit Er vädjan till oss, men hur stor medkänsla vi än ha med Ert lidande, kunna vi dock inte upptaga frågan till diskussion. Det är alltid bittert, när den nya generationen bryter sig loss från den gamla, och det är alltid svårt för mödrarna att förstå, varför just deras son skall omfatta en så helt annan livsåskådning än deras egen. Men det är nog intet att göra åt saken, om inte den allt förlåtande moders kärleken även kan övervinna detta svåra och i sin stora underbara kraft återvinna sonen — åtminstone delvis. Det finns ju så starka band, som binda samman, även om slitningarna fresta på dem. Det är alldeles säkert ett misstag att ett moraliskt nedbrytande inflytande skulle utgå från universitetslärare, tvärtom det har alltid funnits professorer, som samlat studenterna omkring sig och hänfört dem inte bara då det gäller vetenskapliga bragder, utan även för höga etiska ideal. Men det beror ju alldeles på vad Er son studerar, om han kommer i beröring med sådana ledare.

Vad kostnaderna för universitetsstudier angår, är det mycket svårt att fixera ett pris. För omkring 200 kronor per månad torde väl rum och mat — båda delarna i så fall av högre klass — kunna erhållas i Uppsala, om det nu var frågan om den staden. Givetvis kan man leva billigare även där.

SOLBACKA LÄROVERK

(Internat för gossar; klass 1-6 28:e läsåret.)

Realskola under K. Skolöverstyrelsens inspektion.

Examensrätt. Fullständigt treårigt gymnasium kommer att upprättas. Härligaste sömländsk natur. Skog och sjö. Hårdande friluftssport och idrottsliv. Moderna lokaler. — Vårterminen börjar den 14 januari. — Fullgott uppförandebetyg fordras. — Avgifter pr läsår f. n.: klass 1 kr. 1800:—, klass. 2-3 kr. 2000:—, klass. 4-6 kr. 2100:—.

Styrelsens ordf.: Rektor Carl Svedelius, Sthlm. — Post- och järnvägsstation: Stjärnhov (vid Västra stambanan, 84 km. fr. Sthlm.). Rt. Stjärnhov 17. — Närmare upplysningar genom

REKTOR FOLKE GODING.

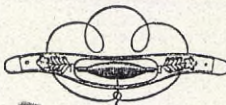
GÖTEBORG
44:de läsåret

Modern handelsutbildning

erhålls med tidsvinst genom Student-, Bank-, Korrespondent- och Gymnasialavdelningarna eller Handelskurserna för folkskolebildade Platsförmedling. Några friplatser och nedsatta avgifter.

Begär 1928 års prospekt och årsredogörelse!

Nya kurser börja 11 jan. 1929.
FILIP HOLMQUISTS HANDELSINSTITUT
Statsunderstött och under statsinspektion.

Johanna Brunssons Vävskola

Grundad 1873.

Utbildar Vävlarinnor och Yrkesutövare och håller kurser i Henvävning. Vårterminen börjar 15 jan. — Stockholm, Kungsg. 70, 2 tr., hörn. av Vasagatan. ALMA JACOBSON.

Tel. Norr 437, privat 133 63. — Prospekt. —

GUNILLA-SKOLAN, UPSALA.

Grundad 1911. Gamla Torget 2. Telefon 370.

HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja den 24 jan. 1929.

SYKURSER i linnesöm, klädsöm och barnkläder börja den 1 febr. 1929.

Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

Strengnäs Husmodersskola.

Ny kurs för bild. flickor börj. d. 1 febr.—15 maj. Underv. i finare och enkla matlagn., bakt., konservering samt linne- o. klädsöm, konstsöm, vävning m. m. Fackutbild. lärarinnor. Gott hem. Villa med värmeledn., badrum samt ljusa och trevl. elevrum o. arbetslokaler. Prosp., ref. gen. Fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898

Praktisk kurs i finbageri.

I Råsunda (beläg. 15 min. spårvägsresa fr. Stockh.) börjar åter ny kurs d. 15 januari och pågår till d. 1 juli. Fåtal elever kunna mottagas. Kursen omfattar bakning av skorpar, vetebrod (även danska wiener-), småbröd, bakelser o. tårter, allt enligt bagerimetoden. Kursen är avsedd såväl för nybörjare som mera kunniga. Elevtid allt efter kompetens. Låg avgift pr mån. Recepter fås. Närmare upplysningar o. anmälningar emottagas antingen pr tel. Råsunda 224 kl. 9-1 e. m. eller skriftligen under adr. "Finbagerikurs", poste restante, Råsunda.

Tandteknikerkurs.

Kursen för utbildning av kvinnliga tandtekniker och sköterskor börjar åter d. 1 febr. 1929. Anmälan till Tandl. Lindblad & Stangenbergs Privatklirik, Kommendörsgatan 16, Stockholm. Tel. 72850.

PÄRMAR · IDUN · 1928

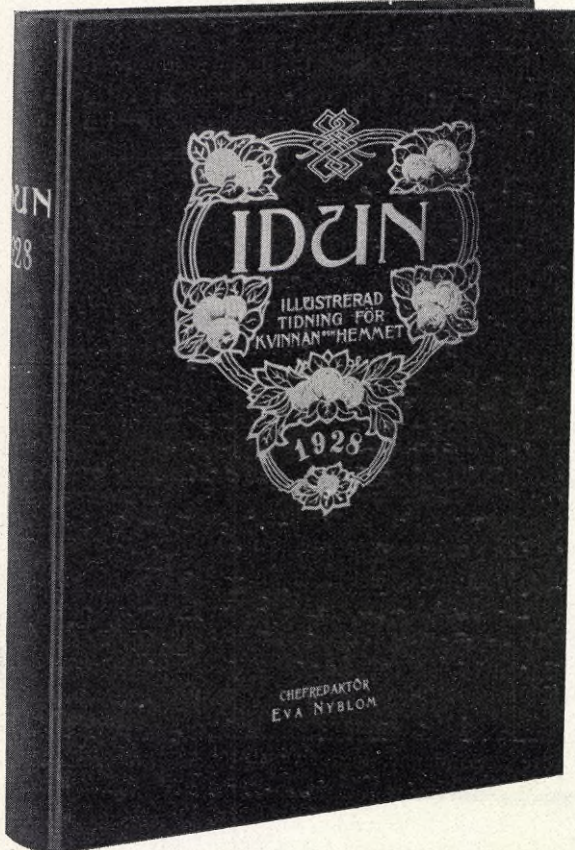
i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från IDUNS EXPEDITION.

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kronor 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången! Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringsexemplar. Rekvirera i dag från

IDUNS EXPEDITION · STOCKHOLM

Mazetti

**DINER-
PRALINER**

Mazetti
DINER-PRALINER

GULDMEDALJER
London, Paris, Berlin, Rom, Madrid, Bruxelles,
Bordeaux, Stockholm, Helsingborg, Lund.

*Försäljas i förseglade
förpackningar och i lös vikt*

Gyllenhammars
HAVRE-MUST
gör

MUST

mig
väldigt
stark

PROSSDORF

Ser Ni skillnaden?

En dam värdar alltid sin hy med största omsorg. Hon vet, att hon, i jämförelse med andra damer, måste vara den vackraste. Och vid sidan av sin make eller trolovade skall hennes klara hy framstå än skärare och ljuvare. Vårda er hud så, att ni får berömmet vid varje jämförelse. Vårda den med YvY, den renande och hudförskönande tvålen

Pris 1 kr.

YvY

A.-B. YvY-FABRIKEN
YSTAD

Önskar Ni en daglig fläkt

från Sveriges kulturcentrum, önskar Ni följa vad som händer och sker på det politiska, sociala och kulturella området, vill Ni ha nyheter, vill Ni följa idrottens frammarsch och se alla aktuella bilder till dagens krönika, vill Ni, som modern människa

FÖLJA MED ER TID?

Prenumerera då, för en billig penning, på den modernt uppställda, lättlästa men innehållsrika huvudstadstidningen, med det behändiga moderna formatet:

Stockholms Dagblad

Vid postprenumeration:

För hela januari endast 2:— Kr.
För hela år 1929 endast 18:— ”

Fritt hemburen i Stockholm:

Per månad endast 2:75 Kr.
Per helår blott 28:— ”

Lösnummer:

Vardagar 10 öre. Söndagar, inklusive stor bilaga, 15 öre.